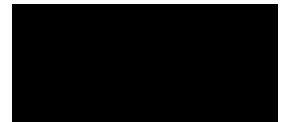

VERTROUWELIJK

Waterstofnetwerk Nederland
Aanvullend onderzoek tracé A-817
Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel

Project
Waterstofnetwerk Nederland

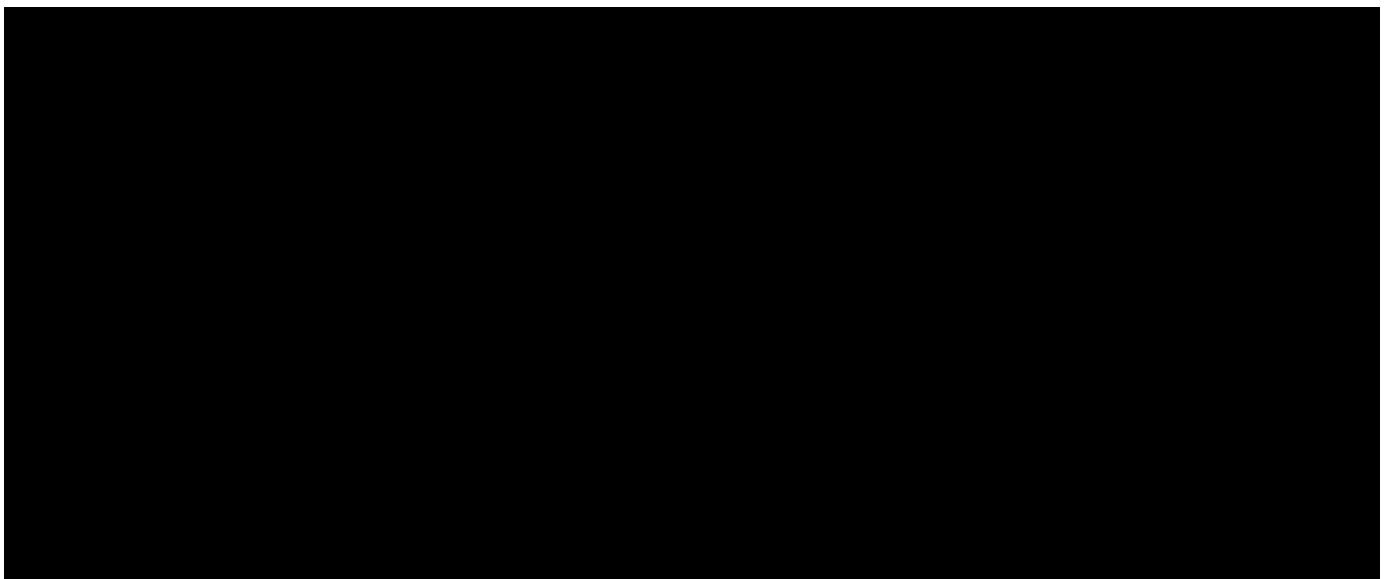
Revisienummer
2

Revisie datum
29-01-2026

Ons kenmerk
WNN1-SWF-EM-REP-0178

Status
Definitief

Parafen

Revisie geschiedenis

Revisienummer	Omschrijving	Datum
0	Eerste uitgifte	10-07-2025
1	Eerste revisie	31-10-2025
2	Definitief gemaakt	29-01-2026

Ondersteunende Documenten

Document nummer	Document naam
WNN1-ARC-OMG-GEN-ECO-0046	Quickscan natuurwetgeving waterstofnetwerk Noord-Nederland (Drenthe)
WNN1-SWF-EM-REP-0080	Quickscan natuurwaarden verlenging A-817 op GZI-terrein Emmen
WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-019	Trace Schoonebeek GZI Next SGO rapportage Teunisbloempijlstaart

VERTROUWELIJK

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Gebiedsbeschrijving	3
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	3
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
2.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
3	Resultaten voorgaand onderzoek	5
3.1	Conclusies WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-0046	5
3.2	Conclusies WNN1-SWF-EM-REP-0080	6
3.3	Aanvullend onderzoek tracé A-817	7
4	Onderzoeksmethodiek	8
4.1	Grote modderkruiper	8
4.2	Poelkikker	8
4.3	Boom- en steenmarter	10
4.4	Grote bosmuis en veldspitsmuis	10
4.5	Boomvalk, ransuil, sperwer en raaf	12
5	Onderzoeksresultaten	14
5.1	Grote modderkruiper	14
5.2	Poelkikker	15
5.3	Boom- en steenmarter	16
5.4	Boomvalk, sperwer, ransuil en raaf	17
5.5	Grote bosmuis en veldspitsmuis	17
6	Toetsing aan wet- en regelgeving	19
6.1	Grote modderkruiper	19
6.2	Poelkikker	19
6.3	Boommarter	19
6.4	Steenmarter	19
6.5	Boomvalk, sperwer, ransuil en raaf	20
6.6	Veldspitsmuis	20
6.7	Grote bosmuis	20
7	Conclusie en samenvatting	22
Bijlage		
	Geraadpleegde bronnen	23
	Verklarende woordenlijst	24

1 Inleiding

Sweco heeft van Hynetwork Services B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van aanvullend ecologisch onderzoek ten behoeve van de realisatie van Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel.

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een nieuwbouw leidingtracé tussen Vlieghuis en Emmen (A-817).

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscans die zijn uitgevoerd door Arcadis (rapport WNN1-ARC-OMG-GEN-ECO-0046, maart 2026) en Sweco (WNN1-SWF-EM-REP-0080, september 2025).

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

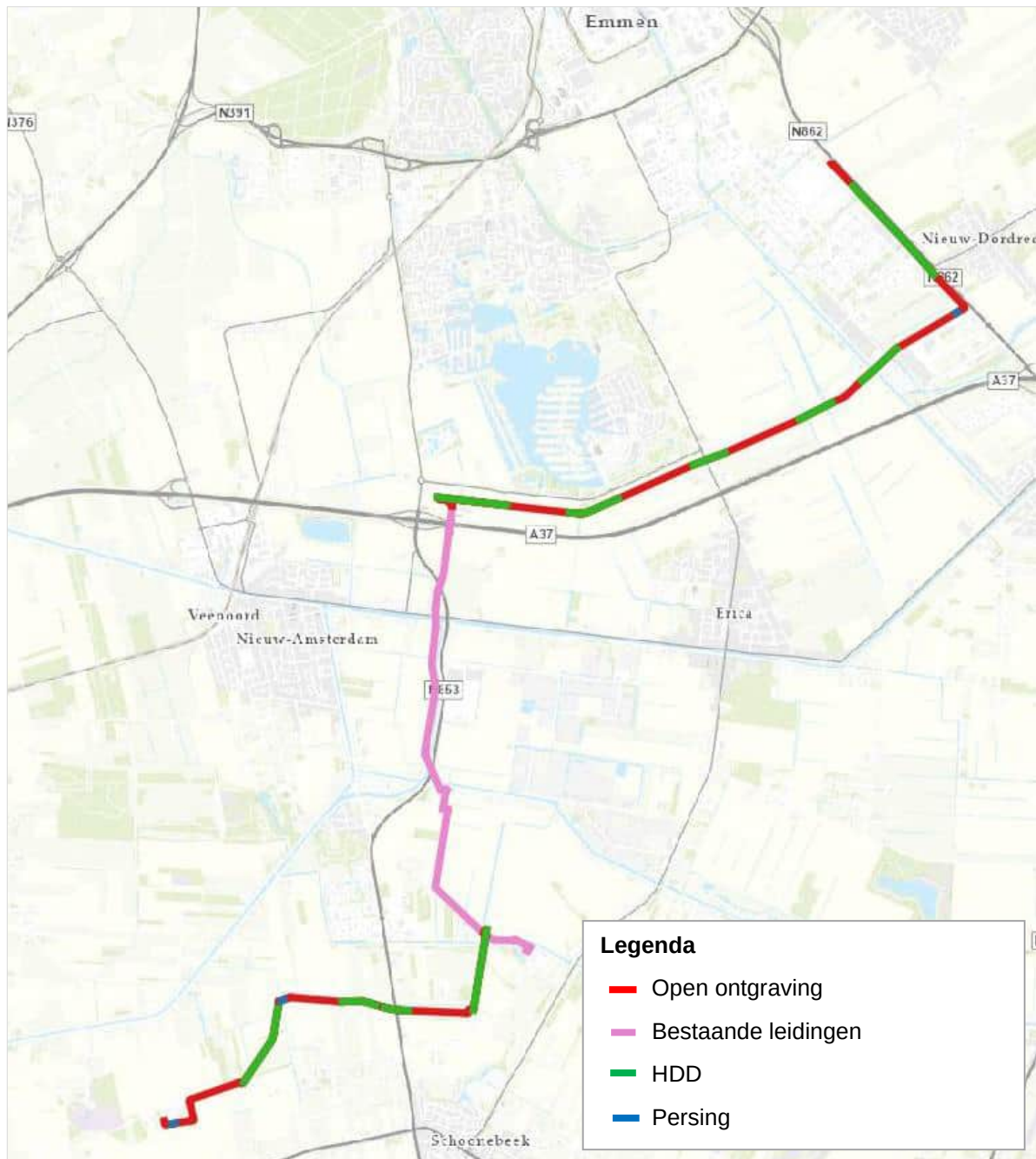
Het onderzoekstracé betreft een tracé tussen Vlieghuis en Emmen met het kenmerk A-817. In figuur 2.1 is de topografische ligging van het tracé weergegeven.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De voorgenomen ingreep betreft de aanleg van een ondergronds leidingtracé. Eventueel optredende negatieve effecten als gevolg van de ingreep zijn daarom tijdelijk van aard. Permanente negatieve effecten op flora en fauna zijn niet te verwachten.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

In het kader van de realisatie van Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel wordt tussen Vlieghuis en Emmen een waterstofleiding gerealiseerd. Deze nieuwbouwleiding bestaat uit twee deeltracés, op het stuk tussen de deeltracés wordt gebruik gemaakt van een bestaande gasleiding. Het leidingtracé draagt het kenmerk A-817 en heeft een diameter van 200 millimeter. De leiding wordt grotendeels aangelegd doormiddel van open ontgraving. Om wegen, grote watergangen en bosschages te ontzien, worden enkele delen aangelegd middels sleufloze technieken. In figuur 2.2 is het leidingtracé van de A-817 weergegeven. In de afbeeldingen is tevens aangegeven waar sleufloze technieken worden toegepast.

Figuur 2.1 Overzicht nieuwbouwtracé A-817.

3 Resultaten voorgaand onderzoek

Voor de realisatie van Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel zijn reeds diverse rapportages opgesteld door Arcadis en Sweco. Voor de realisatie van het nieuwbouwtracé A-817 zijn de volgende rapporten relevant:

Kenmerk rapport	Omschrijving scope
WNN1-ARC-EM-REP-0046 (maart 2025)	Quickscan natuurwetgeving waterstofnetwerk Noord-Nederland (Drenthe)
WNN1-SWF-EM-REP-0080 (september 2025)	Quickscan natuurwaarden verlenging A-817 op GZI-terrein Emmen

3.1 Conclusies WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-0046

Kluwenklokje

Nabij Emmen is een strook ruige begroeiing aanwezig op het onderzoekstracé die mogelijk een geschikte groeiplaats vormt voor het beschermde kluwenklokje. Arcadis heeft reeds aanvullend onderzoek uitgevoerd naar standplaatsen van het kluwenklokje op deze locatie, de soort is hierbij niet aangetroffen (WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-019, september 2024).

Teunisbloempijlstaart

Nabij Emmen is een strook ruige begroeiing aanwezig op het onderzoekstracé die mogelijk een geschikte groeiplaats vormt voor het harig wilgenroosje en de teunisbloem, belangrijke waardplanten voor de beschermde teunisbloempijlstaart. Arcadis heeft reeds aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van rupsen van de teunisbloempijlstaart op deze locatie, de soort is hierbij niet aangetroffen (WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-019, september 2024).

Grote bosmuis en veldspitsmuis

Houtwallen en ruigtezomen op het tracé kunnen geschikt leefgebied vormen voor de grote bosmuis en veldspitsmuis. De aanwezigheid van deze soorten kan niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten is noodzakelijk.

Grote modderkruiper en poelkikker

Uit de door Arcadis opgestelde quickscan blijkt dat het nieuwbouwtracé A-817 binnen het natuurlijke verspreidingsgebied ligt van de poelkikker en grote modderkruiper. Op enkele plaatsen op het tracé worden watergangen aangetast door open ontgravingen die de betreffende watergangen kruisen. De aanwezigheid van de beschermde poelkikker en grote modderkruiper kan niet worden uitgesloten. Een geschiktheidsbeoordeling van de betreffende watergangen is noodzakelijk. Op basis van deze geschiktheidsbeoordeling dient vastgesteld te worden of aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van grote modderkruiper en poelkikker noodzakelijk is.

Bunzing, wezel en hermelijn

Op het onderzoekstracé is geschikt habitat aanwezig voor de kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn. De aanwezigheid van beschermde functies kan niet worden uitgesloten. Gelet op de grootte van het onderzoekstracé en de tijdelijke aard van de voorgenomen ingreep, wordt geadviseerd direct over te gaan op een vergunningsaanvraag. Aanvullend veldonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden middels een leefgebiedsanalyse. Deze analyse zal worden opgenomen in een activiteitenplan, deze soortgroep kan daarom in onderhavig rapport buiten beschouwing gelaten worden.

3.2 Conclusies WNN1-SWF-EM-REP-0080

Boomvalk, sperwer, ransuil en raaf

Overtredingen ten aanzien van boomvalk, sperwer, ransuil en raaf kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dit niet mogelijk blijkt, dan zal aanvullend onderzoek naar het gebruik van de aangetroffen nestplaatsen noodzakelijk zijn.

Vleermuizen

Schadelijke handelingen ten aanzien van vleermuizen dienen voorkomen te worden door geen kunstmatige verlichting toe te passen op de werkterreinen tussen april en november.

Boommarter en steenmarter

De dichte ondergroei onder de houtwal op het GZI-terrein biedt voldoende dekking voor de aanwezigheid van een verblijfplaats. De aanwezigheid beschermde functies voor de boom- of steenmarters in deze houtwal kan daarom niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde functies van boom- of steenmarter op deze locatie is noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit het plaatsen van cameravallen gedurende 8 weken op de onderzoekslocatie en kan plaatsvinden tussen maart en september.

Grote bosmuis en veldspitsmuis

De houtwal op het GZI-terrein biedt geschikt habitat voor beide soorten. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van grote bosmuis en veldspitsmuis is noodzakelijk. Bij het onderzoek naar deze soorten wordt gedurende één week inloopvallen geplaatst op de onderzoekslocatie. De geschikte periode voor dit onderzoek betreft de periode augustus tot en met oktober.

Bunzing, wezel en hermelijn

De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot overtredingen ten aanzien van bunzing, wezel en hermelijn. Een vergunningsaanvraag is noodzakelijk. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan waarin compenserende en mitigerende maatregelen worden verwoord.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Ten aanzien van de te verwachten soorten algemene zoogdieren en amfibieën is de zorgplicht van toepassing. De kapwerkzaamheden dienen buiten de gevoelige periode uitgevoerd te worden. De geschikte periode betreft de periode september tot en met november.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Omgevingswet wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

3.3 Aanvullend onderzoek tracé A-817

Op basis van bovenstaande informatie is soortgericht onderzoek uitgevoerd in relatie tot het te realiseren nieuwbouwtracé A-817, dit aanvullend ecologisch onderzoek is gericht op de volgende soorten:

- Grote modderkruiper;
- Poelkikker;
- Boom- en steenmarter;
- Grote bosmuis en veldspitsmuis;
- Boomvalk, ransuil, sperwer en raaf.

4 Onderzoeksmethodiek

4.1 Grote modderkruiper

Op 7 november 2024 is een geschiktheidsbeoordeling uitgevoerd bij alle watergangen die worden gekruist door open ontgravingen ten behoeve van de aanleg van het nieuwbouwleidingstracé A-817. In figuur 4.1 en 4.2 zijn de beoordeelde watergangen weergegeven. Alle watergangen die geschikt werden bevonden als leefgebied voor de grote modderkruiper zijn direct bemonsterd. De watermonsters bestaan uit 28 subsamples uit één watergang. De verzamelde subsamples zijn zorgvuldig gemengd waarna deze met behulp van een vacuümpomp zijn gefilterd over een DNA-filter. Het DNA-filter is vervolgens door Datura Environmental Solutions geanalyseerd op de aanwezigheid van eDNA van de grote modderkruiper. Het onderzoek naar de grote modderkruiper is conform het kennisdocument grote modderkruiper (BIJ12, oktober 2021) uitgevoerd.

4.2 Poelkikker

Op 7 november 2024 is een geschiktheidsbeoordeling uitgevoerd bij alle watergangen die worden gekruist door open ontgravingen ten behoeve van de aanleg van het nieuwbouwleidingstracé A-817. In figuur 4.1 en 4.2 zijn de beoordeelde watergangen weergegeven. Alle watergangen die geschikt werden bevonden als voortplantingshabitat voor de poelkikker zijn in juni 2025 tijdens de voortplantingsperiode van de poelkikker tweemaal bezocht (zie tabel 4.1). De veldbezoeken vonden plaats in de middag en avond. Gedurende beide veldbezoeken zijn alle geschikte watergangen tweemaal bezocht. Bij het eerste bezoek lag de nadruk op het zoeken en waar mogelijk vangen van groene kikkers. Tijdens het tweede bezoek is voornamelijk gelet op kooractiviteit. De onderzoeksmethodiek is conform het kennisdocument poelkikker (BIJ12, juli 2017) uitgevoerd.

Tabel 4.1 Overzicht veldbezoeken onderzoek poelkikker.

Datum	Weer	Starttijd	Eindtijd
17-06-2025	Helder, 24 °C	13:30	18:30
30-06-2025	Helder, 28 °C	14:30	20:30

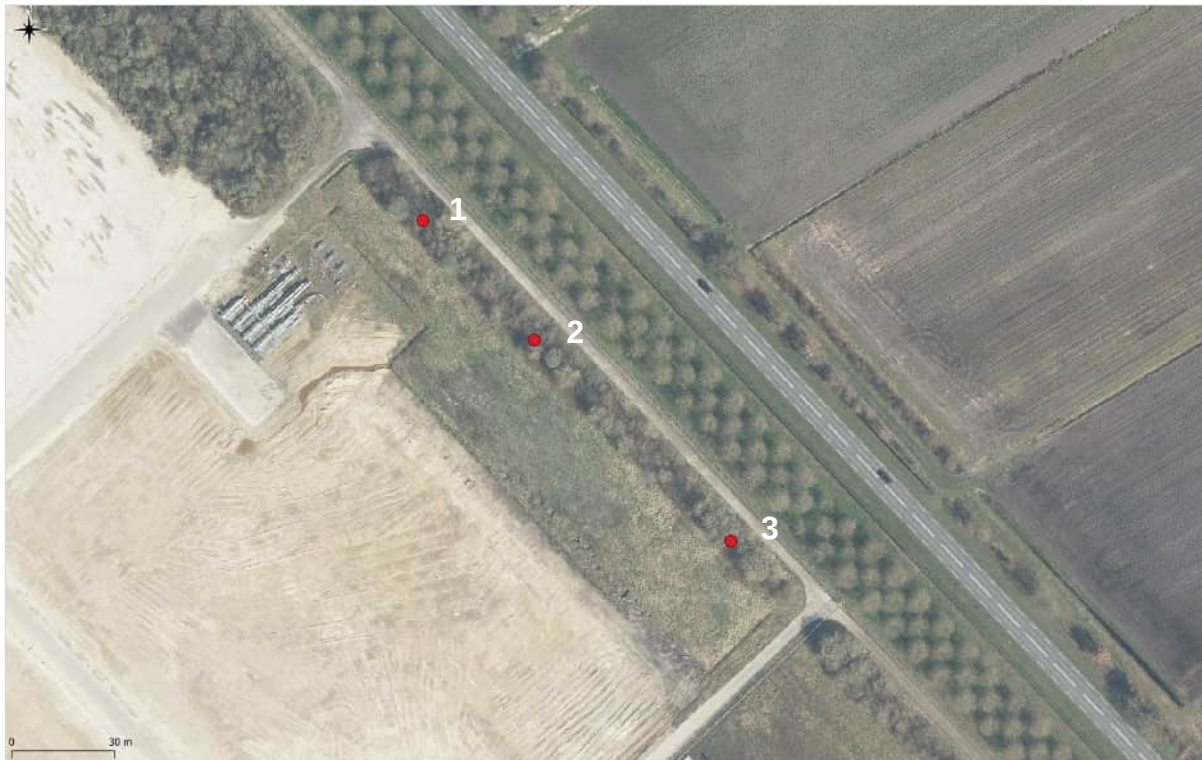
Figuur 4.1 Beoordeelde watergangen (gemarkeerd middels witte stippellijnen) op zuidelijk deeltracé.

Figuur 4.2 Beoordeelde watergangen (gemarkeerd middels witte stippellijnen) op noordelijk deeltracé.

4.3 Boom- en steenmarter

Om te onderzoeken of de houtwal op het GZI-terrein aan de noordzijde van het onderzoekstracé onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied van de boom- of steenmarter zijn drie wildcamera's op drie locaties gedurende acht weken (van 10 april 2025 tot 6 juni 2025) in het veld geplaatst (zie figuur 4.3). Het materiaal is periodiek uitgelezen en gecontroleerd op functioneren (batterijcapaciteit, geheugen SD-kaart) en beelden zijn beoordeeld door een ter zake kundig ecooloog.

Figuur 4.3 Locaties van wildcamera's in de houtwal op het GZI-terrein aan de noordzijde van het onderzoekstracé.

4.4 Grote bosmuis en veldspitsmuis

In november 2024 is door Silvavir Ecologisch Advies B.V. soortgericht onderzoek naar de grote bosmuis en de veldspitsmuis uitgevoerd op twee onderzoekslocaties. Deze twee locaties betreffen het beoogde werkterrein parallel aan de N862 (zie figuur 4.5; locatie 1) en de beoogde werkterreinen aan de Huygensstraat (zie figuur 4.5; locatie 2). Gezien de voorgenomen werkwijze, waarbij een open ontgraving van de houtwal langs de N862 nodig is gebleken, is in september/oktober 2025 door Sweco een grootschaliger onderzoek naar de grote bosmuis en veldspitsmuis uitgevoerd in de houtwal parallel aan de N862 (zie figuur 4.5; locatie 3).

Het soortgericht onderzoek naar de grote bosmuis en veldspitsmuis is uitgevoerd conform de 'IBN-methode' (Bergers, 1997) in de periode september tot en met november uitgevoerd. Dit betreft de optimale periode voor het onderzoek omdat dit buiten de voortplantingsperiode valt. Onderzoek in de voortplantingsperiode kan als effect hebben dat muizen vanuit een stresssituatie hun jongen werpen in de val.

Het soortgericht onderzoek naar grote bosmuis en veldspitsmuis is uitgevoerd middels inloopvallen, ook wel live-traps genoemd (zie figuur 4.4). De inventarisatie wordt uitgevoerd door op de onderzoekslocatie raaien van 10x2 inloopvallen te plaatsen. Door de vallen in tweetallen te plaatsen wordt voorkomen dat algemene soorten de vallen te snel bezetten, zo wordt de vangkans van de schaarsere doelsoorten vergroot.

Figuur 4.4 Inloopval gebruikt bij soortgericht onderzoek veldspitsmuis en grote bosmuis (bron: veldshop).

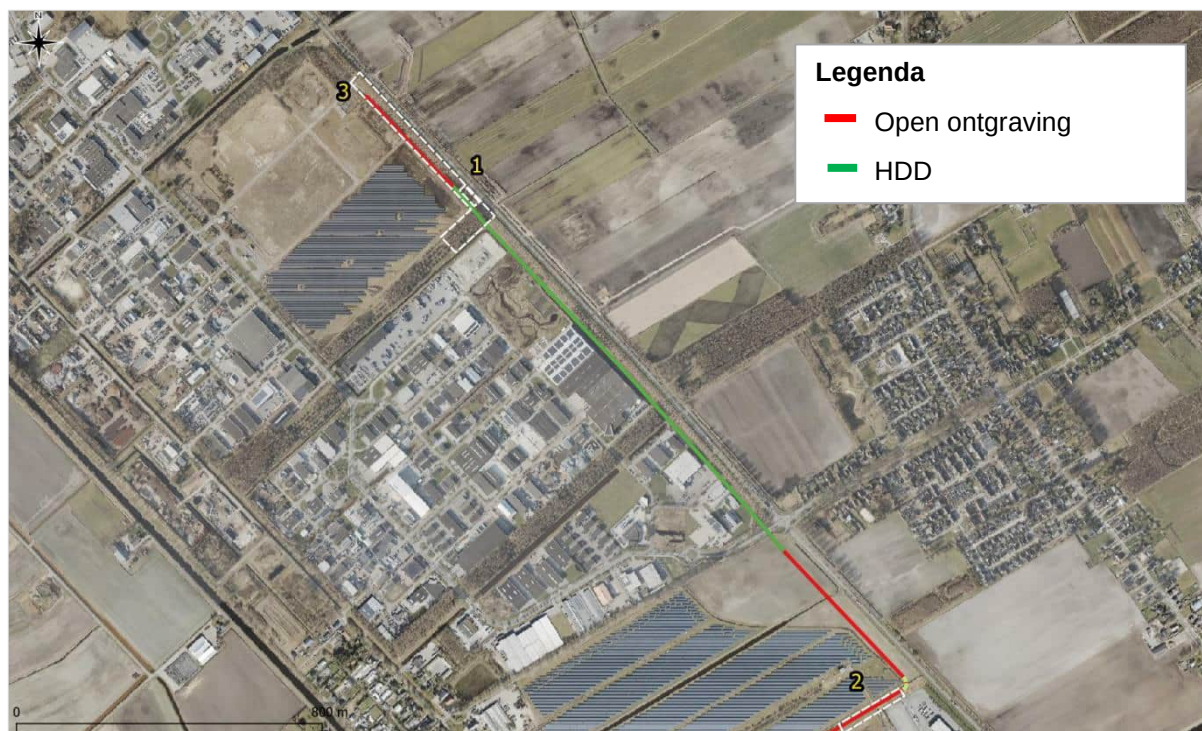
De vallen zijn onder de vegetatie op plekken met voldoende dekking geplaatst. Een vangplek bestaat bij voorkeur uit minimaal 20 vallen, die paarsgewijs, op onderlinge afstand van ongeveer 10 meter uit elkaar geplaatst worden. Voorafgaand aan de bemonstering zijn de vallen drie nachten ongebruikt in het veld geplaatst, zodat aanwezige dieren aan de vallen kunnen wennen. Dit is de pre-bait periode. Aansluitend aan deze periode worden de vallen gedurende 2 nachten, zowel vroeg in de ochtend, als laat in de avond bemonsterd. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in 'IBN-methode' (Bergers, 1997). In tabel 4.2 en 4.3 zijn de data en omstandigheden van avond en ochtend controles genoteerd.

Tabel 4.2 Overzicht veldbezoeken onderzoek grote bosmuis en veldspitsmuis (locatie 1 en 2).

Datum	Periode	Weer	Temperatuur	Windkracht	Starttijd	Eindtijd
11-11-2024	avond	regen	8 °C	2 Bft	17:00	21:00
12-11-2024	ochtend	bewolkt	9 °C	2 Bft	08:00	12:00
05-11-2024	avond	bewolkt	8 °C	1 Bft	17:00	21:00
06-11-2024	ochtend	bewolkt	7 °C	1 Bft	08:00	12:00
06-11-2024	avond	half bewolkt	11 °C	1 Bft	17:00	21:00
07-11-2024	ochtend	bewolkt	10 °C	1 Bft	08:00	12:00

Tabel 4.3 Overzicht veldbezoeken onderzoek grote bosmuis en veldspitsmuis 2025 (locatie 3).

Datum	Periode	Weer	Temperatuur	Windkracht	Starttijd	Eindtijd
29-09-2025	avond	droog	12 °C	1 Bft.	21:00	00:00
30-09-2025	ochtend	droog	10 °C	1 Bft	09:00	12:00
30-09-2025	avond	droog	12 °C	2 Bft	21:00	00:00
01-10-2025	ochtend	droog	7 °C	2 Bft	09:00	12:00

Figuur 4.5 Onderzochte locaties (witte stippellijn) op aanwezigheid van grote bosmuis en veldspitsmuis aan de noordzijde van tracé A-817 (locatie 1 en 3 parallel aan N862 en locatie 2 nabij de Huygensstraat).

4.5 Boomvalk, ransuil, sperwer en raaf

Aangezien de exacte planning van de werkzaamheden nabij de aangetroffen nestlocaties nog niet bekend is, is ervoor gekozen een aanvullend onderzoek naar de aangetroffen nesten uit te voeren. Het onderzoek naar de aanwezigheid van nestplaatsen van boomvalk, ransuil en sperwer is uitgevoerd middels vier veldbezoeken gedurende het broedseizoen van deze soorten. Het broedseizoen van deze soorten betreft de periode van:

- Raaf: begin februari t/m half juni;
- Ransuil: half februari t/m eind juli;
- Sperwer: begin maart t/m half juli;
- Boomvalk: begin april t/m begin september.

Tijdens de veldbezoeken zijn de eerder aangetroffen middelgrote nesten geobserveerd. In tabel 4.4 zijn de data en omstandigheden van de veldbezoeken weergegeven. In figuur 4.6 zijn de locaties van de beide nesten weergegeven.

Tabel 4.4 Overzicht veldbezoeken 2025.

Datum	Weer	Starttijd	Eindtijd
10-04-2025	Bewolkt, 10 °C	10:30	12:00
02-05-2025	Half bewolkt, 23 °C	10:00	11:30
20-05-2025	Half bewolkt, 19 °C	9:00	11:30
06-06-2025	Bewolkt, 17 °C	9:00	11:30

Figuur 4.6 Locaties middelgrote nesten in de omgeving van het onderzoekstracé ter hoogte van het GZI-terrein.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Grote modderkruiper

Uit de geschiktheidsbeoordeling van de watergangen op het tracé, blijkt een deel van de beoordeelde watergangen ongeschikt is als leefgebied voor de grote modderkruiper. Deze watergangen zijn niet permanent watervoerend of zijn slechts greppels. Enkele watergangen bleken geheel dichtgegroeid met ruigtevegetaties bestaande uit bramen of dichte rietkragen. Op basis van de geschiktheidsbeoordeling zijn zeven sloten bemonsterd om de aanwezigheid van de grote modderkruiper te onderzoeken. In figuur 5.1 tot en met 5.3 zijn de bemonsterde sloten weergegeven.

Figuur 5.1 Onderzochte watergangen bij Vlieghuis.

Figuur 5.2 Onderzochte watergang bij Schoonebeek.

Figuur 5.3 Onderzochte watergang in omgeving Emmen.

Uit de analyse van de eDNA monsters blijkt dat geen van de monsters eDNA van de grote modderkruiper bevat. Alle replica's laten een negatieve uitslag zien. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning is het uitgesloten dat het planvoornemen leidt tot vergunningsplichtige schadelijke handelingen ten aanzien van de grote modderkruiper.

5.2 Poelkikker

Op basis van de in november 2024 uitgevoerde geschiktheidsbeoordeling zijn 7 watergangen onderzocht op de aanwezigheid van poelkikkers (zie figuur 5.1 t/m 5.3). De overige watergangen bleken niet watervoerend in het najaar of bleken volledig dicht gegroeid met rietkragen of ruigtevegetaties. De poelkikker heeft een sterke voorkeur voor onbeschaduwde wateren. Tijdens de beide veldbezoeken is gezocht naar groene kikkers, wanneer deze werden waargenomen, is geprobeerd enkele individuen te vangen. Het vangen van kikkers werd bemoeilijkt door het steile talud van de watergangen. Tevens is tijdens beide veldbezoeken gelet op kooractiviteit. In tabel 5.1 is een samenvatting weergegeven van de waarnemingen tijdens beide veldbezoeken.

Tabel 5.1 overzicht resultaten poelkikkeronderzoek.

Watergang	Waarnemingen veldbezoek 1	Waarnemingen veldbezoek 2
1	Meerdere groene kikkers waargenomen	Meerdere groene kikkers waargenomen
2	Eén poelkikker gevangen	Meerdere groene kikkers waargenomen
3	Geen groene kikkers waargenomen	Geen groene kikkers waargenomen
4	Geen groene kikkers waargenomen	Enkele groene kikkers waargenomen
5	Meerdere groene kikkers waargenomen	Eén poelkikker gevangen
6	Sporadische kooractiviteit van poelkikker waargenomen	Kooractiviteit poelkikker waargenomen
7	Geen groene kikkers waargenomen	Geen groene kikkers waargenomen

In watergang 2 en 5 zijn poelkikkers gevangen (zie figuur 5.4 en 5.5). De watergangen 1 tot en met 5 liggen zeer dichtbij elkaar. Hoewel de aanwezigheid van de poelkikker niet bevestigd kon worden in de watergangen 1 en 4, is het gezien de ligging wel aannemelijk dat de soort ook hier aanwezig is. In watergang 3 zijn geen groene kikkers waargenomen, echter is het gezien de ligging in de directe nabijheid van watergang 3 en 5 wel waarschijnlijk dat de soort ook hier aanwezig is. Daarnaast is de soort op basis van geluidswaarnemingen ook geconstateerd in watergang 6.

In 7 zijn gedurende beide veldbezoeken geen groene kikkers waargenomen. De aanwezigheid van de poelkikker in deze watergang kan daarom worden uitgesloten.

Figuur 5.4 Strekproef, hiel komt niet verder dan oog.

Figuur 5.5 Symmetrische, halve cirkelvormige graafknobbel.

5.3 Boom- en steenmarter

Gedurende het onderzoek naar de aanwezigheid van de boom- en steenmarter op het GZI-terrein aan de noordzijde van het onderzoekstracé, zijn verschillende waarnemingen van de steenmarter verricht. De steenmarter is tenminste op 4 verschillende momenten vastgelegd op de wildcamera's (zie figuur 5.7). Gelet op het aantal waarnemingen van de steenmarter verspreid over de onderzoeksperiode, is het aannemelijk dat er een vaste rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter aanwezig is in de houtwal op het GZI-terrein. De exacte locatie van de verblijfplaats kon niet worden vastgesteld vanwege het zeer dichte struweel in de houtwal. Het dichte struweel biedt echter voldoende dekking voor de aanwezigheid van een vaste rust- en voortplantingsplaats.

Daarnaast is er een wezel waargenomen op de beelden van het camera onderzoek. Hoewel de onderzoeksofzet niet gericht was op kleine marterachtigen, werd de wezel toch tenminste twee keer waargenomen. Gelet op het relatief kleine territorium van de wezel, is het aannemelijk dat er vaste rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig zijn in de houtwal op het GZI-terrein.

Figuur 5.6 Wezel waargenomen op camera 1.

Figuur 5.7 Steenmarter waargenomen op camera 2.

Behalve de marterachtigen steenmarter en wezel werden verschillende algemene zoogdiersoorten waargenomen op het GZI-terrein. Op het terrein is een sprong reeën aanwezig, tevens komen er hazen voor. Ook de vos werd enkele malen op de wildcamera's vastgelegd.

Figuur 5.8 Reeën waargenomen op camera 2.

Figuur 5.9 Vos waargenomen op camera 3.

Figuur 5.10 Haas waargenomen op camera 3.

5.4 Boomvalk, sperwer, ransuil en raaf

Tijdens het onderzoek naar boomvalk, sperwer, ransuil en raaf werden geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een broedgeval binnen de invloedssfeer van het planvoornemen. Gedurende het eerste bezoek werd op het nest aan de noordzijde van het onderzoekstracé een broedende zwarte kraai aangetroffen. Bij de overige veldbezoeken werd bij beide nestplaatsen geen activiteit meer vastgesteld. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan worden uitgesloten dat de twee middelgrote nesten op het GZI-terrein in gebruik zijn door boomvalk, sperwer, ransuil of raaf.

5.5 Grote bosmuis en veldspitsmuis

Gedurende het onderzoek naar de aanwezigheid van de grote bosmuis en veldspitsmuis zijn in totaal 3 grote bosmuizen gevangen in de ruigtestrook tussen de N862 en het GZI-terrein. Tijdens het soortgericht onderzoek in 2025 zijn in totaal 36 grote bosmuizen gevangen in de houtwal langs de N862 (zie figuur 5.11 en 5.12). In de strook tussen de Huygensstraat en het zonnepark werden geen waarnemingen verricht van de grote bosmuis. De veldspitsmuis werd op geen van de locaties aangetroffen. In tabel 5.2 is een samenvatting weergegeven van de onderzoeksresultaten op beide locaties.

Tabel 5.2 Samenvatting resultaten onderzoek grote bosmuis en veldspitsmuis.

Locatie	Grote bosmuis	Gewone bosmuis	Rosse woelmuis	Veldmuis	Dwergmuis
Locatie 1 (N862)	3	12	10	0	0
Locatie 2 (Huygensstraat)	0	6	1	6	30
Locatie 3 (N862)	36	81	13	0	0
Totaal	39	99	24	6	30

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de veldspitsmuis op alle onderzochte locaties worden uitgesloten. Tevens kan de aanwezigheid van de grote bosmuis in de ruigtestrook langs de Huygensstraat worden uitgesloten.

Op de onderzoekslocaties langs de N862 (zowel locatie 1 als 3) is de grote bosmuis wel aangetroffen. Het is aannemelijk dat er een populatie aanwezig van de grote bosmuis is in de directe omgeving van het onderzoekstracé. Vergunningsplichtige schadelijke handelingen ten aanzien van de grote bosmuis zijn naar verwachting niet te voorkomen.

Figuur 5.11 Grote bosmuis met gele borstvlak die als brede halsband over de hals naar de rugzijde uitstrekt.

Figuur 5.12 Grote bosmuis met achtervoeten langer dan 23 mm.

6 Toetsing aan wet- en regelgeving

6.1 Grote modderkruiper

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de grote modderkruiper op de onderzoekslocaties worden uitgesloten. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de grote modderkruiper is niet aan de orde.

6.2 Poelkikker

De aanwezigheid van de poelkikker is aangetoond of waarschijnlijk is watergang 1, 2, 4, 5 en 6. De poelkikker is beschermd onder de Habitatrichtlijn. Het vernielen of beschadigen van vaste rust en voortplantingsplaatsen en het verstoren van individuen betreft een vergunningsplichtige schadelijke handeling (Artikel 11.46 Besluit activiteiten leefomgeving).

Bij de voorgenomen werkzaamheden zijn schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningplichtig geval naar verwachting niet te voorkomen. Voor de voorgenomen werkzaamheden is daarom een Omgevingsvergunning nodig voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van de poelkikker. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan. Het activiteitenplan heeft tot doel om mitigerende en compenserende maatregelen vast te leggen, die een negatief effect op beschermde soorten voorkomen en behoud van de huidige functionaliteit te allen tijde garanderen. De maatregelen dienen ter goedkeuring worden voorgelegd bij het bevoegd gezag.

6.3 Boommarter

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de boommarter op de onderzoekslocaties worden uitgesloten. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de boommarter is niet aan de orde.

6.4 Steenmarter

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning is het waarschijnlijk dat er een vaste rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter aanwezig is in de houtwal op het GZI-terrein. De steenmarter valt onder het beschermingsregime 'andere soorten' (artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Het is verboden steenmarters opzettelijk te doden of te vangen en het is verboden om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de steenmarter opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De onderzoekslocatie is onderdeel van het functioneel leefgebied van de steenmarter. Bij de voorgenomen werkzaamheden is het beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de steenmarter naar verwachting niet te voorkomen. Het beschadigen, vernielen en wegnemen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen of een essentiële functie van beschermde soorten vallen onder schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval.

Voor de voorgenomen werkzaamheden is daarom een Omgevingsvergunning nodig voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van de steenmarter. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan. Het activiteitenplan heeft tot doel om mitigerende en compenserende maatregelen vast te leggen, die een negatief effect op beschermde soorten voorkomen en behoud van de huidige functionaliteit te allen tijde garanderen. De maatregelen dienen ter goedkeuring worden voorgelegd bij het bevoegd gezag.

6.5 Boomvalk, sperwer, ransuil en raaf

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen van boomvalk, ransuil, sperwer en raaf op de onderzoekslocatie kan worden uitgesloten op basis van de geleverde onderzoeksinspanning. Vergunningsplichtige schadelijke handelingen ten aanzien van deze soorten zijn niet aan de orde.

6.6 Veldspitsmuis

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de veldspitsmuis op de onderzoekslocaties worden uitgesloten. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de veldspitsmuis is niet aan de orde.

6.7 Grote bosmuis

De aanwezigheid van de grote bosmuis is aangetoond in de ruigtestrook tussen de N862 en het GZI-terrein. De grote bosmuis valt onder het beschermingsregime 'andere soorten' (artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Het is verboden grote bosmuizen opzettelijk te doden of te vangen en het is verboden om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote bosmuis opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De onderzoekslocatie is onderdeel van het functioneel leefgebied van de grote bosmuis. Bij de voorgenomen werkzaamheden is het beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de grote bosmuis naar verwachting niet te voorkomen. Het beschadigen, vernielen en wegnemen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen of een essentiële functie van beschermde soorten vallen onder schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval.

Voor de voorgenomen werkzaamheden is daarom een Omgevingsvergunning nodig voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van de grote bosmuis. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan. Het activiteitenplan heeft tot doel om mitigerende en compenserende maatregelen vast te leggen, die een negatief effect op beschermde soorten voorkomen en behoud van de huidige functionaliteit te allen tijde garanderen. De maatregelen dienen ter goedkeuring worden voorgelegd bij het bevoegd gezag.

7 Conclusie en samenvatting

Sweco heeft in opdracht van Hynetwork Service B.V. nader ecologisch onderzoek uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een nieuwbouw leidingtracé tussen Vlieghuis en Emmen (A-817). Deze werkzaamheden zijn onderdeel van de realisatie van waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel.

Voorgenomen ingreep

De meest gebruikte methode voor de aanleg van het nieuwbouwleidingtracé is een veldstrekking, waarbij een leiding in een te graven sleuf van enkele meters diep wordt gelegd. Daarnaast wordt er op diverse plaatsen gestuurde boringen toegepast, waarbij de leiding dieper onder het maaiveld terecht komt. Deze techniek wordt gebruikt om beschermde natuur te ontzien, en om onder wegen en grotere watergangen door te gaan.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

- Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning is het uitgesloten dat het planvoornemen leidt tot vergunningsplichtige schadelijke handelingen ten aanzien van de grote modderkruiper.
- In watergang 2 en 5 zijn poelkikkers gevangen. De watergangen 1 tot en met 5 liggen zeer dichtbij elkaar. Hoewel de aanwezigheid van de poelkikker niet bevestigd kon worden in de watergangen 1, 3 en 4, is het gezien de ligging ten opzichte watergang 2 en 5, wel aannemelijk dat de soort ook hier aanwezig is. Daarnaast is de soort op basis van geluidswaarnemingen ook geconstateerd in watergang 6.
- Gelet op het aantal waarnemingen van de steenmarter verspreid over de onderzoeksperiode, is het aannemelijk dat er een vaste rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter aanwezig is in de houtwal op het GZI-terrein.
- De aanwezigheid van jaar rond beschermde nestplaatsen van boomvalk, ransuil, sperwer en raaf op de onderzoekslocatie kan worden uitgesloten op basis van de geleverde onderzoeksinspanning.
- Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de veldspitsmuis op alle onderzochte locaties worden uitgesloten.
- In de strook tussen de N862 en het GZI-terrein is de grote bosmuis aangetroffen. Het is aannemelijk dat er een populatie aanwezig is in de directe omgeving van het onderzoekstracé.

Conclusie

Gezien de voorgenomen werkzaamheden is overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de poelkikker, steenmarter en grote bosmuis niet te voorkomen. Een vergunning is noodzakelijk voor het vernielen en beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen van de steenmarter en grote bosmuis en het verstoren, vernielen en beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen van de poelkikker.

Bijlage

Geraadpleegde bronnen

Kennisdocument-Poelkikker Bij12, versie 1.0, juli 2017. Opgehaald van:
<https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/>

Kennisdocument-Grote modderkuiper Bij12, versie 2.0, oktober 2021. Opgehaald van:
<https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/>

NDFF Verspreidingsatlas. Opgehaald van: <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Soorteninformatie van RAVON. Opgehaald van: [Ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/poelkikker](https://ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/poelkikker).

Soorteninformatie van De Zoogdierverseniging. Opgehaald van:
<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/grote-bosmuis>

Soorteninformatie van SOVON. Opgehaald van: <https://stats.sovon.nl/>

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

VERTROUWELIJK

Waterstofnetwerk Nederland
Quickscan natuurwaarden

GZI-terrein Emmen
Tracé A-817 en afsluiterschema S-458

Project
Waterstofnetwerk Nederland

Revisienummer
3

Revisie datum
14-10-2025

Ons kenmerk
WNN1-SWF-EM-REP-0080

Status
Definitief

Parafen

Revisie geschiedenis

Revisienummer	Omschrijving	Datum
0	Eerste uitgifte	25-02-2025
1	Tweede uitgifte	26-09-2025
2	Derde uitgifte	06-10-2025
3	Definitief gemaakt	14-10-2025

Ondersteunende Documenten

Document nummer	Document naam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Gebiedsbeschrijving	3
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	3
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	Onderzoeksmethodiek	6
4	Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	7
4.1	Vogels	7
4.1.1	Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)	7
4.1.2	Overige broedvogels	9
4.2	Vleermuizen	9
4.3	Overige zoogdieren	10
4.4	Reptielen, amfibieën en vissen	12
4.5	Ongewervelden	13
4.6	Planten	13
4.7	Specifieke zorgplicht	14
5	Toetsing aan soortenbescherming	15
5.1	Broedvogels	15
5.1.1	Boomvalk, ransuil, sperwer, raaf	15
5.1.2	Algemene broedvogels	15
5.2	Vleermuizen	16
5.3	Overige zoogdieren	16
5.3.1	Steenmarter en boommarter	16
5.3.2	Bunzing, wezel en hermelijn	16
5.3.3	Veldspitsmuis en grote bosmuis	16
5.4	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	17
5.5	Overige soort(groep)en	17
6	Toetsing aan gebiedenbescherming	18
6.1	Natura 2000	18
6.2	Natuurnetwerk Nederland	19
7	Houtopstanden	20
8	Samenvatting en conclusies	21
 Bijlage		
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	24
	Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000	25
	Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland	27
	Bijlage 3 omgevingswet	28
	8.1.1 Omgevingswet	28
	8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving	29
	8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving	30

1 Inleiding

Sweco heeft van Hynetwork Services B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden op het GZI terrein te Emmen.

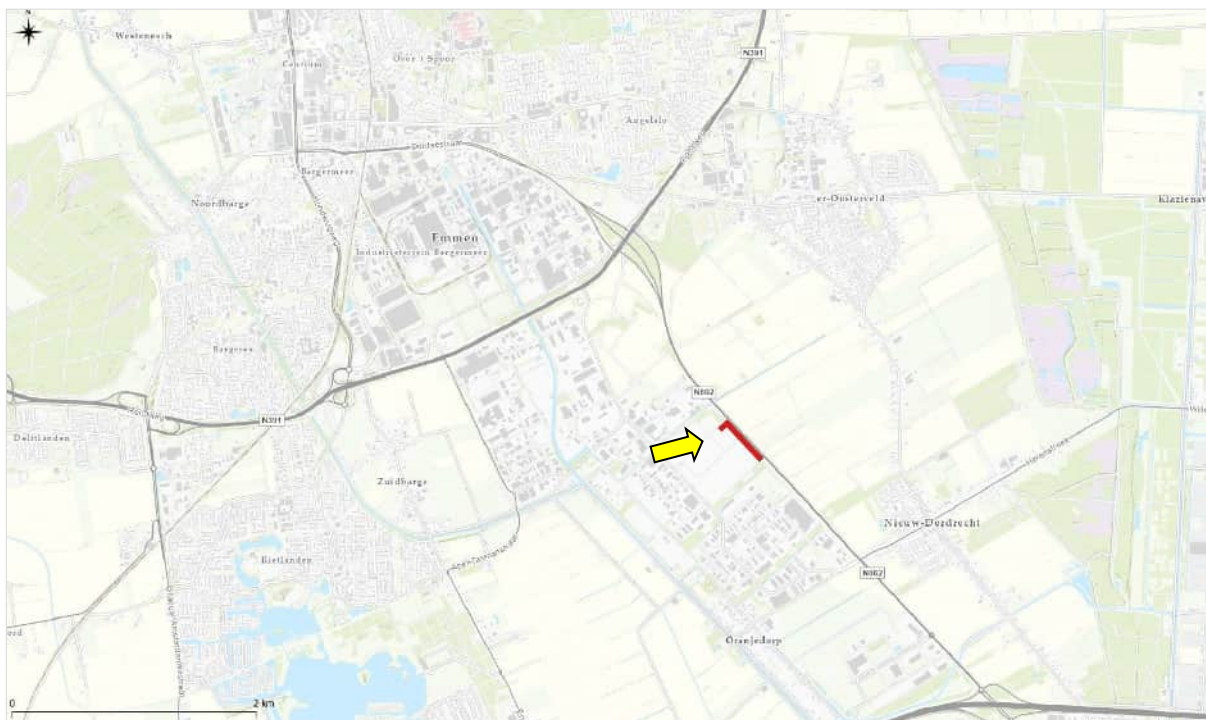
De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een waterstofleiding over het GZI-terrein. Daarnaast wordt een nieuw afsluiterschema gerealiseerd op het terrein. De voorgenomen werkzaamheden zijn onderdeel van de realisatie van het Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel.

De quickscan natuurwaarden heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 2 ha) betreft een strook tussen de N862 en het GZI terrein te Emmen. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een strook tussen de berm van de N862 en het GZI terrein. Het GZI terrein wordt begrensd met een hekwerk. Tussen het hekwerk en de N862 zijn drie rijen zomerlinden aanwezig. Onder deze bomen is kruidenrijk grasland aanwezig dat extensief begraasd wordt door schapen.

Het GZI terrein ligt op het moment van schrijven braak. Na de sloop van de gaszuiveringsinstallatie is het perceel overgroeid met kruidenrijke ruigte met opslag van struweel en boomvormers. Op het zuidwestelijk deel van het voormalige GZI terrein is een zonnepark gerealiseerd. Langs de noordoostzijde van het hekwerk is een houtwal aanwezig die doorloopt op het naastgelegen zonnepark. Tussen het zonnepark en de houtwal is een natuurzone aanwezig.

Aan de noordzijde van de onderzoekslocatie is een afsluiterschema aanwezig. Dit schema wordt omgeven door een hekwerk.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 Houtwal langs noordoostzijde GZI terrein.

Figuur 2.4 Houtwal langs noordoostzijde GZI terrein.

Figuur 2.5 Houtwal langs noordoostzijde GZI terrein.

Figuur 2.6 Overzichtsfoto noordzijde planlocatie.

Figuur 2.7 Ondergroei onder zomerlindes langs N862.

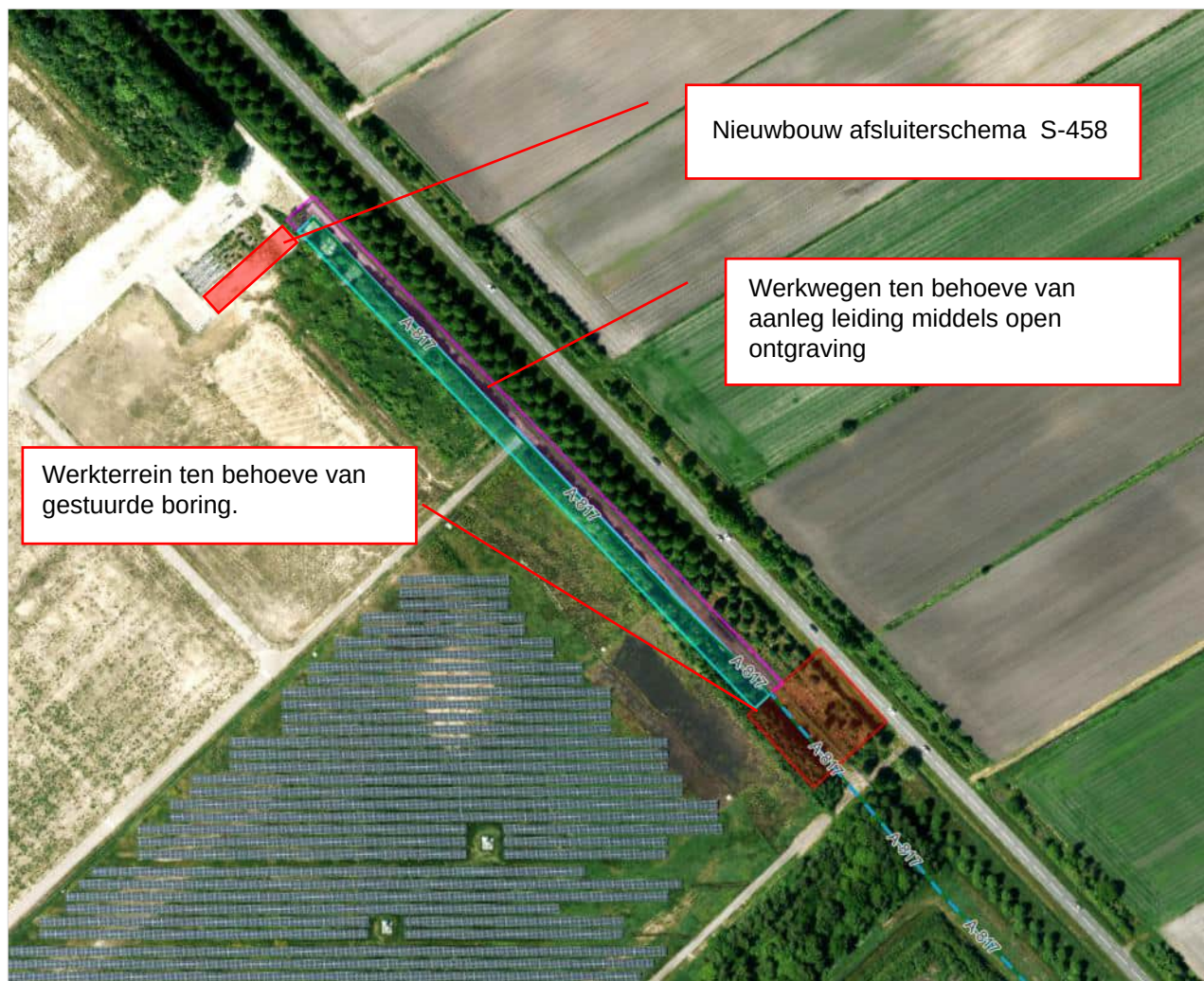

Figuur 2.8 Zomerlindes langs N862.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een waterstofleiding te realiseren op de onderzoekslocatie. De te realiseren leiding is onderdeel van tracédeel A-817 van het Waterstofnetwerk Nederland. Deze leiding wordt aangelegd middels open ontgraving. De leiding verbindt het uittredepunt van een gestuurde boring aan de zuidoostzijde van de onderzoekslocatie met een nieuw te bouwen afsluiterschema (S-458) aan de noordwestzijde van de onderzoekslocatie. De nieuw te realiseren afsluiter bevindt zich geheel binnen het hekwerk van de reeds aanwezige afsluiterlocatie (S-628).

Ten behoeve van de werkzaamheden wordt een werkweg aangelegd parallel aan de leiding. Daarnaast wordt een groter werkterrein aangelegd aan de zuidoostzijde van de planlocatie ten behoeve van een gestuurde boring. De houtwal langs de zuidwestzijde van het GZI terrein dient grotendeels gekapt te worden.

Figuur 2.9

Voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie.

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 7 november 2024. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Drenthe opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. In de omgeving van de onderzoekslocatie kunnen dit zijn: huismus, ringmus, kerkuil, roek, boomvalk, bosuil, zwarte specht, ransuil, raaf, slechtvalk en sperwer. Van deze soorten kunnen de slechtvalk, huismus en kerkuil op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten broeden in bebouwing of in speciaal voor deze soorten bestemde nestkasten. Deze zijn niet aanwezig op de onderzoekslocatie.

Ringmus

De ringmus is een holenbroeder die gebonden is aan kleinschalig agrarisch landschap. Ringmussen broeden in boomholtes, maar ook onder pannendaken of in schuren en nestkasten. De bomen op, en in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn zorgvuldig onderzocht op de aanwezigheid van holtes tijdens het veldbezoek. Deze zijn hierbij niet aangetroffen. Daarmee kan worden uitgesloten dat er binnen de invloedssfeer van het planvoornemen nesten van ringmussen aanwezig zijn.

Roek

Roeken broeden in kolonieverband, roekenkolonies bevinden zich veelal in bomenrijen of bosschages langs snelwegen of spoorlijnen. Roekenkolonies vallen op vanwege de grote dichtheid aan nesten. Tijdens het veldbezoek zijn geen roekenkolonies waargenomen op of in de omgeving van de onderzoekslocatie. Negatieve effecten ten aanzien van de roek zijn daarmee uitgesloten.

Bosuil en zwarte specht

De bosuil en zwarte specht broeden in grote holtes in loofbomen. De bosuil maakt daarnaast ook gebruik van speciaal voor deze soort bestemde nestkasten. Beide soorten zijn sterk gebonden aan bosrijke omgevingen. Op of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen geschikte nestplaatsen voor de bosuil of zwarte specht waargenomen. De aanwezigheid van een nestplaats van deze soorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan daarmee worden uitgesloten.

Boomvalk, ransuil, sperwer, raaf

De boomvalk, ransuil, sperwer en raaf broeden in middelgrote tot grote nesten. De boomvalk en ransuil bouwen zelf geen nest, maar maken gebruik van oude nesten van zwarte kraai of ekster. De raaf en sperwer bouwen wel een eigen nest. Kenmerken voor een sperwernest is dat deze zich meestal dicht tegen de stam bevindt, nesten van de raaf bevinden zich hoog in de boomkroon. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen op de onderzoekslocatie onderzocht op de aanwezigheid van grote nesten. Hierbij zijn enkele nesten aangetroffen waarvan niet kan worden uitgesloten dat deze in gebruik zijn door één van bovengenoemde soorten. Deze nesten bevinden zich in de lindes langs de N862 en in één van de bomen op het GZI terrein ten noorden van de onderzoekslocatie. Al deze bomen blijven behouden bij de voorgenomen werkzaamheden. Er is daarom geen sprake van vernieling of beschadiging van potentiële nestplaatsen van boomvalk, ransuil, sperwer of raaf. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden, kan er echter wel verstoring optreden. Hetgeen een vergunningsplichtige schadelijke handeling betreft (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.1 Middelgroot nest ten noorden van de onderzoekslocatie.

Figuur 4.2 Locaties aangetroffen potentieel jaarrond beschermde nestplaatsen.

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, betreft in de provincie Drenthe een verscheidenheid aan soorten. Van deze soorten zijn uitsluitend de spreeuw, middelste bonte specht, torenvalk, glanskop en buizerd te verwachten op de onderzoekslocatie. Deze soorten zijn holenbroeders of maken gebruik van (zeer) grote nesten. Behalve voor de torenvalk is geen geschikte broedgelegenheid aanwezig op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Het is niet geheel uitgesloten dat de torenvalk gebruik maakt van de aangetroffen nesten op de onderzoekslocatie (figuur 4.3).

Het gaat hierbij echter om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding op dit punt te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.1.2 Overige broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals roodborst, merel en vink. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf (die ook als individueel winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijf. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door diverse vleermuissoorten worden gebruikt.

Wegens het ontbreken van bebouwing op de onderzoekslocatie kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden uitgesloten. De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk rosse vleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenrijen en watergangen om te navigeren tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden.

De zomerlindes langs de N862 vormen een dergelijk lijnvormig element in het landschap. Ten behoeve van de inrichting van het werkterrein aan de zuidoostzijde van de onderzoekslocatie worden mogelijk enkele lindes gekapt. Het gaat hierbij echter om kleinere bomen, waarbij tenminste één bomenrij behouden blijft. Het is daarom uitgesloten dat het planvoornemen leidt tot vernieling of beschadiging van een vliegroute. Wel kan het gebruik van verlichting gedurende de werkzaamheden leiden tot verstoring van een mogelijke vliegroute voor in de omgeving verblijvende vleermuizen (zie hoofdstuk 5).

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, boommarter, eekhoorn, das, bunzing, wezel, hermelijn, grote bosmuis en veldspitsmuis.

Steenmarter en boommarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter en boommarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Boommarters kunnen gebruik maken van soortgelijke verblijfplaatsen maar hebben een voorkeur voor grote hopen in bomen of oude hopen van das of konijn.

Steen- en boommarters hebben binnen hun territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. De dichte ondergroei onder de houtwal op het GZI terrein biedt echter wel voldoende dekking voor de aanwezigheid van een verblijfplaats. De aanwezigheid van beschermde functies voor de steen- of boommarter in deze houtwal kan daarom niet worden uitgesloten. Het verwijderen van de houtwal leidt mogelijk tot schadelijke handelingen ten aanzien van de steen- of boommarter (zie hoofdstuk 5).

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door dassen. Daarnaast is het GZI terrein omgeven door een hekwerk. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassen zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabijgelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, wezel en hermelijn komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. De kruidenrijke ruigte op het GZI terrein biedt zeer geschikt habitat voor de kleine marterachtigen. Daarnaast biedt de houtwal langs de noordoostzijde van het terrein voldoende dekking voor de aanwezigheid van vaste rust- en voortplantingsplaatsen. De aanwezigheid van beschermde functies van bunzing, wezel en hermelijn kan niet worden uitgesloten. Het verwijderen van de houtwal leidt mogelijk tot schadelijke handelingen ten aanzien van deze soorten (zie hoofdstuk 5).

Grote bosmuis en veldspitsmuis

De onderzoekslocatie ligt binnen het verspreidingsgebied van de grote bosmuis en veldspitsmuis. De bosmuis heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei. De grote bosmuis bouwt een nest als verblijfplaats. Dit nest bevindt zich vaak ondergronds, onder wortelstronken van grote bomen en wordt bekleed met bladeren en mos. Ze graven hiertoe zelden zelf een hol, maar gebruiken holen van onder meer de mol, konijn, woelmuizen of das. De veldspitsmuis is gebonden aan kleinschalig extensief beheerd agrarisch cultuurlandschap. Hier vindt de soort zijn verblijfplaats in overgangsvegetaties, lintvormige landschapselementen en opgaande kruidenvegetaties. Het nest van een veldspitsmuis bevindt zich vlak onder de oppervlakte, onder grasdekking of onder de grond in zelf gegraven gangen of oude gangen van andere muizen. De kruidenrijke ruigte op het GZI terrein biedt zeer geschikt habitat voor de veldspitsmuis. Volgens de gegevens van de NDFF is de veldspitsmuis in 2023 meermaals waargenomen aan de westzijde van het GZI terrein. Ook de grote bosmuis is meermaals waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Aanwezigheid van beide soorten op de onderzoekslocatie wordt waarschijnlijk geacht. Het verwijderen van de houtwal op het GZI terrein leidt mogelijk tot schadelijke handelingen ten aanzien van de veldspitsmuis en grote bosmuis (zie hoofdstuk 5).

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Tijdens het veldbezoek zijn hazen en reeën waargenomen op het terrein. Daarnaast biedt de onderzoekslocatie geschikt habitat voor algemene soorten als konijn, egel en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen worden vergraven en individuen worden gedood of verwond. (zie hoofdstuk 5).

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF is in de afgelopen vijf jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie uitsluitend de beschermde levendbarende hagedis waargenomen. Deze waarnemingen hebben betrekking op de bos en heide terreinen ten noordoosten van Nieuw-Dordrecht. De ruigtevegetatie op de onderzoekslocatie vormt matig geschikt habitat voor de levendbarende hagedis. Gelet op het ontbreken van verbindingen met nabijgelegen leefgebieden van deze soort is het echter redelijkerwijs uitgesloten dat de soort voorkomt op de onderzoekslocatie. Schadelijke handelingen zijn niet aan de orde.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en poelkikker. Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten.

Langs het Bargerkanaal direct ten noordwesten van het GZI-terrein is één waarneming bekend van de streng beschermde poelkikker. Deze watergang bevindt zich op circa 300 meter van de onderzoekslocatie. Volgens het kennisdocument Poelkikker (BIJ12, juli 2017) bevinden overwinteringsplaatsen zich veelal binnen 100 tot 200 meter van het voortplantingshabitat. Het is daarom uitgesloten dat er in de houtwal op de onderzoekslocatie overwinteringsplaatsen aanwezig zijn van de poelkikker.

De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten (zie hoofdstuk 5).

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

4.5 Ongewervelden

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is voor de voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn in het uitvoerportaal van de NDFF waarnemingen bekend van aardbeivlinder, grote vos, grote weerschijnvlinder en teunisbloempijlstaart. Voor geen van deze soorten zijn waardplanten aangetroffen op de onderzoekslocatie. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft, vermiljoenkever en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

4.6 Planten

De onderzoekslocatie bestaat uit een ruigtevegetatie met opslag van struweel en boomvormers. De houtwal op het GZI terrein bestaat voornamelijk uit zwarte els, berk en zomereik met een dichte ondergroei van bramen. Gelet op de dominantie van ruigtesoorten in en rondom de houtwal, is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie uitgesloten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

Figuur 4.3 Overzichtsfoto vegetatie.

4.7 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen, krekels, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Volgens de actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn er, buiten de reeds eerder beschreven beschermde soorten, geen Rode Lijst soorten in de afgelopen drie jaar waargenomen op de onderzoekslocatie. Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kan worden vastgesteld dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dier- en plantensoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst.

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtrajec noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Boomvalk, ransuil, sperwer, raaf

De nesten van de boomvalk, ransuil en sperwer zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 4 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Volgens artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) betreft het vernielen of wegnemen van nestplaatsen van deze soorten een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit.

Binnen de invloedssfeer van het planvoornemen zijn twee potentiële jaarrond beschermde nestplaatsen van de boomvalk, ransuil, sperwer of raaf waargenomen. Het planvoornemen leidt niet tot beschadiging of vernieling van de betreffende nestplaatsen. Wel kunnen de voorgenomen werkzaamheden leiden tot versterking van mogelijke broedgevallen van deze soorten. Versterking van broedgevallen van boomvalk, ransuil, sperwer of raaf kan voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen van deze soorten uit te voeren (1 maart tot 15 augustus). Indien dit niet mogelijk blijkt, dan zal aanvullend onderzoek gedurende het broedseizoen van deze soorten noodzakelijk zijn.

5.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

5.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

De zomerlindes langs de N862 vormen mogelijk een essentiële vliegroute voor in de omgeving verblijvende vleermuizen. Verstoring van deze potentiële vliegroute kan echter voorkomen worden door geen kunstmatige verlichting toe te passen gedurende de actieve periode van vleermuizen (april tot en met november) op de werkterreinen.

5.3 Overige zoogdieren

5.3.1 Steenmarter en boomarter

De steenmarter en boomarter zijn beschermd onder artikel 11.54, eerste lid, onder a, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), wat betekent dat het niet is toegestaan om in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Op basis van de huidige informatie kan niet worden uitgesloten dat er vaste rust- of verblijfplaatsen van steenmarter of boomarter aanwezig zijn op de onderzoekslocatie. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit het plaatsen van cameravallen op de onderzoekslocatie gedurende 8 weken in de periode maart tot en met september. De resultaten van dit onderzoek moeten uitwijzen of een vergunningsaanvraag noodzakelijk is.

5.3.2 Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, wezel en hermelijn zijn beschermd onder artikel 11.54, eerste lid, onder a, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), wat betekent dat het niet is toegestaan om in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Op basis van de huidige informatie kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van bunzing, wezel of hermelijn aanwezig zijn binnen de invloedsfeer van het planvoornemen. De voorgenomen werkzaamheden leiden daarom mogelijk tot overtreding van artikel 11.54 van het Bal. Op basis van de bureaustudie en habitatbeoordeling, zoals deze is uitgevoerd tijdens het veldbezoek, mag er in het geval van kleine marterachtigen vanuit gegaan worden dat deze op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Aanvullend onderzoek is daarom niet noodzakelijk. Bij deze optie geldt wel de aanname dat binnen de invloedsfeer van het planvoornemen alle mogelijke functies, in de daarvoor geschikte leefgebieden aanwezig en essentieel zijn. Derhalve is een vergunningsaanvraag aan de orde. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan waarin compenserende en mitigerende maatregelen worden opgenomen.

5.3.3 Veldspitsmuis en grote bosmuis

De grote bosmuis en veldspitsmuis zijn eveneens beschermd onder artikel 11.54 van het Bal. Het planvoornemen leidt daarom mogelijk tot het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen van de grote bosmuis en/of de veldspitsmuis. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van de grote bosmuis of veldspitsmuis op de planlocatie vast te stellen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van inlooppallen en kan plaatsvinden in de periode augustus tot en met oktober. De resultaten van dit onderzoek wijzen uit of een vergunningsaanvraag ten aanzien van de grote bosmuis en veldspitsmuis aan de orde is.

5.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 11.54 (Bal) in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. Het verwijderen van de opgaande vegetatie dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uitgevoerd te worden. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden betreft de periode september tot en met november. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

5.5 Overige soort(groep)en

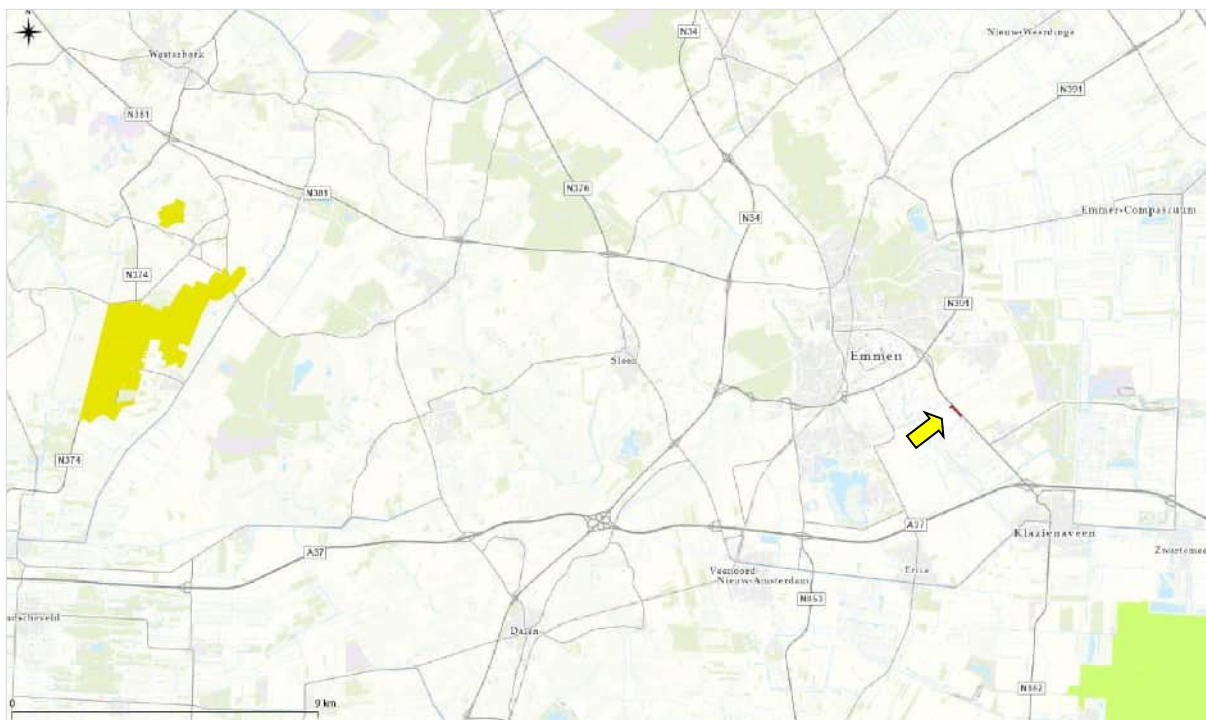
Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6 Toetsing aan gebiedenbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

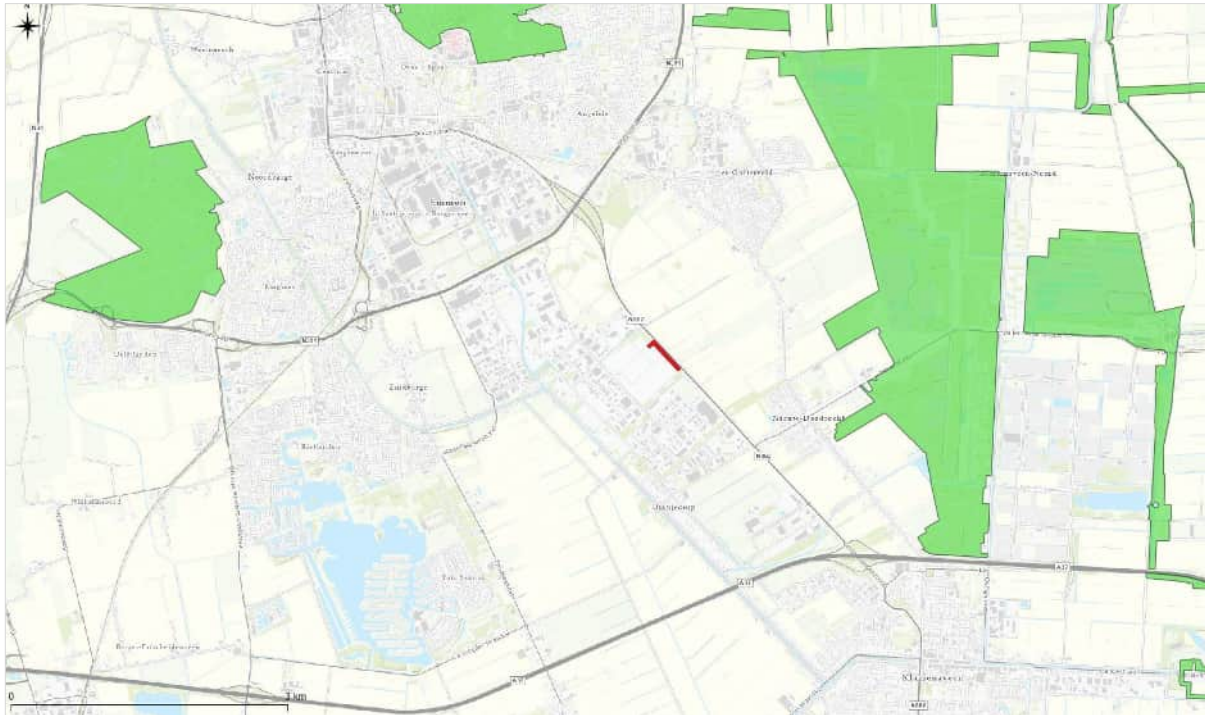
6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Bargerveen, bevindt zich op circa 7,2 kilometer afstand ten zuidoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 1,6 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Voor het Natuurnetwerk in de provincie Drenthe geldt een louter planologische bescherming. Het planvoornemen heeft geen betrekking op onderdelen van het Natuurnetwerk Drenthe. Aanvullende toetsing met betrekking tot het Natuurnetwerk wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

7 Houtopstanden

In art. 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf in artikel 11.111 (Ba). De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van Hynetwork een quickscan natuurwaarden uitgevoerd ten behoeve van de realisatie van een waterstofleiding en een nieuw afsluiterschema op het GZI-terrein in Emmen.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een waterstofleiding en een nieuw afsluiterschema te realiseren. Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden wordt de houtwal op het GZI terrein deels gekapt.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Omgevings vergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van opgaande vegetatie buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	Overtredingen ten aanzien van boomvalk, sperwer, ransuil en raaf kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dit niet mogelijk blijkt, dan zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	Geen verlichting toepassen op werkterreinen tussen april en november.
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	ja	Aanvullend onderzoek noodzakelijk naar aanwezigheid beschermde functies boommarter, steenmarter, grote bosmuis en veldspitsmuis. Vergunningsaanvraag noodzakelijk voor kleine marterachtigen. Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten, opgaande vegetatie dient in de periode september tot en met november verwijderd te worden.
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten, opgaande vegetatie dient in de periode september tot en met november verwijderd te worden.
Overige soortgroepen		nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	7,2 km	mogelijk	ja	mogelijk	Aerius-berekening noodzakelijk.
Natuurnetwerk Nederland	1,6 km	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Boomvalk, sperwer, ransuil en raaf

Overtredingen ten aanzien van boomvalk, sperwer, ransuil en raaf kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dit niet mogelijk blijkt, dan zal aanvullend onderzoek naar het gebruik van de aangetroffen nestplaatsen noodzakelijk zijn. Voor het broedseizoen van deze soorten moet de periode vanaf 1 maart tot en met 15 augustus worden aangehouden.

Vleermuizen

Schadelijke handelingen ten aanzien van vleermuizen dienen voorkomen te worden door geen kunstmatige verlichting toe te passen op de werkterreinen tussen april en november.

Steenmarter en boomarter

Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde functies van steen- of boomarter op de onderzoekslocatie is noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit het plaatsen van cameravallen gedurende 8 weken op de onderzoekslocatie en kan plaatsvinden tussen maart en september.

Grote bosmuis en veldspitsmuis

Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van grote bosmuis en veldspitsmuis is noodzakelijk. Bij het onderzoek naar deze soorten wordt gedurende één week inloopvallen geplaatst op de onderzoekslocatie. De geschikte periode voor dit onderzoek betreft de periode augustus tot en met oktober.

Bunzing, wezel en hermelijn

De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot overtredingen ten aanzien van bunzing, wezel en hermelijn. Een vergunningsaanvraag is noodzakelijk. Deze vergunningsaanvraag dient onderbouwd te worden met een activiteitenplan waarin compenserende en mitigerende maatregelen worden verwoord.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Ten aanzien van de te verwachten soorten algemene zoogdieren en amfibieën is de zorgplicht van toepassing. De kapwerkzaamheden dienen buiten de gevoelige periode uitgevoerd te worden. De geschikte periode betreft de periode september tot en met november.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Omgevingswet wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Aanbevelingen

De benodigde aanvullende ecologische onderzoeken passen niet in de huidige projectplanning. In tabel 8.3 is een globale planning weergegeven van de uit te voeren onderzoeken.

Tabel 8.3 globale planning noodzakelijke aanvullend onderzoeken

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
Broedvogels	tijdstip	-		3 x ochtend		-			
	datum			nader te bepalen					
	functie			Jaarrond beschermde nestplaatsen boomvalk, ransuil, sperwer of raaf					
Steenmarter en boommarter	tijdstip	-		3 x overdag					
	datum			nader te bepalen					
	functie			verblijfplaats					
Grote bosmuis en veldspitsmuis	tijdstip	-						twee ochtenden, twee avonden	
	datum							1 tot 8 augustus	
	functie							verblijfplaatsen	

Bij het aantreffen van beschermde functies voor bovengenoemde soort(groep)en op de onderzoekslocatie is een vergunningsaanvraag noodzakelijk. Deze vergunningsaanvraag kan op basis van bovenstaande planning pas half augustus worden ingediend. Onderstaande werkwijzen bieden kansen om de projectplanning alsnog te halen.

- In overleg met bevoegd gezag kan de vergunningsprocedure mogelijk eerder worden gestart als uitgegaan wordt van aanwezigheid van de grote bosmuis en veldspitsmuis. Dit kan aannemelijk gemaakt worden met recente waarnemingen van deze soorten op of in de directe omgeving van het GZI terrein. Voor deze aanpak dient wel vooraf goedkeuring verkregen te worden van bevoegd gezag.
- Een alternatieve werkwijze kan overwogen worden. Als de gestuurde boring ten zuiden van het GZI-terrein wordt verlengd tot het te realiseren afsluiterschema S-458 kan voorkomen worden dat opgaande vegetatie op het GZI terrein verwijderd moet worden. In dat geval is aanvullend onderzoek naar de grote bosmuis en veldspitsmuis niet noodzakelijk.

Bijlage

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

Bij12 (2024) Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen-v1-1-2.pdf>

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd 25 februari 2025 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied buitengebied Emmen, periode 2019-2024. NDFF. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 25 februari 2025 van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Provinciale bronnen

Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 omgevingswet

8.1.1 Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,

- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

- a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
- b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

VERTROUWELIJK

Waterstofnetwerk Nederland

Quicksan Natuurwetgeving tracé Drenthe-Overijssel

Door
ArcadisProject
Waterstofnetwerk NederlandRevisienummer
0Revisie datum
30-11-2025Ons kenmerk
WNN1-ARC-EM-REP-0110Status
Definitief

Parafen

Naam
DatumNaam
DatumNaam
Datum_____
Opsteller_____
Gecontroleerd_____
Ter
goedkeuring/besluitvorming

Revisie geschiedenis

Revisienummer	Omschrijving	Datum
0	Oplevering tbv MER fase 2	30-11-2025

Ondersteunende Documenten

Document nummer	Document naam

Quickscan Natuurwetgeving Waterstofnetwerk Noord- Nederland t.b.v. MER fase 2

**Tracédeel Eemshaven-Delfzijl-Emmen-Schoonebeek
N.V. Nederlandse Gasunie**

28 november 2025

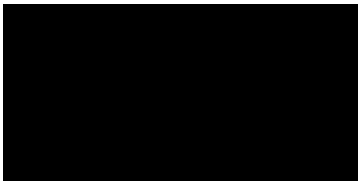
Documentcode Gasunie WNN1-ARC-EM-REP-0110

STATUS

Definitief

Contactpersoon

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	6
2	PROJECTGEBIED EN INGREEP	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen ingreep	7
2.3	Afbakening effecten	8
2.3.1	Aantasting en/of verlies van leefgebieden of groeiplaatsen	9
2.3.2	Doden of verwonden	9
2.3.3	Mechanische effecten	9
2.3.4	Geluid	9
2.3.5	Licht	9

2.3.6	Optische verstoring	10
2.3.7	Vermesting en verzuring	10
2.3.8	Verdroging	10
2.3.9	Samenvatting afbakening	10
3	Omgevingswet	11
3.1	Natura 2000-gebieden	11
3.1.1	Ligging en effectbeschrijving	11
3.1.2	Effectbeoordeling	12
3.1.3	Deelconclusie gebiedsbescherming	13
3.2	Soortbescherming	14
3.2.1	Methode	14
3.2.2	Aanwezigheid beschermde soorten	15
3.2.3	Effectbeschrijving	23
3.2.4	Toetsing	27
3.2.5	Vervolg	29
3.2.6	Deelconclusie soortbescherming	33
4	Natuurnetwerk Nederland	34
4.1	Methode	34
4.2	Ligging	34
4.3	Effectbepaling	34
4.4	Conclusie	35
5	CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN	36
5.1	Omgevingswet	36
5.1.1	Gebiedsbescherming	36
5.1.2	Soortenbescherming	36
5.2	Natuurnetwerk Nederland	36
6	Bronnen	37
 Bijlagen		
BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING		38
Gebiedsbescherming		38
Soortbescherming		38

BIJLAGE B Wettelijk kader Natuurnetwerk Nederland (NNN)	43
BIJLAGE C Kaarten	45
BIJLAGE D Impressie projectgebied	50
Colofon	52

1 INLEIDING

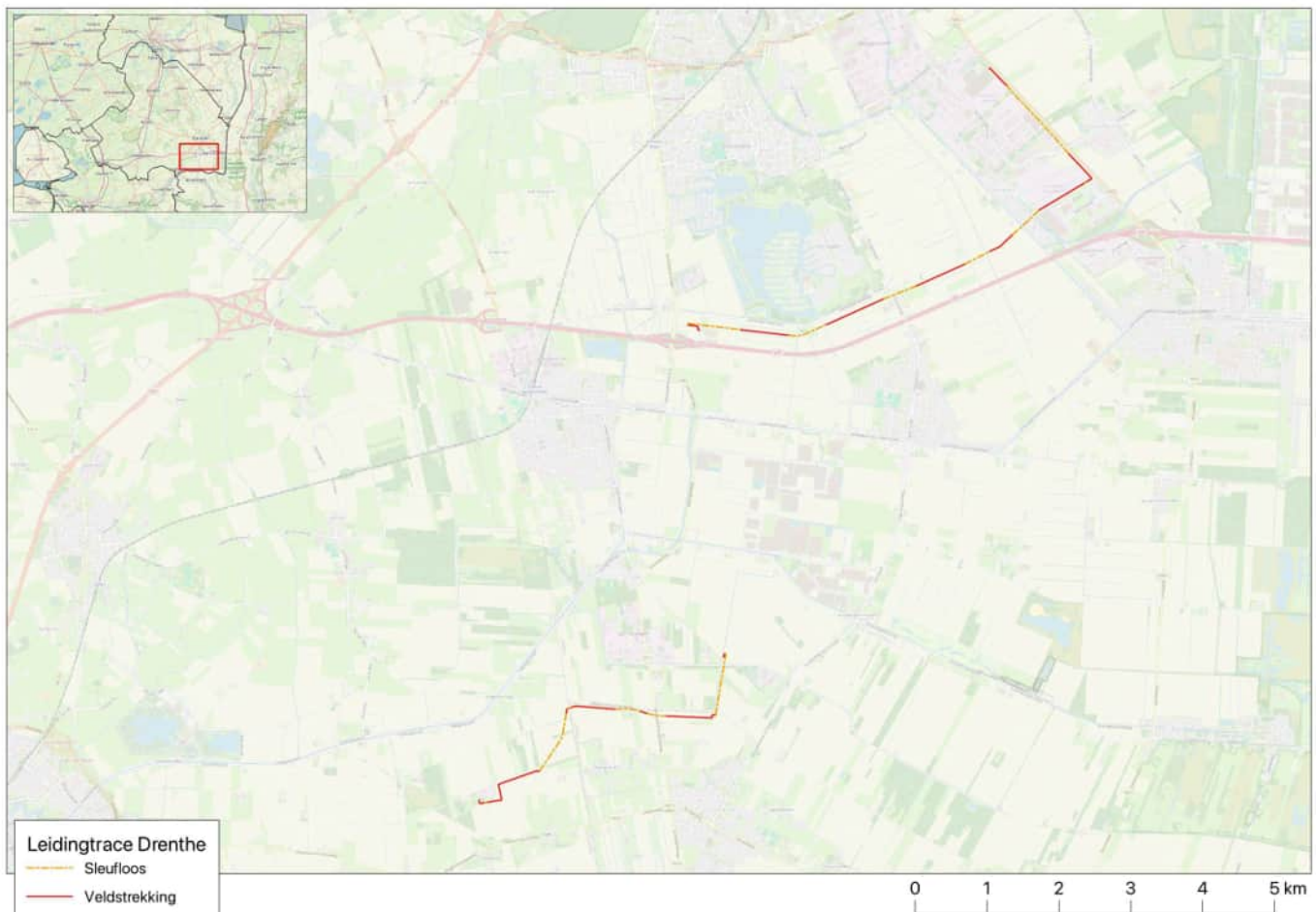
1.1 Aanleiding

Waterstofnetwerk Drenthe is onderdeel van het Waterstofnetwerk Nederland. Het Waterstofnetwerk Nederland wordt een landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen, een ondergronds netwerk van buisleidingen dat de verschillende industrieclusters met elkaar verbindt. Noord Nederland is één van de industriële clusters waar waterstof gebruikt zal worden en zal ook een belangrijke rol spelen in de productie van waterstof voor de regio en voor heel Nederland. Het tracé bestaat deels uit bestaande aardgasleidingen en deels uit nieuw aan te leggen leidingen. In Figuur 1-1 zijn de nieuw aan te leggen leidingstracés weergegeven.

Gasunie heeft Arcadis gevraagd om voor de nieuw aan te leggen leidingen in Drenthe een quickscan natuurwetgeving op te stellen. Deze quickscan richt zich alleen op de nieuw aan te leggen leidingen tracédelen in de provincie Drenthe. De resultaten van deze quickscan en de quickscans voor de overige nieuw aan te leggen leidingen en de ombouw van bestaande gasleidingen om ze geschikt te maken voor transport van waterstof worden gebruikt voor:

- onderbouwing van het MER en het projectbesluit (inclusief onderzoek naar de effecten op het NNN (natuurnetwerk Nederland, eerder ecologische hoofdstructuur, EHS genoemd);
- bepaling voor welke soorten nader soortgericht onderzoek nodig is ter voorbereiding op een vergunningaanvraag flora en fauna-activiteit onder de Omgevingswet;
- bepaling of sprake kan zijn van significante gevolgen voor Natura 2000gebieden, waarmee sprake is van een onder de Omgevingswet vergunningplichtige Natura 2000-activiteit.

De nieuw aan te leggen leidingen worden hoofdzakelijk middels open ontgraving aangelegd (veldstrekking in onderstaande afbeelding) en deels middels een sleufloze techniek, dus met een gestuurde boring, persing of andere sleufloze techniek. De tracédelen voor de nieuw aan te leggen leidingen in Drenthe zijn weergegeven in Figuur 1-1. Aansluiting op het Groningse deel

Figuur 1-1 Nieuw aan te leggen leiding in Drenthe (Schoonebeek - Emmen).

1.2 Leeswijzer

Deze quickscan is een geactualiseerde versie van de Quickscan van Arcadis met kenmerk WNN-ARC-OMG-GEN-ECO-001, voor het daarin beschreven Drentse deel van het tracé. Deze geactualiseerde versie is opgesteld om aan te sluiten bij het definitieve ligging tracé die iets afwijkt van het in de eerdere quickscan onderzochte tracé, nieuwe informatie over delen van de leiding die sleufloos worden aangelegd en nieuwe inzichten over het voorkomen van beschermde soorten en de effecten van de aanleg van de leiding op beschermde soorten. Ook gaat deze versie uit van het wettelijk kader van de Omgevingswet in plaats van het kader van de Wet natuurbescherming

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het projectgebied opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 3 is ingegaan op de wettelijk beschermde natuurwaarden (Natura 2000-gebieden en beschermde soorten) en in hoofdstuk 4 is ingegaan op de ligging van het de effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het NNN is gelegen en of sprake is van negatieve effecten.

In Bijlage A is het wettelijk kader van de Omgevingswet (Ow) voor gebieden- en soortenbescherming beschreven, in Bijlage B is het kader van het natuurnetwerk Nederland (NNN) beschreven, in Bijlage C zijn kaarten opgenomen en Bijlage D bevat een impressie van het projectgebied.

2 PROJECTGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

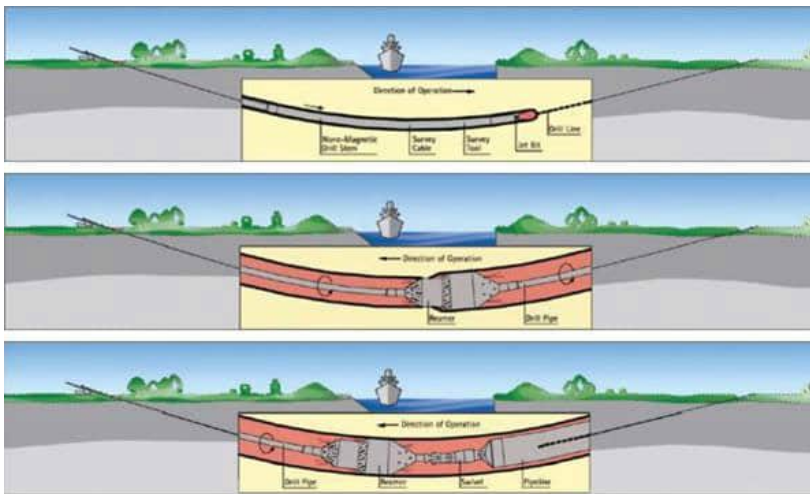
Het nieuw aan te leggen tracé bestaat uit het tracédeel Schoonebeek-Emmen (provincie Drenthe, zie Figuur 1-1). De toekomstige waterstofleiding gaat door diverse landschapstypen, die globaal verdeeld kunnen worden in landbouwgrond, (agrarisch) grasland, bosschages, water en bebouwd gebied. Het grootste deel van het tracédeel bestaat uit akkerbouw met omliggende bosschages. In Bijlage D zijn foto impressies van het projectgebied te vinden.

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De voorgenomen ingreep bestaat uit het aanleggen van nieuwe waterstofleidingen en het geschikt maken van bestaande gasleidingen voor waterstof. Deze quickscan ziet uitsluitend op de werkzaamheden die nodig zijn voor de aanleg van nieuwe leidingen.

De nieuw aan te leggen leidingen vindt met name plaats middels een open ontgraving van circa 1,5 à 2 meter diep. Daarnaast worden er diverse (diepe) gestuurde boringen toegepast. De gestuurde boringen worden gebruikt om onder beschermde natuur, diverse watergangen en infrastructuur te gaan. Indien er op bepaalde plekken niet voor een gestuurde boring of een andere sleufloze techniek is gekozen, is ervoor gekozen om de open ontgraving langs in plaats van door natuur (zoals NNN of bossen) plaats te laten vinden. De gestuurde boringen gaan minimaal 10 meter onder maaiveld (zie Figuur 2-1 voor schematische tekening van een gestuurde boring). Voor de quickscan is voor het nieuwe leidingtracé uitgegaan van een werkstrook van 50 meter ter weerszijden van de tracélíjn.

Figuur 2-1 Schets van een gestuurde boring

Werkzaamheden

Open ontgraving

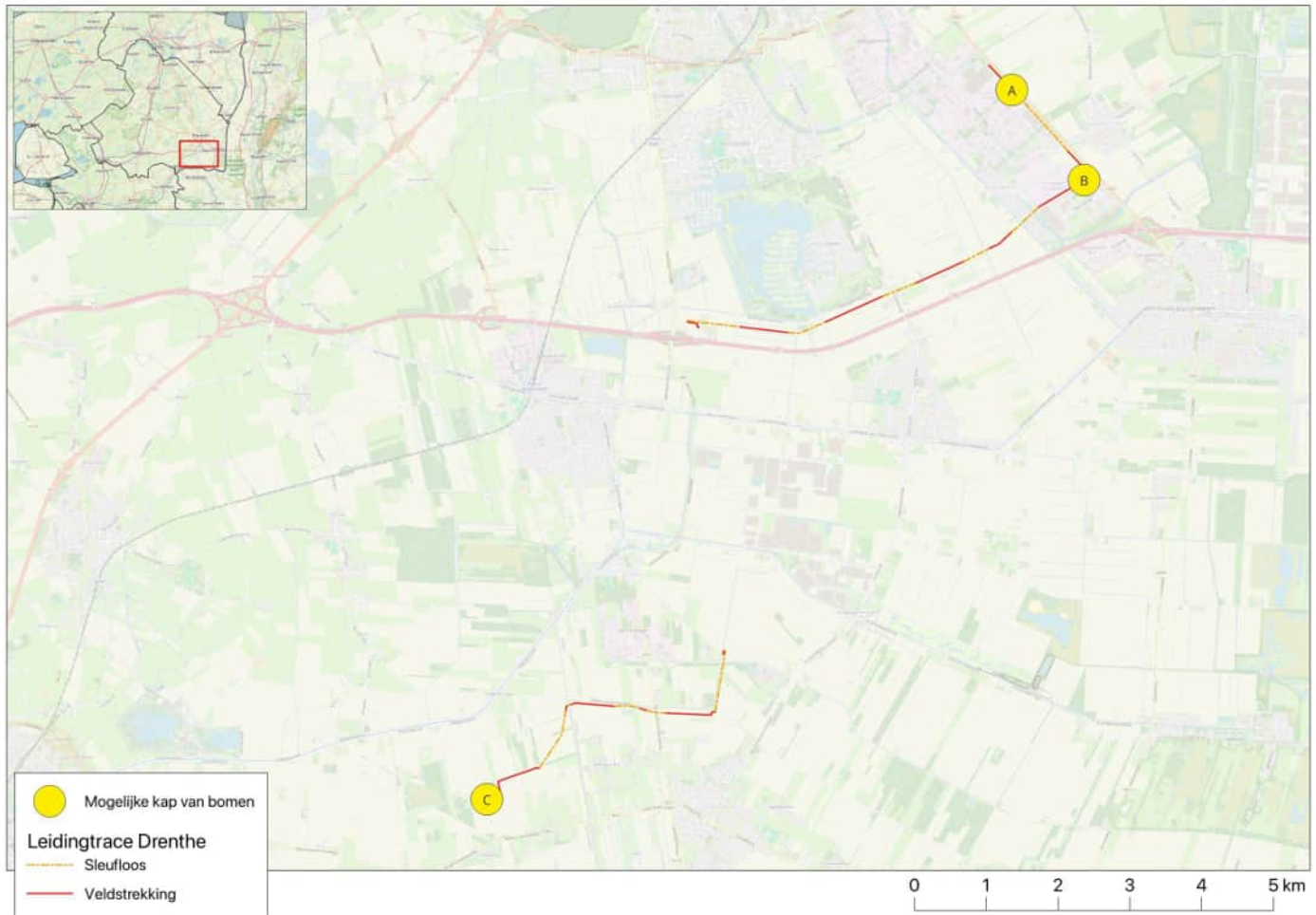
Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dienen werkterreinen te worden ingericht. Bij een open ontgraving wordt de bodem afgegraven en ernaast neergelegd. Na het leggen van de leiding wordt de open ontgraving weer dichtgemaakt met de oorspronkelijke grondlagen. Indien nodig wordt hemel- en/of grondwater weggepompt en geloosd op de nabijgelegen watergangen. Naast de open ontgraving wordt een tijdelijke werkweg aangelegd voor het verplaatsen van zwaar materieel. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt in de donkere uren ook gebruik gemaakt van verlichting.

Gestuurde boring

Bij een gestuurde boring wordt van het intredepunt naar het uittredepunt geboord. De leiding wordt hier doorheen getrokken. Bij het uittredepunt wordt een werkterrein ingericht. De benodigde ruimte naast de boorlocatie moet voldoende zijn voor de boorinstallatie zelf en bijbehorend materieel. Hierbij wordt een bufferzone van 50 meter gehanteerd. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt in de donkere uren ook gebruik gemaakt van verlichting.

Bomenkap

In Figuur 2-2 staat een overzicht van de locaties waar (mogelijk) kapwerkzaamheden plaats zullen vinden. Indien het niet zeker is of kapwerkzaamheden worden uitgevoerd op de betreffende locatie, is wordt case uitgegaan van bomenkap.

Figuur 2-2 Locaties waar mogelijk bomen worden gekapt.

Planning

De uitvoering staat globaal gepland in 2027-2028.

2.3 Afbakening effecten

Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen op verschillende manieren effecten optreden op beschermde soorten en/ of gebieden. Er treden geen effecten op tijdens de gebruiksfase van de nieuwe leidingen maar wel tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tijdens de aanleg van de nieuwe leidingen. Ook kunnen deze effecten voortduren tot na het afronden van de werkzaamheden (bijvoorbeeld de hersteltijd van het gebied).

Van versnippering is geen sprake. Trillingen die ontstaan door de werkzaamheden zijn zeer beperkt in omvang en reikwijdte, waardoor deze niet doorwerken op soorten. Significant negatieve effecten door trillingen zijn dan ook uitgesloten. Heiwerkzaamheden zijn niet aan de orde. Versnippering zal slechts op zeer lokale schaal optreden op locaties waar gewerkt wordt. Vernatting is uitgesloten, watertoevoer is niet van toepassing. De overige effecten die wel van toepassing kunnen zijn worden in onderstaande paragrafen besproken.

2.3.1 Aantasting en/of verlies van leefgebieden of groeiplaatsen

Onder (tijdelijke) aantasting of (permanent) verlies van leefgebieden of groeiplaatsen vallen de gevolgen van betreding, vergraving, bebouwing, insporing van de bodem door zwaar verkeer, et cetera, die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. Het gaat in alle gevallen om een tijdelijke of permanente fysieke aantasting van groeiplaatsen of leefgebieden, wat ertoe kan leiden dat planten verdwijnen of dieren het leefgebied voor kortere of langere tijd verlaten, dat de reproductie achterblijft om een goede populatie in stand te houden of dat er een toename van sterfte plaatsvindt.

Oppervlakteverlies van leefgebieden en groeiplaatsen treedt overal op waar open ontgraving of een boring plaatsvindt en kan eventueel ook optreden op plekken waar zwaar materieel af en aan rijdt. De reikwijdte is tot de begrenzing van het werkgebied.

2.3.2 Doden of verwonden

Onder doden of verwonden vallen effecten door werkzaamheden op dieren met verwonding of doding ter gevolg. Het gaat hierbij in alle gevallen om directe, fysieke effecten op dieren.

Als gevolg van het kappen van bomen en het gebruik van graafmachines en ander materieel voor het aanleggen van de leiding kunnen aanwezige (beschermde) diersoorten worden gedood of verwond. Dit effect reikt tot de begrenzing van het werkgebied.

2.3.3 Mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen effecten van werkzaamheden op plantensoorten waarbij planten worden vernietigd. Denk bijvoorbeeld overrijden van machines op planten. Het gaat hierbij in alle gevallen om directe, fysieke effecten op planten.

Als gevolg van rijbewegingen van mobiele werktuigen in het projectgebied kunnen mechanische effecten optreden op aanwezige plantsoorten. Dit effect reikt tot de begrenzing van het werkgebied.

2.3.4 Geluid

Verstoring door geluid treedt alleen in de aanlegfase op door gebruik van bouwmaterieel en vrachtverkeer. Door Krijgsveld et al (2008 en 2022) is een literatuuronderzoek uitgevoerd naar het effect van aanwezigheid van mensen en recreatie op vogels. De variatie in waargenomen verstoringafstanden is voor veel soorten groot. Voor soorten van open gebieden (o.a. zeevogels, steltlopers en weidevogels) worden afstanden tot boven de 500 meter genoemd (Jongbloed, et al., 2011), met een mediaan van rond de 300 meter. Voor soorten van gesloten gebieden (bos) is de afstand aanzienlijk kleiner, maar eveneens sterk variabel. Voor de huidige activiteit in open gebied wordt een worst case verstoringcontour van 500 meter aangehouden voor vogels. Voor andere soortgroepen zijn niet exacte verstoringafstanden bekend. Om deze reden wordt deze afstand ook voor overige soortgroepen aangehouden.

2.3.5 Licht

Net als bij geluid geldt voor licht dat dit kan leiden tot verstoring van diersoorten. Met name vleermuizen en amfibieën zijn gevoelig voor verstoring door verlichting. Over het algemeen wordt gesteld dat een toename van lichtbelast oppervlak leidt tot een afname van de kwaliteit van het gebied als leefgebied voor soorten (verhoogde kans op predatie, afname voedselbeschikbaarheid, ongeschikt raken mitigatieroutes en vaste rust- en verblijfplaatsen, et cetera). Of deze afname in kwaliteit ook daadwerkelijk een effect heeft op de gunstige staat en de populatie hangt af van de specifieke situatie (wat wordt verlicht, met welke intensiteit en wanneer et cetera).

Gedurende de uitvoer van de werkzaamheden kunnen effecten van licht optreden wanneer werkzaamheden 's nachts plaatsvinden of wanneer het werkterrein in het kader van de veiligheid 's nachts verlicht wordt. Over het algemeen is de reikwijdte van de lichtbelasting minder groot dan die van verstoringen die optreden door geluid of visuele verstoringen. De verwachting is dat werkzaamheden alleen overdag plaatsvinden, in het winterhalfjaar kan dan echter ook in de ochtend en avond verlichting tijdelijk noodzakelijk zijn.

Nachtelijke verlichting voor beveiliging van de bouwplaats kan in het zomer- en winterhalfjaar wel nodig zijn en is dan wel de overheersende verstoring omdat dan geen werkzaamheden plaatsvinden en geen sprake is van geluid of

visuele verstoring. Wanneer verlichting noodzakelijk is voor de beveiliging staat deze naar beneden afgesteld en zal de reikwijdte van de lichtverstoring beperkt zijn. De maximale afstand waarop sprake is van een toename van verlichting is 150 meter vanaf de grens van de bouwlocaties.

2.3.6 Optische verstoring

Net als bij geluid en licht geldt voor visuele verstoring dat dit kan leiden tot verstoring van diersoorten. Met name vogels van open gebieden zijn hier erg gevoelig voor. Dit kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuele dieren, wat vervolgens ertoe kan leiden dat dieren het leefgebied voor kortere of langere tijd verlaten, dat de reproductie te ver achterblijft om een goede populatie in stand te houden of dat er een toename van sterfte plaatsvindt. Verstoring treedt gelijktijdig op met geluid- en lichtverstoring en is de specifieke oorsprong niet altijd goed te duiden. Hoewel er geen éénduidige reikwijdte van optische verstoring is, valt dit ruim binnen de contouren van verstoring door geluid. Bij een veld met open zicht kan optische verstoring optreden tot 200 meter (Krijgsveld et al., 2022).

Voor visuele verstoring geldt dat ook over de dosis-effect relatie op andere soort(groep)en dan vogels nog maar weinig bekend is. Hier zijn nauwelijks gekwantificeerde gegevens van beschikbaar. Dat aanwezigheid van niet natuurlijke elementen ook op andere soorten een negatief effect heeft, is wel aannemelijk.

2.3.7 Vermesting en verzuring

Stikstofdepositie leidt tot veresting (verrijking) van ecosystemen via de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen, duinen en heidevelden wordt gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Hierdoor neemt de biodiversiteit af. Stikstofdepositie kan ook verzurend werken, waarbij bodem en grondwater chemisch van karakter veranderen en waardoor soorten en habitattypen van basische, neutrale en zwak zure omstandigheden kunnen verdwijnen. De oorspronkelijk aanwezige planten worden daarbij vrijwel geheel verdrongen en/of verdwijnen en er ontstaat dus een ander vegetatietype. In hoeverre en in welke mate effecten door stikstofdepositie optreden, is afhankelijk van lokale factoren als hydrologische conditie, fosforgehalten, zuurgraad en het gevoerde beheer.

Effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen op grote afstanden optreden. In de permante gebruikssituatie treedt geen stikstofuitstoot op. In Hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

2.3.8 Verdroging

Verdroging kan optreden als gevolg van lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. Als gevolg hiervan kan een vochttekort ontstaan bij grondwaterafhankelijke vegetaties. Daarnaast treden er veranderingen op doordat de aard en de beschikbaarheid van voedingsstoffen verandert. Doordat de doorluchting van de bodem toeneemt, wordt er meer organisch materiaal afgebroken. Op deze manier kan verdroging tevens tot veresting leiden. Door verdroging kan een gebied ongeschikt worden voor de voorkomende planten en dieren en zo leiden tot een verandering in de soortensamenstelling en uiteindelijk de aanwezige habitat (Broekmeyer et al., 2006). Verdroging kan ook tot verdichting van de vegetatie leiden.

Als gevolg van tijdelijke bemalingen in het projectgebied kan verdroging optreden op aanwezige plantsoorten. Dit effect treedt alleen op bij open ontgraving, bij de intrede- en uittredepunten van de gestuurde boringen en bij de bestaande om te bouwen c.q. te amoveren afsluiters in het bestaande gasleidingtracé. Hier wordt een reikwijdte van 200 meter aangehouden.

2.3.9 Samenvatting afbakening

De kans op effecten zijn alleen aanwezig bij de open ontgraving en bij de intrede- en uittrede punten van de gestuurde boringen en andere sleufloze technieken.

3 Omgevingswet

Zowel de gebiedenbescherming (Natura 2000-gebieden en NNN) als de soortenbescherming worden geregeld in de Omgevingswet en de daaronder vallende besluiten en regeling. In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Natura 2000-gebieden in paragraaf 3.1 en vervolgens op de soortbescherming in paragraaf 3.2. Het wettelijk kader van de Omgevingswet voor gebieden- en soortenbescherming is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Natura 2000-gebieden

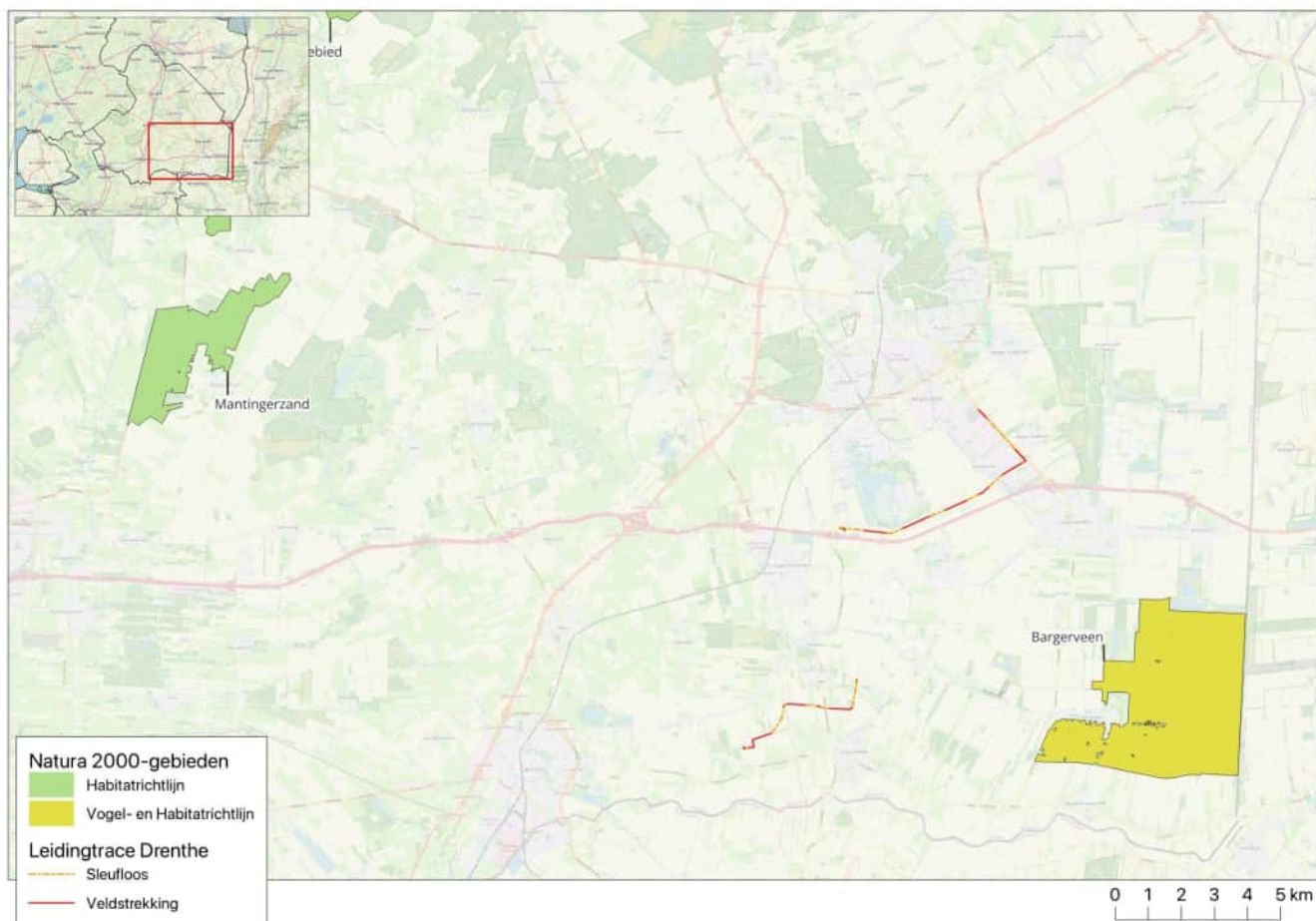
Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.1 Ligging en effectbeschrijving

In provincie Drenthe ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Bargerveen op ca. 5 km afstand van het tracédeel. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Verstoringseffecten op Bargerveen

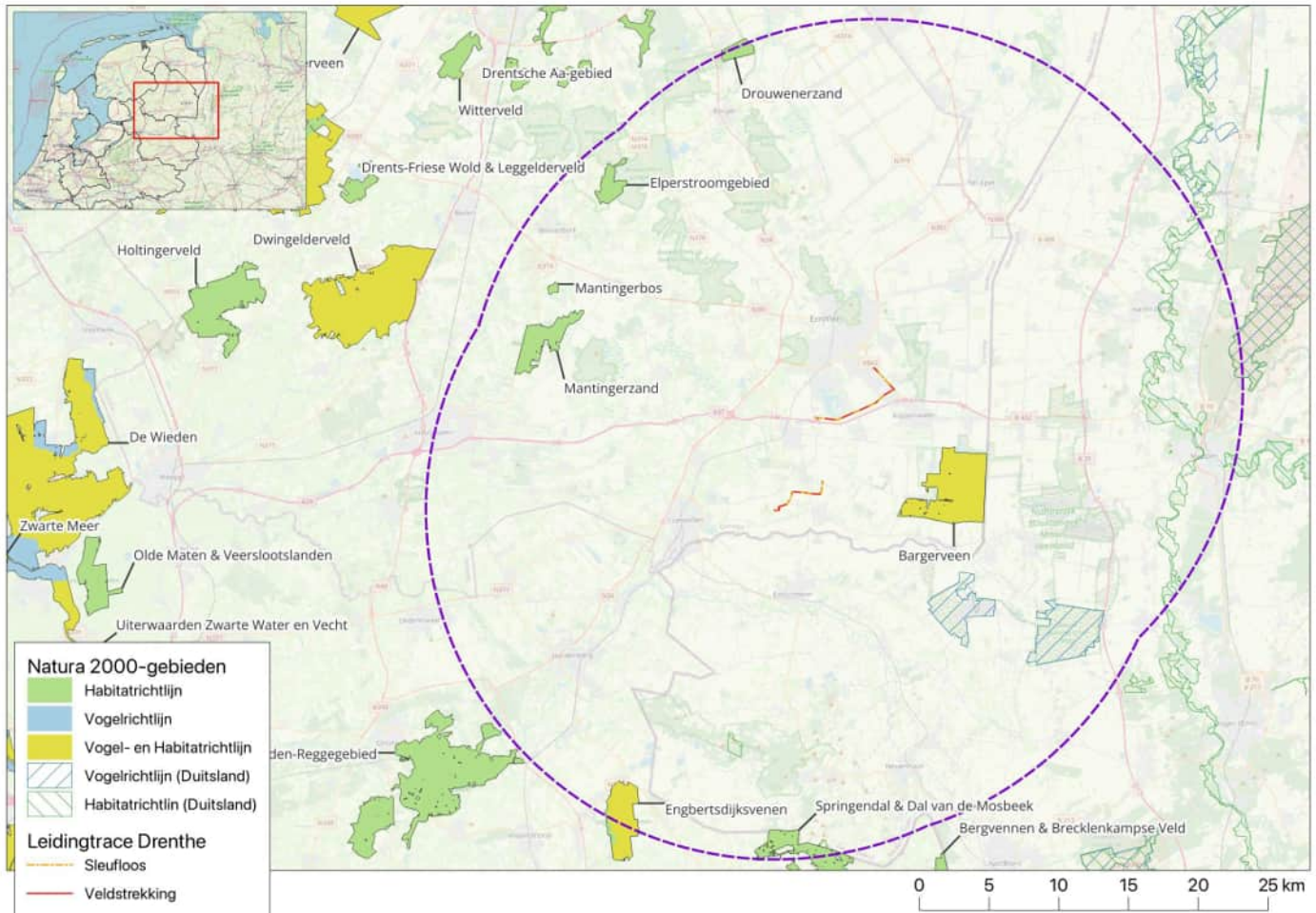
Effecten op het Natura 2000-gebied Bargerveen zijn gezien de afstand (5 kilometer), ten opzichte van verstoringscontouren (500 meter), op voorhand uitgesloten.

Figuur 3-4 Ligging Natura 2000-gebieden t.o.v. het tracédeel in de provincie Drenthe (sleufloos = gestuurde boring; veldstrekking = open ontgraving).

Effecten als gevolg van stikstofdepositie

In Natura 2000-gebieden kunnen effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie. In AERIUS Calculator wordt een maximale rekenafstand van 25 kilometer vanaf de bron gehanteerd. Onderstaande afbeelding laat de maximale rekenafstand rondom het tracé in Drenthe zien.

Figuur 3-3 Ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van de maximale rekenafstand rondom het tracé.

Binnen de maximale rekenafstand liggen zeven natura 2000-gebieden met stikstofgevoelig en overbelast habitat: Bargerveen, Springendal en Dal van de Mosbeek, Engbertsdijkvenen, Mantingerbos, Mantingerzand, Elperstroomgebied en Drouwenerzand. Effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen voor deze zeven Natura 2000-gebieden niet op voorhand worden uitgesloten.

3.1.2 Effectbeoordeling

Als uitgangspunt wordt een verstoringstrekkende afstand van 500 meter gehanteerd. De aanlegwerkzaamheden vinden plaats op een afstand van meer dan 500 meter van het Bargerveen en andere Natura 2000-gebieden, wat betekent dat significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van verstoring door geluid, trillingen en optische prikkels op voorhand zijn uit te sluiten.

Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen moeten AERIUS-berekeningen gedaan worden. Indien daaruit komt dat effecten in en voortoets niet uit te sluiten zijn, is een nadere beoordeling van de effecten noodzakelijk. Mogelijk is dan ook een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit benodigd. Als significante gevolgen zijn uit te sluiten, is een dergelijke vergunning niet nodig.

3.1.3 Deelconclusie gebiedsbescherming

Significante gevolgen door verstoring kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uitgesloten. Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen moeten AERIUS-berekeningen gedaan worden. Indien een extra stikstofdepositiebijdrage wordt berekend waarvan significante gevolgen in een voortoets niet kunnen worden uitgesloten, zijn vervolgstappen noodzakelijk zoals het opstellen van een Passende beoordeling en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Als significante gevolgen zijn uit te sluiten, zijn vervolgstappen niet nodig.

3.2 Soortbescherming

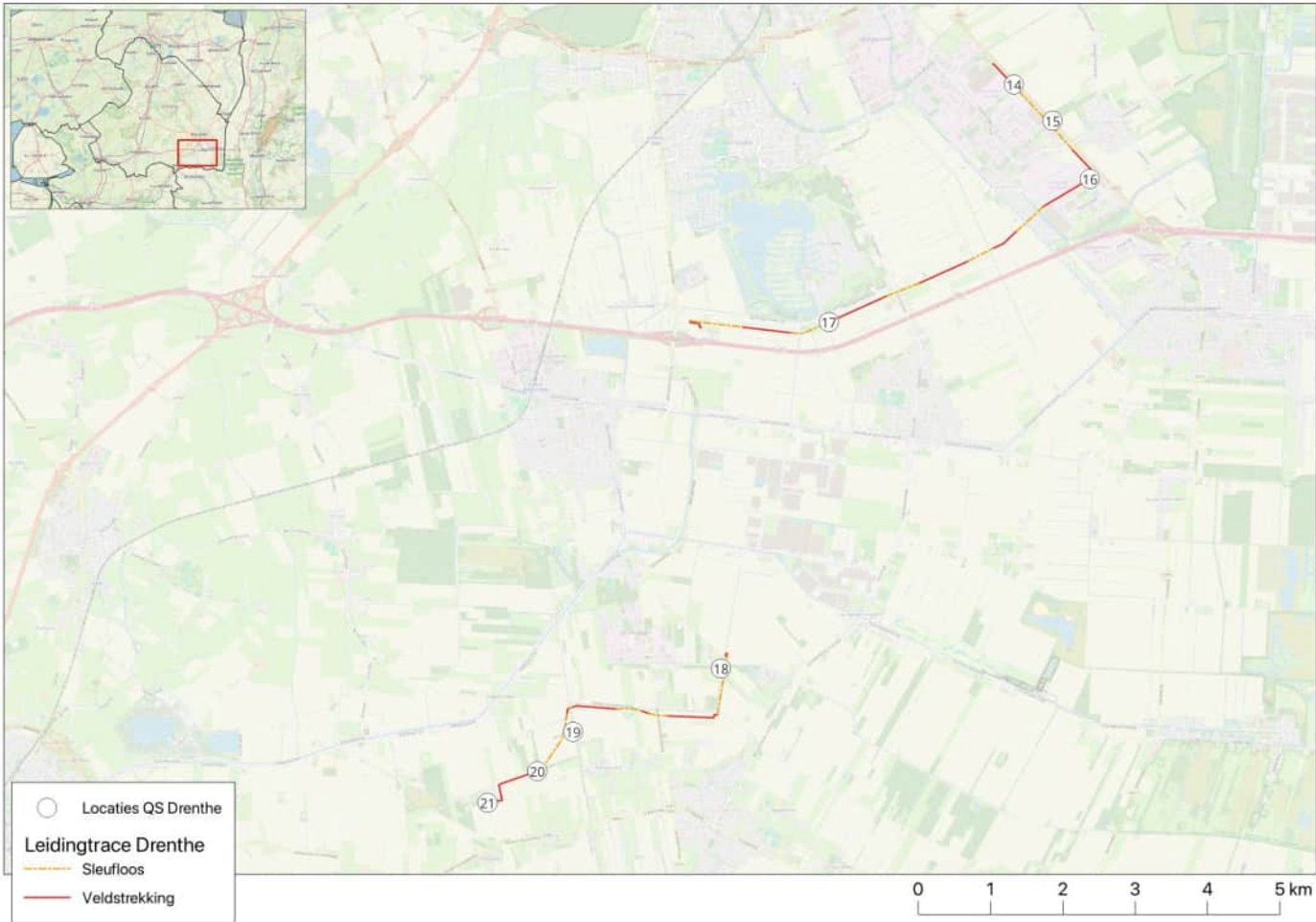
3.2.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de respectievelijk afgelopen 5 jaar (diersoorten) en 10 jaar (plantensoorten). Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl

Er zijn twee veldbezoeken uitgevoerd op 22 en 26 juli 2022¹ in de ochtend en middag door een ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren tijdens het eerste veldbezoek 21°C, windkracht 2, half bewolkt en droog en tijdens het tweede veldbezoek 19°C, windkracht 2, bewolkt en regenachtig. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen. Het projectgebied is voor het veldbezoek op basis van landschapkenmerken ingedeeld in 8 te bezoeken punten (nummer 14-21). De veldbezoeken zijn omdat er geen betredingstoestemmingen waren, uitgevoerd vanaf de openbare weg. Hierdoor zijn niet alle locaties in detail bekeken,

¹ In het voorjaar van 2025 zijn de locaties opnieuw bezocht om vast te stellen of er veranderingen in het landschap zijn, die maken dat de QuickScan moet worden herzien. Dergelijke veranderingen zijn niet aangetroffen.

Figuur 3-4 Tracédeel Drenthe met de te bezoeken locaties.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

Op basis van het bureauonderzoek en het veldbezoek is de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten opgehelderd, de bevindingen zijn nader toegelicht per soortgroep in Tabel 1. Voor een aantal soorten een algemene vrijstelling, zie Bijlage A (vrijstellingslijst van het Rijk).

Tabel 1 Voorkomen en functie leefgebieden van beschermde soorten binnen het Drentse deel van projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid soorten	Toetsing vereist?
Flora	Bureauonderzoek In het projectgebied zijn waarnemingen bekend van een beschermde plantensoort: kluwenklokje is in 2015 waargenomen ten noordoosten van Klazienaveen (NDFF, 2022). Het betreft geen wilde exemplaren.	Er zijn mogelijk groeiplaatsen van kluwenklokje aanwezig in het projectgebied.
	Veldbezoek Tijdens het veldbezoek konden voornamelijk bermen, groenstroken op industrieterrein, slootwallen en randen van bosschages en akkers worden waargenomen vanaf de openbare weg. In de bosschages zijn voornamelijk veel boomsoorten aangetroffen zoals eiken, Canadese populier, grauwe wilg, tamme kastanje, lijsterbes, daarnaast zijn in de bermen en slootwallen soorten aangetroffen zoals smalle	Andere beschermde plantensoorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten.

	<p>weegbree, wilgenroosje, sint jakobskruid, grote teunisbloem, grassen, brandnetel, diverse klavers, riet etc.</p> <p><u>Kluwenklokje</u> Kluwenklokje groeit onder andere in algemene plaatsen zoals bermen en ruderaal plaatsen. Tijdens het veldbezoek is geschikt habitat (ruderaal plaatsen) waargenomen voor de soort in het Drentse deel van het projectgebied ten noordoosten van Oranjedorp, Figuur 6-4. Mogelijk groeit kluwenklokje op die locatie van het projectgebied.</p> <p>Habitats van andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en kunnen daarom worden uitgesloten.</p>	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i> Binnen het gehele projectgebied is de afgelopen 5 jaar een grote diversiteit aan beschermde vogelsoorten zonder jaarrond beschermd nesten waargenomen en gemeld. Voorbeelden zijn: boomkruiper, grasmus, heggemus, kievit, merel, tijtjaf, veldleeuwierik, zanglijster.</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn in de bosschages in het projectgebied algemene broedvogels waargenomen zoals blauwe reiger, zwarte kraai, meerkoeten, wilde eenden, houtduiven, etc. Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen de akkers, bermen en bosschages in het projectgebied.</p>	<p>Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in de akkers, bermen en bossen van het projectgebied. Uitgaande van afdoende mitigerende maatregelen (werken buiten het broedseizoen of maatregelen die voorkomen dat volgens tot broeden komen) is toetsing niet vereist.</p>
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn de afgelopen 5 jaar de volgende vogels met jaarrond beschermd nesten waargenomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief (NDFF, 2022).</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek is een buizerd waargenomen. Er zijn verder geen jaarrond beschermd nesten waargenomen. Mogelijk broeden vogels met jaarrond beschermd nesten wel langs het tracédeel maar zijn deze niet waargenomen vanaf de openbare weg. In Figuur 6-1 en Figuur 6-2 staan de bossen waar jaarrond beschermd nesten kunnen zitten.</p>	<p>Vogels met jaarrond beschermd nest kunnen tot broeden komen in en in de omgeving van het projectgebied.</p> <p>Tevens kunnen vogels met jaarrond beschermd nesten foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied.</p> <p>Toetsing van effecten op vogels met jaarrond beschermd nest is vereist..</p>
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren zoals bever, boommarter, damhert, das, edelhert, eekhoorn, otter, steenmarter, veldspitsmuis, waterspitsmuis, wild zwijn en algemene (vrijgestelde) soorten zoals ree, vos, egel, woelrat, wezel en diverse muissoorten (NDFF, 2022).</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i> <u>Bever</u></p>	<p>Projectgebied op agrarische percelen Leefgebied van wild zwijn, das, damhert, edelhert, steenmarter, algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren. Andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en/of habitat.</p>

De akkers en bosschages in de buurt van water zijn geschikt als foerageergebied voor de bever. Bever is waargenomen ten noorden van Emmen en in het Bargerveen. De soort kan worden uitgesloten in het projectgebied op basis van verspreidingsgegevens.

Boommarter

De boommarter komt hier in allerlei typen en leeftijden bos voor. De soort kan vaste rust- en verblijfplaatsen hebben in de beboste delen van het projectgebied, zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor de locaties. Ook kan de soort daar essentieel foerageergebied hebben indien er een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Indien er geen vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is in het projectgebied kan boommarter alsnog foerageren in het beboste deel van het projectgebied. De soort heeft dan echter genoeg alternatief foerageergebied waardoor het projectgebied geen essentieel foerageergebied betreft.

Damhert

Het damhert komt vooral voor in lichte loofbossen en gemengde bossen, minder vaak in uitgestrekte naaldbossen. Hij heeft een voorkeur voor oudere bossen met een dichte onderbegroeiing. Belangrijk is dat er voldoende gras is. De soort is in NDFF waargenomen bij Bargerveen en Dalen. De soort kan over het hele projectgebied foerageren. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het projectgebied betreft geen essentieel foerageergebied voor damhert.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Het projectgebied ligt onder andere in (lijnvormig) bosgebied. Deze gebieden zijn geschikt habitat voor een dassenburcht, zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor de locaties. Indien er een burcht aanwezig is in het projectgebied betreft het projectgebied ook essentieel foerageergebied. Indien er geen vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is in het projectgebied kan das alsnog foerageren in het beboste deel van het projectgebied. De soort heeft dan echter genoeg alternatief foerageergebied waardoor het projectgebied geen essentieel foerageergebied betreft.

Edelhert

Het edelhert lijkt een voorkeur te hebben voor bosgebieden die grenzen aan grasgebieden en rivierdalen met ooibossen. De soort is in NDFF eenmaal waargenomen ten westen van Emmen. De soort kan over het hele projectgebied foerageren. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het projectgebied betreft geen essentieel foerageergebied voor edelhert.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Eekhoorn is waargenomen in de omgeving van het hele Drentse deel van het projectgebied. De soort heeft

(Mogelijk) vaste rust- en verblijfplaatsen voor steenmarter in schuren nabij het projectgebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van andere beschermde grondgebonden zoogdieren op deze percelen zijn uitgesloten.

(Mogelijk) essentieel foerageergebied van beschermde grondgebonden zoogdieren op deze percelen zijn uitgesloten. Het betreft geen essentieel foerageergebied van steenmarter, damhert, edelhert, das en wild zwijn op deze percelen door voldoende alternatieven in de omgeving.

Bos(schages) bij locatie 14, 15, 18, 19, 20, 21

(Mogelijk) leefgebied van das, edelhert, damhert, eekhoorn, steenmarter, grote bosmuis en wild zwijn door aanwezigheid dekking.

(Mogelijk) vaste rust- en verblijfplaatsen das, boommarter, eekhoorn, grote bosmuis en steenmarter door aanwezigheid van voldoende dekking.

(Mogelijk) essentieel foerageergebied das en eekhoorn (indien vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is). Geen essentieel foerageergebied voor boommarter, steenmarter, damhert, edelhert en wild zwijn

mogelijk essentieel leefgebied (vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebied) in de bossen in het projectgebied, zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor de locaties.

Otter

De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Ze leven in zoet water met voldoende rust en dekking. Otter is waargenomen ten noorden van Klazienaveen en bij Nieuw-Amsterdam. De open ontgravingen vinden plaats in kleine sloten in agrarisch gebied (en niet in grotere waterlichamen). Dergelijke sloten zijn geen geschikt habitat voor otter en staan ook niet in verbinding met geschikt leefgebied voor de soort. Leefgebied voor otter kan worden uitgesloten in het projectgebied.

Steenmarter

Steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Verblijfplaatsen van de soort zijn onder andere boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen of in gebouwen. Mogelijk heeft de soort vaste rust- en verblijfplaatsen in de bosschages van het projectgebied, zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor de locaties. Ook kan de soort daar essentieel foerageergebied hebben indien er een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Indien er geen vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is in het projectgebied kan steenmarter alsnog foerageren in het beboste deel van het projectgebied. De soort heeft dan echter genoeg alternatief foerageergebied waardoor het projectgebied geen essentieel foerageergebied betreft.

Veldspitsmuis

De veldspitsmuis is gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap dat niet te intensief beheerd wordt. Hij komt voor in overgangsvegetaties, lintvormige landschapselementen, opgaande kruidenvegetaties, braakliggende of niet begraasde kruidenvegetaties, zoals boomgaarden. De soort is dicht bij het projectgebied waargenomen ten oosten van Nieuw-Dordrecht. Mogelijk heeft veldspitsmuis essentieel leefgebied in het projectgebied, zie Figuur 6-3 voor de locatie.

Grote bosmuis

De grote bosmuis komt in de hoek van Emmen heel veel voor (expert judgement, Arcadis; verspreidingsatlas, 2022). De grote bosmuis komt voor in allerlei soorten biotopen, mits er enige dekking is zoals lage begroeiing of verspreid liggende stenen. Zo komt hij voor in bosranden met weinig ondergroei, niet te nat rietland, parken, braakliggend land, duinen, heide en tuinen. Hij heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei. Op basis van habitat- en verspreiding kan de soort niet worden uitgesloten in de bosschages.

Wild zwijn

Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Nestplekken van de soort zijn vaak in grote bossen. De bosstroken in het projectgebied zijn ongeschikt voor een vaste rust- en verblijfplaats voor de soort. Tijdens het veldbezoek zijn mogelijke wroetsporen

omdat er voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is in de omgeving.

Tussen locatie 14 en 15

Mogelijk essentieel leefgebied voor veldspitsmuis tussen locatie 14 en 15 door aanwezigheid van ruige berm.

Andere beschermde soorten (waaronder bever en otter) zijn uitgesloten op basis van habitat en verspreidingsgegevens.

	<p>waargenomen bij locatie 21. De soort kan incidenteel voorkomen om te foerageren in het projectgebied. Er is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Het betreft geen essentieel foerageergebied.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten. Algemene vrijgestelde soorten kunnen voorkomen in het gehele projectgebied.</p>	
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn de afgelopen 5 jaar de gewone dwergvleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen (NDFF, 2022).</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i> Op locatie 21 zijn boomholtes aangetroffen die mogelijk geschikte verblijfplaatsen zijn voor vleermuizen. Mogelijk zijn elders op het tracédeel ook boomholtes die niet waargenomen zijn vanaf de openbare weg. Zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor de locaties van eventuele vleermuisverblijven. Daarnaast kunnen gebouwbewonende vleermuizen verblijfplaatsen hebben in gebouwen nabij het tracédeel. Deze konden tijdens het veldbezoek niet bekeken worden vanaf de openbare weg. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten.</p> <p>Boschages en waterpartijen (sloten) in en nabij het projectgebied zijn mogelijk onderdeel van essentiële vliegroutes. Ook kan het projectgebied geschikt zijn als foerageergebied. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied omdat er in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is.</p>	<p>Mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen in de te kappen bomen en voor gebouwbewonende vleermuizen in gebouwen nabij het tracédeel.</p> <p>Boschages en waterelementen in en nabij het tracédeel vormen mogelijk essentiële vliegroutes.</p> <p>Ook kan het projectgebied als foerageergebied gebruikt worden. Dit is echter geen essentieel foerageergebied.</p>
Reptielen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn de afgelopen 5 jaar hazelworm, levendbarende hagedis, gladde slang en adder waargenomen (NDFF, 2022). Hazelworm is waargenomen in Bargerveen en ten noorden van Emmen. Levenbarende hagedis is waargenomen bij Schans de Katshaar, Bargerveen en landgoed Scholtzenzathe. Gladde slang is waargenomen in Bargerveen. Adder is waargenomen in Bargerveen, natuurgebied de Klencke en 't Hooze Loo.</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p><u>Gladde slang en adder</u> Deze komen voor in specifieke natuurgebieden in de omgeving van het projectgebied zoals Bargerveen en de Klencke (alleen adder). Ze komen hierbij voornamelijk voor in heide en hoogveen. Dergelijk habitat zoals in deze natuurgebieden zijn afwezig in het projectgebied. Leefgebied van gladde slang en adder zijn uitgesloten in het projectgebied.</p> <p><u>Hazelworm</u> De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. Dergelijk habitat komt op of</p>	<p>Leefgebied van gladde slang, hazelworm en adder zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.</p> <p>Levendbarende hagedis heeft mogelijk essentieel leefgebied in projectgebied (nabij locatie 21), zie Figuur 6-2.</p>

rondom het tracédeel niet voor. De dichtstbijzijnde waarnemingen van de soort zijn in Bargerveen en ten noorden van Emmen. Leefgebied van hazelworm kan worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (verspreidingsatlas.nl). De soort is voor 2000 voor het laatst in de omgeving waargenomen.

Levendbarende hagedis

De soort komt voornamelijk voor in heide en hoogveen maar ook in open bossen, ruige graslanden, bermen en laagveen. De soort is waargenomen bij Schans de Katshaar (heidegebied) vlak naast het projectgebied. Mogelijk heeft levendbarende hagedis essentieel leefgebied in de bosschages en bermen van het deel van het projectgebied dat in de buurt ligt van dit monument en heidegebied (locatie 21), zie Figuur 6-2.

Amfibieën

Bureauonderzoek

In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn de afgelopen 5 jaar de poelkikker, heikikker, alpenwatersalamander en knoflookpad waargenomen (NDFF, 2022). Poelkikker is waargenomen ten noordwesten van locatie 14, bij het Bargerveen, ten noorden van Weiteveen, ten oosten van Dalen en bij het Amsterdamscheveld. Heikikker is waargenomen bij het Bargerveen, ten oosten van locatie 18 en ten noorden van locatie 14. Alpenwatersalamander is waargenomen in het bos ten noorden van Coevorden. Knoflookpad is waargenomen ten noorden van Emmen in het bosgebied.

Beschermd amfibieën zijn uitgesloten op basis van habitat of verspreidingsgegevens.

Wel kunnen algemene (vrijgestelde) amfibieën voorkomen in het projectgebied.

Veldbezoek

Poelkikker

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Waterlichamen die geschikt zijn voor poelkikker zijn afwezig in het projectgebied. Poelkikker is uitgesloten op basis van habitat.

Heikikker

De heikikker komt voor bij veengebieden, half natuurlijk grasland en vennen. De soort komt niet voor in de waterlichamen bij intensieve landbouw. De waterlichamen en het landhabitat in het projectgebied zijn ongeschikt voor de soort doordat de vegetatie en waterlichamen te voedselrijk zijn. Habitat dat geschikt is voor heikikker is hierdoor afwezig in het projectgebied. Heikikker is uitgesloten op basis van habitat.

Knoflookpad

De knoflookpad wordt ook aangetroffen in verrijkte vennen aan de randen van beek- en rivierdalen en ook wel in agrarische gebieden met zandige, extensief bewerkte bodems. Dergelijk habitat is op of rondom het tracédeel niet aanwezig. De dichtstbijzijnde waarneming van de soort is op meer dan 6 km afstand van het tracédeel. De soort is uitgesloten op basis van habitat- en verspreidingsgegevens.

Alpenwatersalamander

De soort komt vaak voor in de buurt van bos en houtwallen. De dichtstbijzijnde waarneming van de soort is op 6 km afstand van

	<p>het tracédeel. De soort is uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens.</p> <p>Algemene (vrijgestelde) amfibieën In het gehele projectgebied kunnen algemene (vrijgestelde) amfibieën voorkomen zoals gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander.</p>	
Vissen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied is de afgelopen 5 jaar de grote modderkruiper waargenomen in het Bargerveen (NDFF, 2022).</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i> De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Langs de waterlichamen die grenzen aan tracédeel of het tracédeel doorkruizen ontbreekt het aan geschikt habitat voor grote modderkruiper. Andere beschermde vissensoorten zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens.</p>	<p>Beschermde vissen zijn uitgesloten op basis van habitat of verspreidingsgegevens.</p>
Overige soorten	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn de afgelopen 5 jaar de volgende beschermde overige soorten waargenomen: gevlekte witsnuitlibel (bosschage ten oosten van Dalen, bij Erica op een akker, Bargerveen, landgoed Scholtzenzathe), groene glazenmaker (ten noordoosten van Emmen en tussen Bargerveen en Zwartemeer), Noordse winterjuffer (bos ten oosten van Dalen), aardbeivlinder (Bargerveen, landgoed Scholtzenzathe), beekrombout (Schans de Katshaar, bos ten oosten van Dalen), grote weerschijnvlinder (Bargerveen, Dalen, Coevorden, nieuw Dordrecht, landgoed Sholtzenzathe), hoogveenglanslibel (Bargerveen), kleine ijsvogelvlinder (ten oosten van Dalen), grote vos (Bargerveen, tussen Zandpol en Dalen, de Huttenheugte, natuur tussen Bargerveen en Schoonebeek), teunisbloempijlstaart (ten zuiden van Klazienaveen)</p> <hr/> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p><u>Grote vos</u> Grote vos is in de omgeving van het Drentse tracédeel onder andere waargenomen in bos, bosranden, tuinen en natuurgebieden. De soort heeft iep, diverse wilgensoorten en zoete kers als waardplant. Mogelijk komt de vlinder voor in de bossen en bosranden in het projectgebied omdat er mogelijk iepen en wilgen groeien, zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor het eventuele leefgebied van grote vos.</p> <p><u>Teunisbloempijlstaart</u> Teunisbloempijlstaart is vlak bij het tracédeel bij Nieuw Dordrecht waargenomen. De vlinder heeft wilgenroosje, kattenstaart, teunisbloem en basterdwederik als waardplant. Wilgenroosje en teunisbloem zijn veelvuldig waargenomen in het projectgebied ten hoogte van Nieuw Dordrecht, zie Figuur 6-5. Mogelijk heeft de vlinder essentieel leefgebied op deze locaties.</p>	<p>(Mogelijk) leefgebied van grote vos, grote weerschijnvlinder en teunisbloempijlstaart is mogelijk aanwezig in het projectgebied. Zie Figuur 6-1 en Figuur 6-2 voor het eventuele leefgebied van grote vos. Zie Figuur 6-5 voor eventueel leefgebied teunisbloempijlstaart.</p> <p>Andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en verspreidingsgegevens, of gevolgen zijn uitgesloten omdat het leefgebied met en boring wordt gepasseerd.</p>

Grote weerschijnvlinder

Grote weerschijnvlinder is vlak bij het tracédeel bij Nieuw Dordrecht waargenomen. De vlinder heeft grauwe wilg en boswilg als waardplant. De grauwe wilg is waargenomen in het projectgebied ten hoogte van Nieuw Dordrecht, Mogelijk heeft de vlinder essentieel leefgebied op deze locaties. De voor de soort geschikte locaties worden echter met een gestuurde boring gepasseerd zodat effecten op deze soort op voorhand uitgesloten zijn.

Habitat voor beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, hoogveenglanslibel, aardbeivlinder, kleine ijsvogelvlinder, beekrombout, Noordse winterjuffer en andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen in het projectgebied. Deze soorten hebben alle specifieke habitats zoals laagveen, hoogveen, vennen, grote beken en rivieren. Deze ontbreken in het projectgebied en de directe omgeving. De soorten zijn uitgesloten op basis van habitat. Andere beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens.

3.2.3 Effectbeschrijving

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in

Tabel 2 - Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden

Soortgroep	Subgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Planten	Kluwenklokje	Het kluwenklokje kan mogelijk voorkomen in het projectgebied. Indien de soort groeiplaatsen heeft binnen het tracédeel kunnen bij werkzaamheden exemplaren ontworteld worden over overreden worden waarbij ze beschadigd worden. Ook kunnen groeiplaatsen verdwijnen als gevolg van graafwerkzaamheden en verandering in bodemsubstraat.	Ja
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten		Indien de werkzaamheden in het broedseizoen plaats vinden kunnen nesten van vogels zonder jaarrond beschermde nesten vernietigd worden. Ook kunnen broedende vogels verstoord worden en kunnen jonge of broedende vogels gedood of verwond worden.	Nee, mits mitigerende maatregelen worden genomen
Vogels met jaarrond beschermde nesten		<p>Vogels met (jaarrond) beschermd nest kunnen tot broeden komen in en in de omgeving van het projectgebied.</p> <p>Met name de bosschages die niet bezocht konden worden zijn hiervoor geschikt (locatie 14, 15, 18, 19, 21 zie figuur 6-2 en 6-3).</p> <p>Op locatie 14, 19 en 21 zijn effecten niet uitgesloten omdat hier mogelijk bomen gekapt gaan worden. Hierbij kunnen jaarrond beschermde nesten vernietigd worden en kunnen, indien werkzaamheden in het broedseizoen plaats vinden, broedende vogels verstoord worden en jongen of broedende vogels gedood of verwond worden.</p> <p>Locaties 15, 18, 19 (indien er geen bomen gekapt gaan worden) en 20 liggen binnen de verstoringscontour van 500 meter. Indien werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kunnen effecten als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen niet worden uitgesloten.</p>	Ja, indien nabij potentiële broedplaatsen in het broedseizoen wordt gewerkt
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter	<p>In de bosschages die niet bezocht konden worden (locatie 14, 15, 18, 19, 20, 21 zie figuur 6-2 en 6-3) zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van boommarter.</p> <p>Op locatie 14, 18, 19 (indien hier bomen gekapt worden) en 21 zijn effecten niet uitgesloten omdat hier mogelijk bomen gekapt gaan worden. Bij kapwerkzaamheden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van boommarter vernietigd of beschadigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.</p>	Ja

		Locaties 15, 19 en 20 vindt of een gestuurde boring plaats of de bosschages worden bij open ontgraving niet geraakt. Verblijfplaatsen blijven behouden. Deze locaties liggen binnen de verstoringscontour van 500 meter. Effecten als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen niet worden uitgesloten.	
	Damhert	De agrarische percelen bevatten geschikt habitat voor damhert. Verblijfplaatsen van damhert zijn uitgesloten. Het foerageergebied is niet essentieel, in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Effecten op damhert zijn uitgesloten.	Nee
	Das	<p>In de bosschages die niet bezocht konden worden (locatie 14, 15, 18, 19, 20, 21 zie figuur 6-2 en 6-3) zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van das.</p> <p>Op locatie 14, 18, 19 (indien hier bomen gekapt worden) en 21 zijn effecten niet uitgesloten. Bij kapwerkzaamheden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van das door materieel vernietigd of beschadigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.</p> <p>Locaties 15, 19 en 20 vindt of een gestuurde boring plaats of de bosschages worden bij open ontgraving niet geraakt. Verblijfplaatsen blijven behouden. Deze locaties liggen binnen de verstoringscontour van 50² meter. Effecten als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen niet worden uitgesloten.</p>	Ja
	Edelhert	De agrarische percelen bevatten geschikt habitat voor damhert. Verblijfplaatsen van damhert zijn uitgesloten. Het foerageergebied is niet essentieel, in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Effecten op edelhert zijn uitgesloten.	Nee
	Eekhoorn	<p>In de bosschages die niet bezocht konden worden (locatie 14, 15, 18, 19, 20, 21 zie figuur 6-2 en 6-3) zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van eekhoorn.</p> <p>Op locatie 14, 18, 19 (indien hier bomen gekapt worden) en 21 zijn effecten niet uitgesloten omdat hier mogelijk bomen gekapt gaan worden. Bij kapwerkzaamheden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van eekhoorn vernietigd of beschadigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.</p> <p>Locaties 15, 19 en 20 vindt of een gestuurde boring plaats of de bosschages worden bij open ontgraving niet geraakt. Verblijfplaatsen blijven behouden. Deze locaties liggen binnen de verstoringscontour van 500 meter. Effecten als gevolg van verstoring door geluid,</p>	Ja

² Bron: Kennisdocument Das (BIJ12, 2017)

		licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen niet worden uitgesloten.	
	Steenmarter	<p>In de bosschages die niet bezocht konden worden (locatie 14, 15, 18, 19, 20, 21 zie figuur 6-2 en 6-3) zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van steenmarter.</p> <p>Op locatie 14, 18, 19 (indien hier bomen gekapt worden) en 21 zijn effecten niet uitgesloten omdat hier mogelijk bomen gekapt gaan worden. Bij kapwerkzaamheden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van boommarter vernietigd of beschadigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.</p> <p>Locaties 15, 19 en 20 vindt of een gestuurde boring plaats of de bosschages worden bij open ontgraving niet geraakt. Verblijfplaatsen blijven behouden. Deze locaties liggen binnen de verstoringscontour van 500 meter. Effecten als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen niet worden uitgesloten.</p>	Ja
	Veldspitsmuis	<p>De ruige berm langs de N862 (grofweg tussen locatie 14 en 15, zie figuur 6-4) is geschikt habitat voor veldspitsmuis. Hier kunnen potentieel verblijfplaatsen aanwezig zijn van deze soort. Ook is in dat geval het hier aanwezige foerageergebied essentieel. In deze berm vindt over langere afstand een open ontgraving plaats. Effecten op veldspitsmuis zijn dan ook niet uitgesloten. Bij de werkzaamheden in deze berm kunnen mogelijk verblijfplaatsen van veldspitsmuis vernietigd of beschadigd worden, kunnen dieren verstoord, gedood of verwond worden.</p>	Ja
	Grote bosmuis	<p>In de bosschages die niet bezocht konden worden (locatie 14, 15, 18, 19, 20, 21 zie figuur 6-2 en 6-3) zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van grote bosmuis.</p> <p>Op locatie 14, 18, 19 (indien hier bomen gekapt worden) en 21 zijn effecten niet uitgesloten omdat hier mogelijk bomen gekapt gaan worden. Bij kapwerkzaamheden kunnen mogelijk verblijfplaatsen van boommarter vernietigd of beschadigd worden en kunnen dieren verstoord, gedood of gewond raken.</p> <p>Locaties 15, 19 en 20 vindt of een gestuurde boring plaats of de bosschages worden bij open ontgraving niet geraakt. Verblijfplaatsen blijven behouden. Deze locaties liggen binnen de verstoringscontour van 500 meter. Effecten als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen niet worden uitgesloten.</p>	Ja

	Wild zwijn	De agrarische percelen bevatten geschikt habitat voor wild zwijn. Verblijfplaatsen van wild zwijn zijn uitgesloten. Het foerageergebied is niet essentieel, in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Effecten op wild zwijn zijn uitgesloten.	Nee
Vleermuizen		Nabij het projectgebied zijn op meerdere locaties gebouwen aanwezig die in potentie geschikt kunnen zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. Effecten op gebouwbewonende soorten zijn vanwege de afstand van minimaal 50 meter t.o.v. de gebouwen en de duur van de werkzaamheden uitgesloten. In de bossen bij locatie 21 zijn boomholtes aangetroffen in de daar aanwezige bomen die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. In de bosschages bij locaties 14, 15, 18, 19, 21 C (zie figuur 6-2 en 6-3) zijn mogelijke verblijfplaatsen aanwezig voor boombewonende vleermuizen. Bij locatie 15 en 20 zal ofwel een gestuurde boring plaatsvinden onder bomen door ofwel de reikwijdte van de werkzaamheden raakt de bomen niet. De bosschages zullen dus in stand blijven. De verstoring is van dusdanig korte aard dat negatieve effecten als gevolg van verstoring uitgesloten zijn, daarbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat overdag wordt gewerkt om verstoring door verlichting te voorkomen. Effecten op de boombewonende soorten bij locatie 14, 18, 19 en 21 zijn niet uitgesloten. Bij de werkzaamheden op deze locaties kunnen bij de kap van bomen mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen vernietigd of beschadigd worden, kunnen dieren verstoord, gedood of verwond worden. Voor locatie 18 is het niet uitgesloten dat er zich verblijfplaatsen bevinden binnen de verstoringscontour van 500 meter. Effecten als gevolg van verstoring door geluid, licht en optische verstoring als gevolg van het gebruik van materieel kunnen hier niet worden uitgesloten	Ja
Reptielen	Levendbarende hagedis	Het bos bij locatie 21 bevat geschikt habitat voor levendbarende hagedis (Figuur 6-3). Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet uit te sluiten. Door graafwerkzaamheden kunnen mogelijke verblijfplaatsen van de levendbarende hagedis vernietigd worden en kunnen aanwezige dieren verstoord, gedood of verwond worden.	Ja

Overige soorten	Grote vos	Grote vos komt mogelijk voor in de bossen en bosranden in het projectgebied. De bosschages en bosranden van locaties 14, 15, 18, 19, 21 C (zie figuur 6-2 en 6-3) bieden geschikt habitat voor grote vos. Bij locatie 15 en 20 zal ofwel een gestuurde boring plaatsvinden onder bomen door ofwel de reikwijdte van de werkzaamheden raakt de bomen niet. De bosschages zullen dus in stand blijven. De verstoring is van dusdanig korte aard dat negatieve effecten als gevolg van verstoring uitgesloten zijn. Effecten op grote vos in- en rondom de bosschages bij locatie 14, 18, 19 en 21 zijn niet uitgesloten.	Ja
	Grote weerschijnvlinder	Ten zuiden van Emmen is geschikt habitat aanwezig voor grote weerschijnvlinder nabij locatie 14 en 15 (Figuur 6-7). Op locatie 15 kunnen effecten worden uitgesloten. Het geschikte habitat bevindt zich buiten de reikwijdte van de werkzaamheden. Effecten zijn op locatie 14 eveneens uit te sluiten omdat het tracédeel hier het habitat van deze soort met een gestuurde boring kruist.	Nee
	Teunisbloempijlstaart	Ten zuiden van Emmen is geschikt habitat aanwezig voor Teunisbloempijlstaart nabij locatie 14 en 16 (Figuur 6-6). Effecten op deze soort zijn op locatie 16 en 17 niet uitgesloten omdat het tracédeel hier het habitat van deze soorten doorkruist, de werkzaamheden vinden hier deels plaats d.m.v. open ontgraving.	Ja

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Vogels met jaarrond beschermde nesten (als in het broedseizoen wordt gewerkt).
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen en teunisbloempijlstaart
Andere soorten zonder vrijstelling	Boommarter, das, eekhoorn, grote bosmuis, grote vos, kluwenklokje, levendbarende hagedis, steenmarter, veldspitsmuis.
Andere soorten met vrijstelling	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

Er geldt een algemene vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende soorten, zie Bijlage A. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.2.5.2

3.2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Bij onderstaande toetsing wordt uitgegaan van een worst-case-scenario. In het geval een bosschage niet bekeken is, wordt ervan uitgegaan dat er zicht nesten bevinden.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen t.a.v. Vogelrichtlijnsoorten.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vogels met jaarrond beschermde nesten	X	X		X	Bomenkap locatie 14, 18, 19 en 21. Indien werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen: verstoring locatie 15 en 20.
<p>Het is verboden om:</p> <p>Lid 1: te doden of te vangen;</p> <p>Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;</p> <p>Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;</p> <p>Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.</p> <p>Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.</p>					

Conform de huidige planning wordt er gewerkt buiten het broedseizoen. Hierdoor wordt overtreding op vogels zonder jaarrond beschermde nesten voorkomen. Echter indien werkzaamheden door onvoorziene omstandigheden later beginnen of uitlopen, kan er alsnog overtreding optreden indien (deels) in het broedseizoen gewerkt wordt.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen t.a.v. Habitatrichtlijnsoorten.

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Boombewonende vleermuizen	X	X		X	Bomenkap locatie 14, 18, 19 en 21
Teunisbloempijlstaart	X	X		X	Werkzaamheden locatie 14 en 16
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.					

Tabel 6: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen t.a.v. andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Boommarter	X	X		Bomenkap locaties 14, 18, 19 en 21
Das	X	X		Werkzaamheden locatie 14, 18, 19 en 21
Eekhoorn	X	X		Bomenkap locaties 14, 18 en 21
Grote bosmuis	X	X		Werkzaamheden locaties 14, 18, 19 en 21
Grote vos	X	X		Werkzaamheden locatie 14, 18, 19, 21
Kluwenklokje			X	Werkzaamheden locatie 16
Levendbarende hagedis	X	X		Werkzaamheden locatie 21
Steenmarter	X	X		Bomenkamp en werkzaamheden locaties 14, 18 en 21
Veldspitsmuis	X	X		Werkzaamheden tussen locatie 14 en – berm N862.
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen				

Voor 3.10 soorten geldt dat er geen verbodsbepaling van toepassing is op het opzettelijk verstoren. De verstoring in deze is van beperkte duur in tijd en ruimte, dus deze zal niet leiden tot het verlaten van de verblijfplaats. Overtreding door het indirect vernietigen van verblijfplaats als gevolg van verstoring is dan ook uitgesloten.

3.2.5 Vervolg

In deze paragraaf is ingegaan op mitigerende maatregelen en de benodigde soortgerichte onderzoeken. Bij de selectie van soorten waarvoor soortgerichte onderzoeken noodzakelijk zijn, is er van uitgegaan dat alle beschreven mitigerende maatregelen ook daadwerkelijk worden toegepast, tenzij anders aangegeven.

3.2.5.1 Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

- Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Deze loopt globaal van half maart t/m juli maar deze periode kan afwijken.
- Indien werkzaamheden uitlopen tot in de periode vlak voor het broedseizoen dient de begeleidende ecooloog te controleren of er mogelijk sprake is van broedende vogels. Indien dit het geval is dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot na het broedseizoen.
- Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd moeten worden kunnen deze allen worden uitgevoerd als de werkstrook en een zone van 50 meter daaromheen vrij van broedvogels worden gehouden en aantoonbaar broedvogelvrij zijn voordat de werkzaamheden worden gestart. Broedvogelvrij houden is niet toegestaan binnen 50 meter van plekken waar nesten van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is voor kunnen komen, tenzij door een ecooloog is vastgesteld dat dergelijke nesten daar niet aanwezig zijn.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

- Er wordt niet gewerkt rondom (jaarrond) beschermde nesten in de periode maart t/m september.
- Er worden geen bomen gekapt in een straal van 50 meter rondom het jaarrond beschermde nest.
- Het gebied wordt onder begeleiding van een ecooloog afgezet voorafgaand aan de werkzaamheden.

- Indien dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek plaats te vinden voor vogels met jaarrond beschermde nesten, en moeten de werkzaamheden als een dergelijk nest is aangetroffen alsnog buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

Vleermuizen

Om verblijfplaatsen te beschermen tegen beschadigen en vernielen dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Bomen met holtes worden niet gekapt ten behoeve van de werkzaamheden.
- De bomen met holtes worden onder begeleiding van een ecooloog gemarkeerd voorafgaand aan de werkzaamheden.
- Indien dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek plaats te vinden om vast te stellen of zich in de bomen verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Als deze worden aangetroffen mogen de bomen alleen worden gekapt als daarvoor een vergunning voor een Flora- en fauna-activiteit wordt verleend.

Om verstoring als gevolg van verlichting te voorkomen dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Gebruik geen verlichting in de periode maart t/m november.
- Indien voorgaande niet mogelijk is, dienen de volgende maatregelen genomen te worden:
 - Schijn niet met verlichting op bomen met boomholtes en bomenrijen/bosranden
 - Richt verlichting zoveel mogelijk naar beneden
 - Probeer uitstraling van verlichting naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen.

Marterachtigen

- Er worden geen bomen gekapt in een straal van 20 meter rondom de holtes in locatie 14 in de periode juli t/m november.
- In de periode december t/m juni dient een straal van 50 meter te worden aangehouden.
- Het gebied wordt onder begeleiding van een ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden afgezet.
- Indien dit niet mogelijk is dient nader onderzoek plaats te vinden naar marterachtigen en als deze aanwezig blijken te zijn moet een omgevingsvergunning voor een Flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd.

Zorgplicht

De Omgevingswet kent een algemene en een specifieke zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan, en daarbij gaat bijzondere aandacht uit naar soorten van de Rode Lijst. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Werk één richting op zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Hou het werkgebied zo klein mogelijk.
- Verwijder eerst vegetatie in een gebied voordat er gegraven wordt.
- Plaats de toplaag van bermen, slootkanten en andere niet-agrarische terreinen, met daarin de zaadbank, apart weg en gebruik deze om de oorspronkelijke locatie weer mee af te werken.
- Indien dieren aanwezig blijken, staak de werkzaamheden totdat deze het projectgebied verlaten hebben.

3.2.5.2 Nader onderzoek

Op basis van de quickscan kan de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten en/of soortgroepen niet worden uitgesloten. Omdat bij uitvoering van de werkzaamheden sprake kan zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Ow, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd voordat beoordeeld kan worden of overtreding van verbodsbepalingen uitgesloten kan worden en welke extra mitigerende maatregelen wellicht noodzakelijk zijn.

Dit nader onderzoek bestaat uit een fysieke inspectie en/of soortgericht onderzoek. Een fysieke inspectie kan worden gedaan voorafgaand aan soortgericht onderzoek om soorten eventueel nog uit te sluiten op locaties waar ze nu nog niet uitgesloten zijn. Met een fysieke inspectie kunnen locaties bezocht worden die in de quickscan vanwege het ontbreken van een betredingstoestemming niet goed beoordeeld konden worden. Als de fysieke inspectie daartoe aanleiding geeft kan vervolgens het benodigde soortgericht onderzoek worden uitgevoerd. In Tabel 7 staat weergegeven op welke locatie en voor welke soorten mitigatie en nader onderzoek (fysieke inspectie en/of soortgericht onderzoek) noodzakelijk is.

Tabel 7: Samenvatting van de vervolgstappen per locatie

Locatie en betreffende soortgroep	Mitigatie en/of nader onderzoek	Periode soortgericht onderzoek
Locatie 14, 18, 21		
- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Mitigatie, indien niet mogelijk fysieke inspectie, als nodig soortgericht onderzoek	Mrt t/m 15 mei (afhankelijk van het type nest)
- Broedvogels	Mitigatie	
- Boombewonende vleermuizen	Mitigatie, indien niet mogelijk fysieke inspectie, als nodig soortgericht onderzoek	15 mei t/m 15 juli & 15 aug t/m 30 sep
- Boommarter	Mitigatie, indien niet mogelijk fysieke inspectie, als nodig soortgericht onderzoek	Bladloze periode
- Steenmarter	Mitigatie, indien niet mogelijk fysieke inspectie, als nodig soortgericht onderzoek	Verspreid over het jaar
- Eekhoorn	Mitigatie, indien niet mogelijk fysieke inspectie, als nodig soortgericht onderzoek	Bladloze periode
Locatie 14, 18, 21		
- Grote vos	Soortgericht onderzoek	Mrt t/m april of eind april t/m half juli
- Das	Fysieke inspectie, als nodig soortgericht onderzoek	Verspreid over het jaar
- Grote bosmuis	Soortgericht onderzoek	Verspreid over het jaar
Locatie 14, 16, 17		
- Grote weerschijnvlinder	Soortgericht onderzoek	April of juli
- Teunisbloempijlstaart	Soortgericht onderzoek	Mei t/m september
Locatie 14, 15		
- Veldspitsmuis	Soortgericht onderzoek	Verspreid over het jaar
Locatie 21		
- Levendbarende hagedis	Soortgericht onderzoek	April en mei

Het soortgericht veldonderzoek dient als volgt uitgevoerd te worden:

Vogels met jaarrond beschermde nesten

- 4 veldbezoeken gedurende de ochtend in de periode maart t/m 15 mei.
De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog weer)
- Tussen de veldbezoeken zit minimaal 10 dagen.

Vleermuizen

N.B. Voor boombewonende soorten is enkel onderzoek noodzakelijk wanneer bomen gekapt worden op betreffende locatie

- 2 veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli waarvan 1 avondronde en 1 ochtendronde.
- 2 veldbezoeken in de periode 15 augustus t/m 30 september (gedurende de nacht).
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog, voldoende warm, niet te veel wind).
- Tussen de veldbezoeken zit bij voorkeur 20 dagen, maar minimaal 10 dagen.

Steenmarter/boommarter

De potentiële verblijfplaats kan onderzocht worden doormiddel van cameravallen. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Nabij de potentiële verblijfplaats dient een cameraval geplaatst te worden.
- De cameraval dient minimaal 3 weken te draaien.
- Indien noodzakelijk dienen meerdere cameravallen geplaatst te worden.

Das

Potentiële verblijfplaatsen kunnen onderzocht worden door middel van cameravallen. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Nabij de potentiële verblijfplaats dient een cameraval geplaatst te worden.
- De cameraval dient minimaal 3 weken te draaien.
- Er dient op 3 momenten verspreid over het jaar onderzoek gedaan te worden met de cameravallen.
- Aangezien het hier meerdere holtes betreft dienen meerdere cameravallen ingezet te worden.

Grote weerschijnvlinder

Onderzoek naar de grote weerschijnvlinder kan op twee manieren, namelijk het zoeken naar actieve dieren in het voortplantingsseizoen in de maand juli of het zoeken naar rupsen op de te kappen bomen in de maand april. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Er dienen minimaal 2 rondes uitgevoerd te worden.
- Tussen deze rondes zit minimaal 10 dagen.
- Deze rondes vinden plaats bij geschikt weer (droog, zonnig, voldoende warm, niet te veel wind).

Grote vos

Onderzoek naar de grote vos kan op twee manieren uitgevoerd worden, namelijk het zoeken naar actieve dieren in het voortplantingsseizoen van maart t/m april of het zoeken naar rupsen op de te kappen bomen in de periode eind april – half juli. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Er dienen minimaal 2 rondes uitgevoerd te worden.
- Tussen deze rondes zit minimaal 10 dagen.
- Deze rondes vinden plaats bij geschikt weer (droog, zonnig, voldoende warm, niet te veel wind).

Teunisbloempijlstaart

- Er dienen minimaal twee rondes uitgevoerd te worden in de periode mei tot september.
- Tussen deze rondes zitten minimaal 10 dagen.
- Deze rondes vinden plaats bij geschikt weer (droog, zonnig, voldoende warm, niet te veel wind).

Eekhoorn

- Er dient één veldbezoek uitgevoerd te worden in het bladloze seizoen.
- Daarbij wordt gezocht naar eekhoornnesten en sporen.

Levendbarende hagedis

- Drie inventarisatierondes in de maanden april en mei of augustus september. In de periode juni september kan tevens geïnventariseerd worden maar minimaal 2 bezoeken dienen in de periode april – mei of augustus - september te vallen.
- Gehouden tijdens goede inventarisatieomstandigheden: zonnige, half bewolkte dagen met een temperatuur tussen de 12 en 20 graden Celsius en een windkracht minder dan 5 Beaufort
- Verricht in potentieel geschikt habitat.

Veldspitsmuis / grote bosmuis

- De inventarisatie wordt uitgevoerd met behulp van life traps.
- Deze worden geplaatst op verschillende locaties binnen geschikt habitat, daarna worden per 24 uur meerdere controles van de vallen uitgevoerd.

3.2.6 Deelconclusie soortbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen voor diverse beschermde soorten de verbodsbepalingen van de Omgevingswet worden overtreden. Veel overtredingen kunnen echter worden voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor een aantal soorten is soortgericht onderzoek nodig (zie Tabel 2). Als in het broedseizoen gewerkt wordt binnen een afstand van 50 meter van locaties waar nesten aanwezig kunnen zijn van vogelsoorten waarvoor het nest jaarrond beschermd is, dient daar ook fysieke inspectie en mogelijk soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden.

Afhankelijk van de uitkomst van de nog uit te voeren fysieke inspecties en soortgerichte onderzoeken is mogelijk een vergunning Flora- en fauna-activiteit nodig.

Voor het kunnen verkrijgen van de vergunning moet met de volgende zaken rekening gehouden worden:

- de vergunning wordt alleen verleend als wordt aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing met minder nadelige gevolgen is;
- de ontwikkeling moet een in de wet genoemd belang dienen en dit belang verschilt per beschermingscategorie (zie Bijlage A);
- de werkzaamheden mogen geen afbreuk doen aan het streven naar een gunstige staat van instandhouding (habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten) of leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding (vogelrichtlijnsoorten).

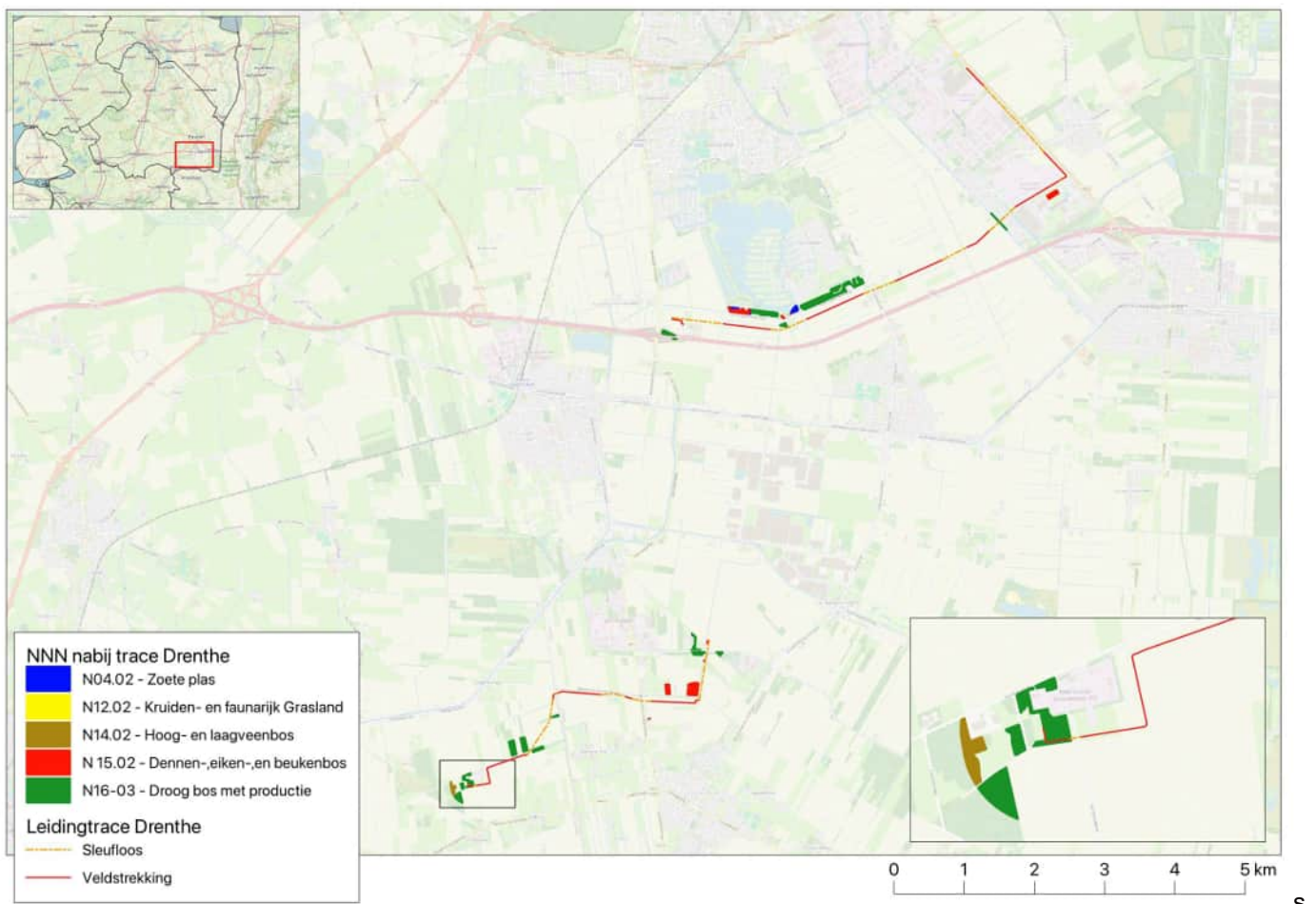
4 Natuurnetwerk Nederland

4.1 Methode

Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

4.2 Ligging

De tracédelen in Drenthe liggen grotendeels buiten NNN. Op enkele plekken ligt het tracé dichtbij NNN, maar kunnen de werkzaamheden geheel buiten het NNN uitgevoerd worden. Alleen bij het compressorstation Schoonebeek wordt het NNN doorkruist met een open ontgraving. In onderstaande Figuur 4-1 is het NNN binnen een afstand van 250 meter van het tracé weergegeven. De inzet rechtsonder in de afbeelding laat de doorsnijding van het NNN bij het compressorstation zien. Het doorkruiste beheertype is droog bos met productie (N16.03) met ambitietype voor vochtig bos met productie (N16.04).

Figuur 4-1 Ligging tracédeel Schoonebeek en Emmen t.o.v. NNN gebieden met in de inzet rechtsonder de doorsnijding van het NNN.

4.3 Effectbepaling

Voor gebieden die behoren tot NNN geldt dat de geplande activiteiten de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet mogen aantasten. Ook geldt dat zij niet mogen leiden tot significante vermindering van de oppervlakte van het gebied of van samenhang tussen gebieden. In de provincie Drenthe hoeft geen rekening te worden gehouden met

effecten op het NNN door externe werking. Dit houdt in, dat zolang er niet binnen de contouren van het NNN gewerkt wordt, er geen effectbepaling hoeft plaats te vinden.

Tracédeel Zuid (Schoonebeek en Emmen)

De ligging van de tracédelen t.o.v. NNN-gebieden is weergegeven in Figuur 4-1. Het nieuw aan te leggen tracédeel bij Schoonebeek doorkruist in het zuidwestelijke NNN-gebied met beheertype N16.03 Droog bos met productie nabij het compressorstation. Kenmerkende vogelsoorten voor dit type zijn onder andere appelvink, boomklever, groene specht, keep en zwarte specht. Op deze locatie zal een aantal bomen worden gekapt om de leiding aan te kunnen leggen. Wanneer deze niet worden teruggeplant leidt dit tot permanent verlies van de kwaliteit van het NNN. Wanneer na afronding van de werkzaamheden bomen worden teruggeplaatst van eenzelfde aard kunnen negatieve effecten op het NNN worden uitgesloten. Dit kan echter pas na het doorlopen van de nee, tenzij toets die voor het NNN geldt.

Naast verlies van oppervlak kunnen in theorie ook de soorten die van het gebied gebruikmaken worden verstoord door de werkzaamheden in zulke mate dat het gebied tijdelijk ongeschikt is als verbindingszone. Verstoring kan daarnaast invloed hebben op wezenlijke kenmerken en waarden (broedvogels). Geadviseerd wordt dan ook om buiten het broedseizoen te werken. Om effecten in zijn geheel te voorkomen wordt geadviseerd om de leiding op deze drie locaties aan te leggen middels een gestuurde boring.

4.4 Conclusie

Op de locatie waar N16.03 Droog bos met productie wordt doorkruist bij het compressorstation. Aangezien de bomen in de huidige situatie niet van bijzonder ecologische waarde zijn kan met het terug planten van vergelijkbare bomen een negatief effect op de NNN-gebied uitgesloten worden. Dit kan echter pas na het doorlopen van de nee, tenzij toets die voor het NNN geldt

In aanvulling op bovenstaande dient om verstoring op broedvogels te voorkomen buiten het broedseizoen te worden gewerkt.

Voor overige delen van het tracédeel is geen sprake van negatieve effecten op NNN-gebied als gevolg van de aanleg van de leidingen.

5 CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

5.1 Omgevingswet

5.1.1 Gebiedsbescherming

Significante gevolgen door verstoring kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uitgesloten. Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen moeten AERIUS-berekeningen gedaan worden. Indien een extra stikstofdepositie wordt berekend waarvan significante gevolgen niet in een voortoets kunnen worden uitgesloten, zijn vervolgstappen noodzakelijk zoals het opstellen van een Passende beoordeling en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Als significante gevolgen zijn uit te sluiten, zijn vervolgstappen niet nodig.

5.1.2 Soortenbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen voor diverse beschermde soorten de verbodsbepalingen van de Omgevingswet worden overtreden. Veel overtredingen kunnen echter worden voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor de poelkikker is een fysieke inspectie en mogelijk ook soortgericht onderzoek nodig. Als in het broedseizoen gewerkt wordt binnen een afstand van 50 meter van locaties waar nesten aanwezig kunnen zijn van vogelsoorten waarvoor het nest jaarrond beschermd is, dient daar ook fysieke inspectie en mogelijk soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden.

Afhankelijk van de uitkomst van de nog uit te voeren fysieke inspecties en soortgerichte onderzoeken is mogelijk een vergunning Flora- en fauna-activiteit nodig voor boombewonende vleermuizen, boommarter, das, eekhoorn, grote bosmuis, grote vos, grote weerschijnvlinder, kluwenklokje, levendbarende hagedis, steenmarter, teunisbloempijlstaart, veldspitsmuis en voor vogels met een jaarrond beschermd nest.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Op de locatie waar N16.03 Droog bos met productie wordt doorkruist bij het compressorstation. Aangezien de bomen in de huidige situatie niet van bijzonder ecologische waarde zijn kan met het terug planten van bomen van dezelfde soort een negatief effect op de NNN-gebied uitgesloten worden. Dit kan echter pas na het doorlopen van de nee, tenzij toets die voor het NNN geldt

In aanvulling op bovenstaande dient om verstoring op broedvogels te voorkomen buiten het broedseizoen te worden gewerkt.

Voor overige delen van het tracédeel is geen sprake van negatieve effecten op NNN-gebied als gevolg van de aanleg van de leidingen.

6 Bronnen

Arcadis, (2022). Quickscan Natuurwetgeving waterstofnetwerk Noord-Nederland, tracédeel Elim-Ommen

Bouwens, S. (2017). Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming.

BIJ12 (2017). Kennisdocument levendbarende hagedis.

Jongbloed, R. H., Wal, J. T. van der, Tamis, J. E., Jonker, S. I., Koolstra, B. J. H., & Schobben, J. H. M. (2011). Nadere effectenanalyse Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone.

Krijgsveld, K. L., Smits, R. R., & van der Winden, J. (2008). Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie.

Krijgsveld, K. L., Klaasen B & Van der Winden, J., (2022) Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Vogelbescherming Nederland.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Gebiedsbescherming

Natuurgebieden die worden aangewezen om uitvoering te geven aan de verplichtingen die volgen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn worden Natura 2000-gebieden genoemd. Deze gebieden worden op grond van de Vogelrichtlijn aangewezen voor vogelsoorten van bijlage I van de richtlijn en trekkende watervogelsoorten en op grond van de Habitatrichtlijn voor habitats van bijlage I en leefgebied van soorten van Bijlage II van de richtlijn.

De bescherming van Natura 2000-gebieden is in de Omgevingswet geregeld in de vorm van voorafgaande toetsing van plannen en projecten. Daarmee zijn de bepalingen van artikel 3 en 4 van het zesde lid van de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Deze bescherming geldt alleen voor de habitats en soorten waarvoor het betreffende Natura 2000-gebied is aangewezen.

Op grond van Omgevingswet (Ow) artikel 5.1 lid 1 (aanhef en onder e) is het verboden zonder een Omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit te verrichten. Een Natura 2000-activiteit is een project (in de zin van artikel 6.3 van de Habitatrichtlijn) dat niet direct verband houdt met of nodig voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Uit Ow artikel 16.53c volgt dat dat de aanvrager van de vergunning een passende beoordeling (zoals bedoeld in artikel 6.3 van de Habitatrichtlijn) moet opstellen. Als uit de passende beoordeling blijkt dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten, kan het bevoegd gezag de vergunning verlenen.

De eerste stap is dus vast te stellen of sprake kan zijn van significante gevolgen. Deze stap wordt vaak de voortoets genoemd. Alleen als en voor zover uit de voortoets blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, worden de effecten passend beoordeeld. Dat gebeurt dan alleen voor het deel van de effecten waarvoor in de voortoets significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten.

Soortbescherming

Inleiding

De soortenbescherming heeft betrekking op de bescherming van dier- en plantensoorten. Als een soort beschermd is, geldt die bescherming altijd en overal, ook buiten natuurgebieden zoals NNN en Natura 2000. Bij de soortenbescherming wordt onderscheid gemaakt in actieve en passieve bescherming. De actieve soortenbescherming bestaat hoofdzakelijk uit maatregelen voor behoud en herstel van leefgebieden van soorten. Ook valt de monitoring van de staat van instandhouding van soorten onder de actieve soortenbescherming. De overheden (provincies en Rijk) zijn de eerstverantwoordelijke voor de actieve soortbescherming.

De passieve soortenbescherming is onder de Omgevingswet (Ow) gericht op het reguleren van flora- en fauna-activiteiten. Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten (Ow, bijlage A bij artikel 1.1). Een ruimtelijke ontwikkelingen die gevolgen kan hebben voor van nature in het wild levende dieren of planten is dus een flora- en fauna-activiteit. Andere flora- en fauna-activiteiten die onder de Omgevingswet worden gereguleerd zijn bijvoorbeeld jacht en schadebestrijding, populatiebeheer, exoten en handel. Ook kent de Omgevingswet een specifieke zorgplicht voor flora en fauna. Deze zorgplicht geldt niet alleen voor beschermde soorten, maar ook voor planten en dieren die op de rode lijsten staan. Rode lijsten geven inzicht in van nature in Nederland voorkomende dier- en plantensoorten soorten die met uitroeiing bedreigd zijn of speciaal gevaar lopend (Ow artikel 2.19, vijfde lid, onder a, sub 3).

Specifieke zorgplicht

Naast de algemene zorgplicht van artikel 1.6 van de Omgevingswet (Ow) is in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) een specifieke zorgplicht opgenomen. Het eerste lid schrijft voor dat degene die een activiteit uitvoert zich inspannt voor het voorkomen, beperken of ongedaan maken van mogelijke negatieve gevolgen van de gevolgen die een activiteit kan hebben voor flora en fauna. Dit artikel richt zich op degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de activiteit nadelig kan zijn voor de aanwezig natuurwaarden. Als de negatieve gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, mag de activiteit niet worden uitgevoerd voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd. Het gaat hierbij niet alleen over soorten die op grond van de Ow wettelijk beschermd zijn (zie paragraaf 2.2.4) maar ook om planten en dieren die in de rode lijsten genoemd zijn.

Het tweede lid schrijft voor dat voordat een flora- en fauna-activiteit wordt uitgevoerd nagegaan moet worden of er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van planten en dieren of hun habitats. Om dit vast te stellen is ecologisch onderzoek nodig. Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden 'vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten.' (Bal artikel 11.27, tweede lid onder b). Als die gevolgen niet zijn uit te sluiten, moet worden nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben (Bal artikel 11.27, tweede lid onder c) en moeten alle passende preventieve (mitigerende) maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen (Bal artikel 11.27, tweede lid onder d). Tijdens en na het verrichten van de activiteit moet worden nagegaan of de getroffen maatregelen het beoogde effect hebben ((Bal artikel 11.27, tweede lid onder e). Als blijkt dat de getroffen maatregelen het optreden van nadelige gevolgen toch niet voorkomen, moet de activiteit worden gestaakt, of als staken redelijkerwijs niet meer mogelijk is, moeten passende maatregelen worden getroffen (Bal artikel 11.27, tweede lid onder f).

Vergunningplicht

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) aangewezen geval (Ow artikel 5.1, tweede lid, onder g). De AMvB waarop hier wordt gedoeld is het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Uit het Bal volgt dat een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig is als verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten worden overtreden. Welke soorten beschermd zijn en wat de verbodsbepalingen zijn wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

Beschermde soorten

In de Ow wordt – net als eerder in de Wet natuurbescherming (Wnb)- onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (Bal artikel 11.37, eerste lid, onder a).

Habitatrichtlijnsoorten

In deze categorie vallen alle (in hun natuurlijk verspreidingsgebied) in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern (uitgezonderd vogels) of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn (uitgezonderd vogels); (Bal artikel 11.46, eerste lid, onder a en derde lid)

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; (Bal artikel 11.46, eerste lid, onder e)

De bijlagen waarnaar verwezen wordt zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten op genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen. In Bijlage 1 is een overzicht opgenomen van het deel van die soorten dat van nature in Nederland voorkomt.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld (Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten), is ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een "nationale kop" op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen passende beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn beschermd op grond van Bal artikel 11.54, eerste lid onder a en c, en opgenomen op bijlage IX onder b bij de wet. De lijst van beschermde 'andere soorten' is ook opgenomen in Bijlage 1 bij dit rapport.

Verbodsbepalingen

De handelingen waarvoor een verbod geldt en die niet zonder vergunning mogen worden verricht, verschillen per beschermingscategorie. Als de handeling is toegestaan op grond van een gedragscode, vrijstelling of een andere wettelijke bepaling, is geen vergunning nodig (Omgevingswet artikel 5.2 eerste lid, onder h, derde lid, onder b en vierde lid, onder b).

Vogelrichtlijnsoorten

Ten aanzien van Vogelrichtlijnsoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen, het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, het rapen of onder zich hebben van eieren en het opzettelijk storen van vogels (Bal artikel 11.37, lid 1). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (Bal artikel 11.37 lid 3). Deze verboden gelden niet als het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de beschermingsbepalingen van artikel 9, eerste en tweede lid en artikel 13 van de Vogelrichtlijn en ook niet als de activiteit uitvoering geeft aan een op grond van artikel 6 van de Habitatrichtlijn te nemen instandhoudingsmaatregel of passende maatregelen (Bal artikel 11.37, lid 2).

Habitatrichtlijnsoorten

Ten aanzien van de Habitatrichtlijnsoorten (diersoorten) verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen, het opzettelijk verstoren, het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (Bal artikel 11.46 lid 1, onder a t/m d). Ten aanzien van de Habitatrichtlijnsoorten (plantensoorten) verbiedt de wet het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (Bal artikel 11.46, lid 1, onder e). Deze verboden gelden niet als het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de beschermingsbepalingen van artikel 16 de Habitatrichtlijn en ook niet als de activiteit uitvoering geeft aan een op grond van artikel 6 van de Habitatrichtlijn te nemen instandhoudingsmaatregel of passende maatregelen (Bal artikel 11.46, lid 2).

Andere soorten

Ten aanzien van de andere soorten (diersoorten) geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren (Bal artikel 11.54, eerste lid, onder a en b). Ten aanzien van de andere soorten (plantensoorten) geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (Bal artikel 11.54, eerste lid, onder c). Het verbod geldt niet als het gaat om de bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis voor zover die zich in of op gebouwen of de daarbij horende erven en roerende zaken bevinden. Het verbod geldt evenmin als de activiteit op grond van andere wetgeving is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen in artikel 8.74I (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit) van het Bal en ook niet als de activiteit uitvoering geeft aan een op grond van artikel 6 van de Habitatrichtlijn te nemen instandhoudingsmaatregel of passende maatregelen (Bal artikel 11.51, lid 2).

Voor een aan tal soorten uit de groep 'andere soorten' geldt een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ten aanzien van dezer soorten is dus geen vergunning nodig en hoeft dus ook geen nader onderzoek plaats te vinden. Voor deze soorten geldt de specifieke zorgplicht wel. Aangezien het Rijk het bevoegd gezag is, geldt de volgende lijst van vrijgestelde soorten (artikel 4.31 van de Omgevingsregeling):

Zoogdieren

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>

Ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Veldmuis	Microtus arvalis
Vos	Vulpes vulpes
Wezel	Mustela nivalis
Woelrat	Arvicola terrestris

Amfibieën

Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda
Middelste groene kikker	Rana esculenta

Beoordelingsregels

Voor ieder van de beschermingscategorieën geldt voor het toestaan van een overtreding van de verbodsbepalingen middels een omgevingsvergunning een aantal beoordelingsregels. Deze zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Voor alle beschermingscategorieën geldt dat geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit mag bestaan (Bkl artikel 8.74j, eerste lid, onder a; Bkl artikel 8.74k, eerste lid, onder a; Bkl artikel 8.74l, eerste lid, onder a). Verder moet aan een aantal beoordelingsregels worden voldaan die per beschermingscategorie verschillen.

Vogelrichtlijnsoorten

Een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit mag voor Vogelrichtlijnsoorten alleen worden verleend als de activiteit nodig is (Bkl artikel 8.74j, eerste lid, onder b):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Tot slot mag de activiteit niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort waarvoor de vergunning wordt verleend (Bkl artikel 8.74j, eerste lid, onder c).

Habitatrichtlijnsoorten

Een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit mag voor Habitatrichtlijnsoorten alleen worden verleend als de activiteit nodig is (Bkl artikel 8.74k, eerste lid, onder b):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;

2. voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot slot mag de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. (Bkl artikel 8.74k, eerste lid, onder c).

Andere soorten

Een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit mag voor andere soorten alleen worden verleend als de activiteit nodig is vanwege de redenen genoemd bij de Habitatrichtlijnsoorten, of aanvullend daaraan vanwege de volgende redenen (Bkl artikel 8.74k, eerste lid, onder b):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. voor het voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. voor het beperken van de omvang van de populatie van in het wild levende dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. voor het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
13. in het algemeen belang.

Tot slot mag de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. (Bkl artikel 8.74l, eerste lid, onder c).

BIJLAGE B Wettelijk kader Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Sinds 1990 wordt gewerkt aan een landelijk ecologisch netwerk van natuurgebieden en ecologische verbindingsszones. Dit netwerk werd eerst de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd en die naam is bij het sluiten van het natuurpact tussen Rijk en provincies in 2013 veranderd in Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN heeft een wettelijke grondslag in de Omgevingswet (Ow), namelijk in artikel 2.44 lid 4. In dit artikel is geregeld dat bij omgevingsverordening gebieden worden aangewezen die horen bij het NNN. Deze verplichting volgt ook uit artikel 7.6 lid 1 van het besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), waarin ook geregeld is dat in de omgevingsverordening de begrenzing van het NNN moet worden vastgelegd.

In artikel 7.7 van het Bkl is vastgelegd dat de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het NNN in de omgevingsverordening moeten worden vastgelegd. Vervolgens is in artikel 7.8 het wettelijk beschermingsregime beschreven dat geldt ten aanzien van het NNN. Daarin is voorgeschreven dat de omgevingsverordening regels moet bevatten voor omgevingsplannen en projectbesluiten met oog op het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland. Deze regels moeten er in ieder geval voor zorgen dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

De bescherming van het NNN is verder uitgewerkt in de omgevingsverordening van de provincie Drenthe. Daarin is het volgende geregeld (Artikel 3.30 en 3.31).

Artikel 3.30 Bescherming Natuurnetwerk Nederland

1. Een omgevingsplan of projectbesluit dat betrekking heeft op Natuurnetwerk Nederland bevat geen functies, activiteiten en regels die omzetting naar de natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren en de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland aantasten of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Nederland.
2. Een omgevingsplan of projectbesluit dat betrekking heeft op Natuurnetwerk Nederland onderbouwt in ieder geval:
 - a. de wezenlijke kenmerken en waarden van het desbetreffende deel van Natuurnetwerk Nederland;
 - b. hoe de wezenlijke kenmerken en waarden worden beschermd; en
 - c. hoe negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden worden voorkomen.

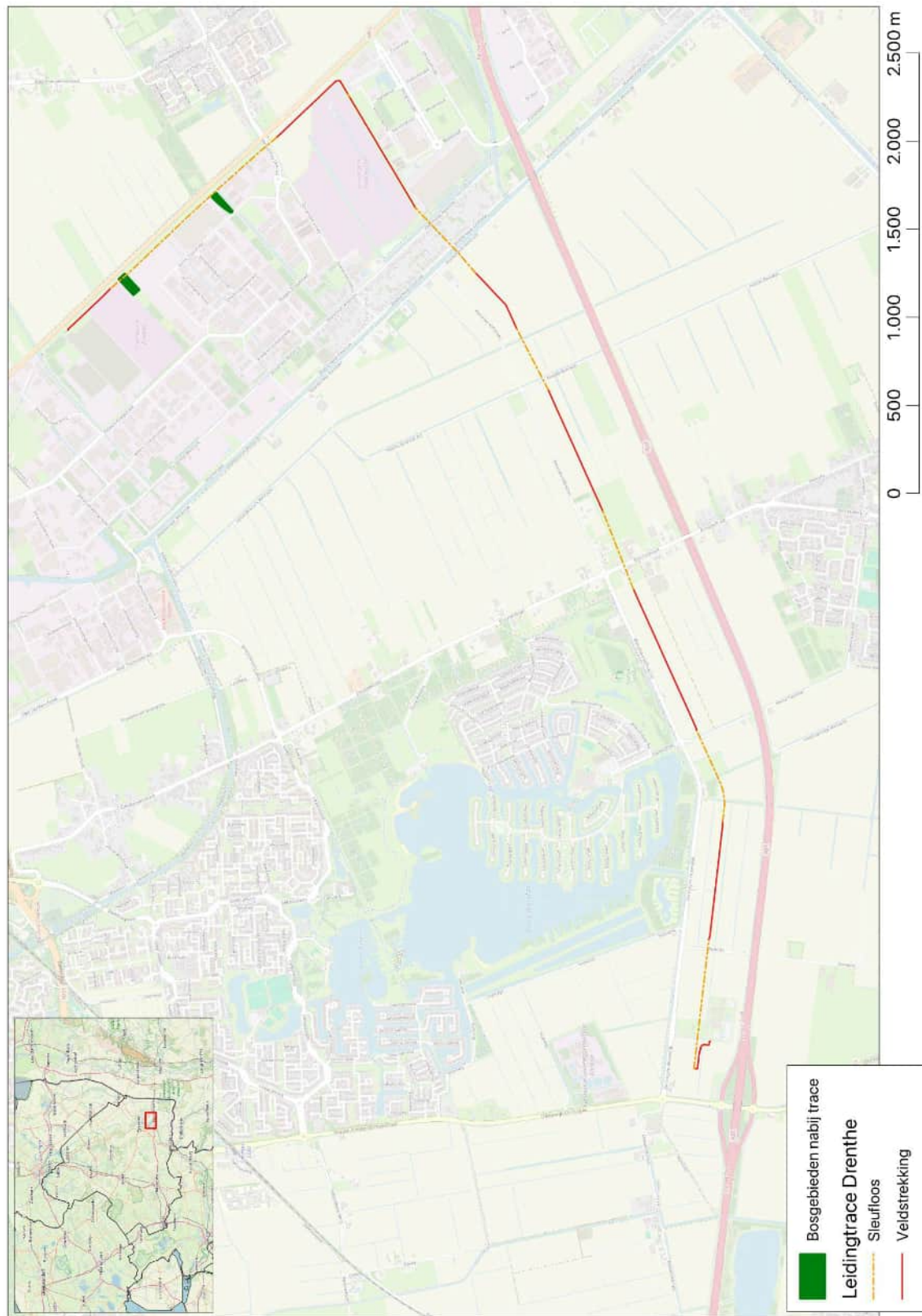
Artikel 3.31 Afwijking Natuurnetwerk Nederland

1. In afwijking van Artikel 3.30 kan een omgevingsplan of projectbesluit voorzien in nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten voor zover:
 - a. er sprake is van een groot openbaar belang;
 - b. er geen reële andere mogelijkheden zijn; en
 - c. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd waarbij:
 1. de activiteiten niet mogen leiden tot een nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke waarden en kenmerken;
 2. de compensatie plaatsvindt:
 - I. aansluitend aan of, als dat niet mogelijk is, nabij Natuurnetwerk Nederland;
 - II. in Natuurnetwerk Nederland wanneer deze gronden beleidsmatig niet zijn aangeduid als natuur, inclusief nieuwe natuur;
 - III. door realisering van kwalitatief gelijkwaardige waarden of fysieke compensatie op afstand van het gebied; of
 - IV. op financiële wijze; en
 - V. de compensatie plaatsvindt binnen twee jaar na vaststelling van het omgevingsplan dat voorziet in de aantasting.
- d. in het omgevingsplan of projectbesluit wordt opgenomen:
 1. op welke wijze schade aan Natuurnetwerk Nederland zoveel mogelijk wordt voorkomen en resterende schade wordt gecompenseerd;
 2. hoe wordt geborgd dat de maatregelen voor de compensatie als bedoeld onder het eerste lid, onder c, sub 1, daadwerkelijk wordt uitgevoerd en de wijze waarop die compensatie duurzaam is verzekerd.
2. Een omgevingsplan of projectbesluit kan in afwijking van Artikel 3.30 een activiteit of een combinatie van activiteiten mogelijk maken indien uit een provinciale of intergemeentelijke omgevingsvisie of programma blijkt dat

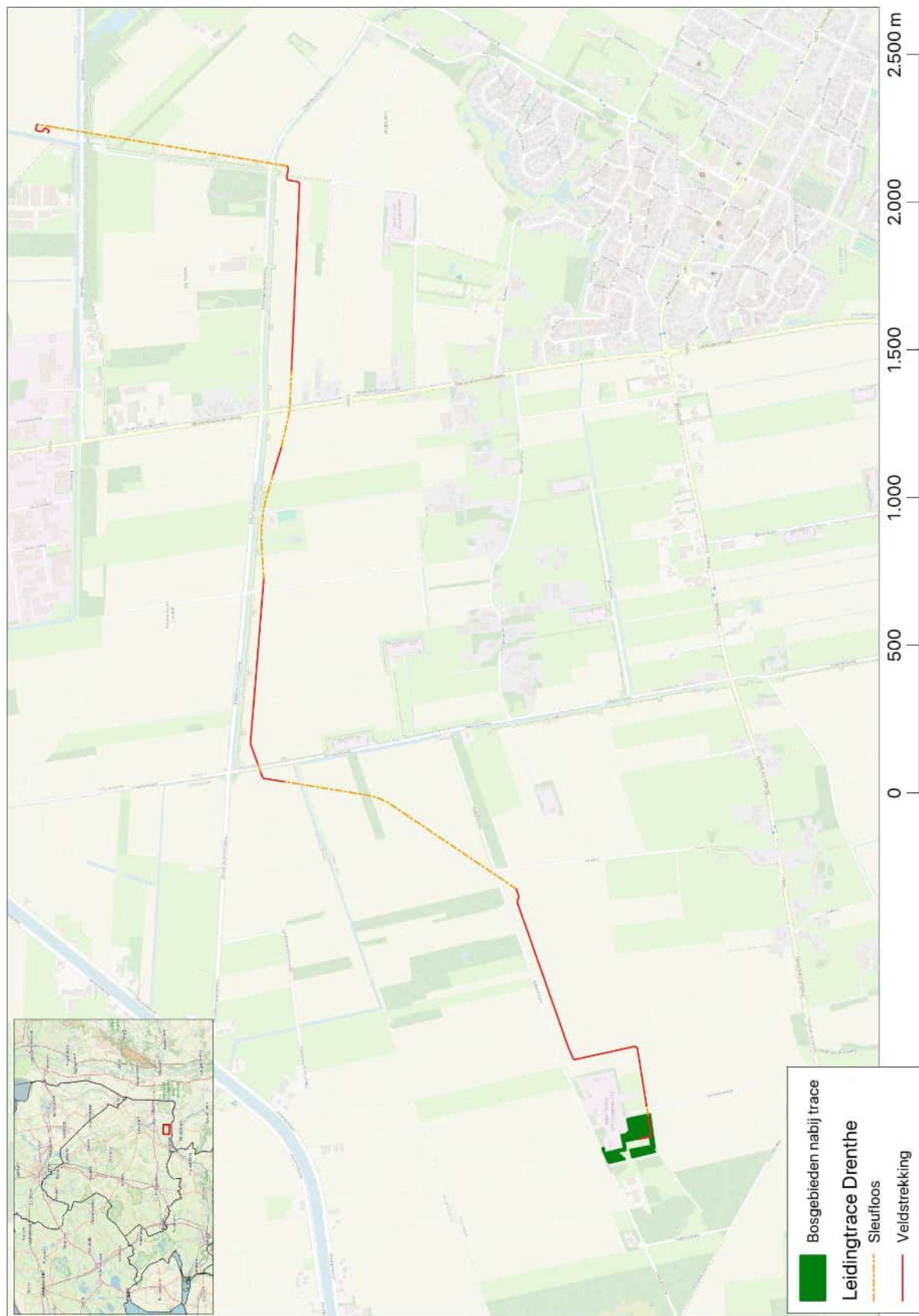
die activiteit of combinatie van activiteiten ook tot doel heeft de kwaliteit of kwantiteit van Natuurnetwerk Nederland te verbeteren, waarbij in samenhang met een ander omgevingsplan of een of meer andere projectbesluiten die eveneens behoren tot de desbetreffende omgevingsvisie:

- a. de kwaliteit van Natuurnetwerk Nederland verbetert, waarbij de oppervlakte van Natuurnetwerk Nederland niet afneemt;
- b. het areaal van Natuurnetwerk Nederland wordt vergroot, ter compensatie van het gebied dat door de ontwikkeling verloren gaat, indien daarmee een beter functionerend Natuurnetwerk Nederland ontstaat, en;
- c. in dat omgevingsplan of projectbesluit verantwoord wordt waaruit de aard, wijze en het tijdstip van realisatie van de kwaliteits- of kwantiteitswinst bestaat.

BIJLAGE C Kaarten

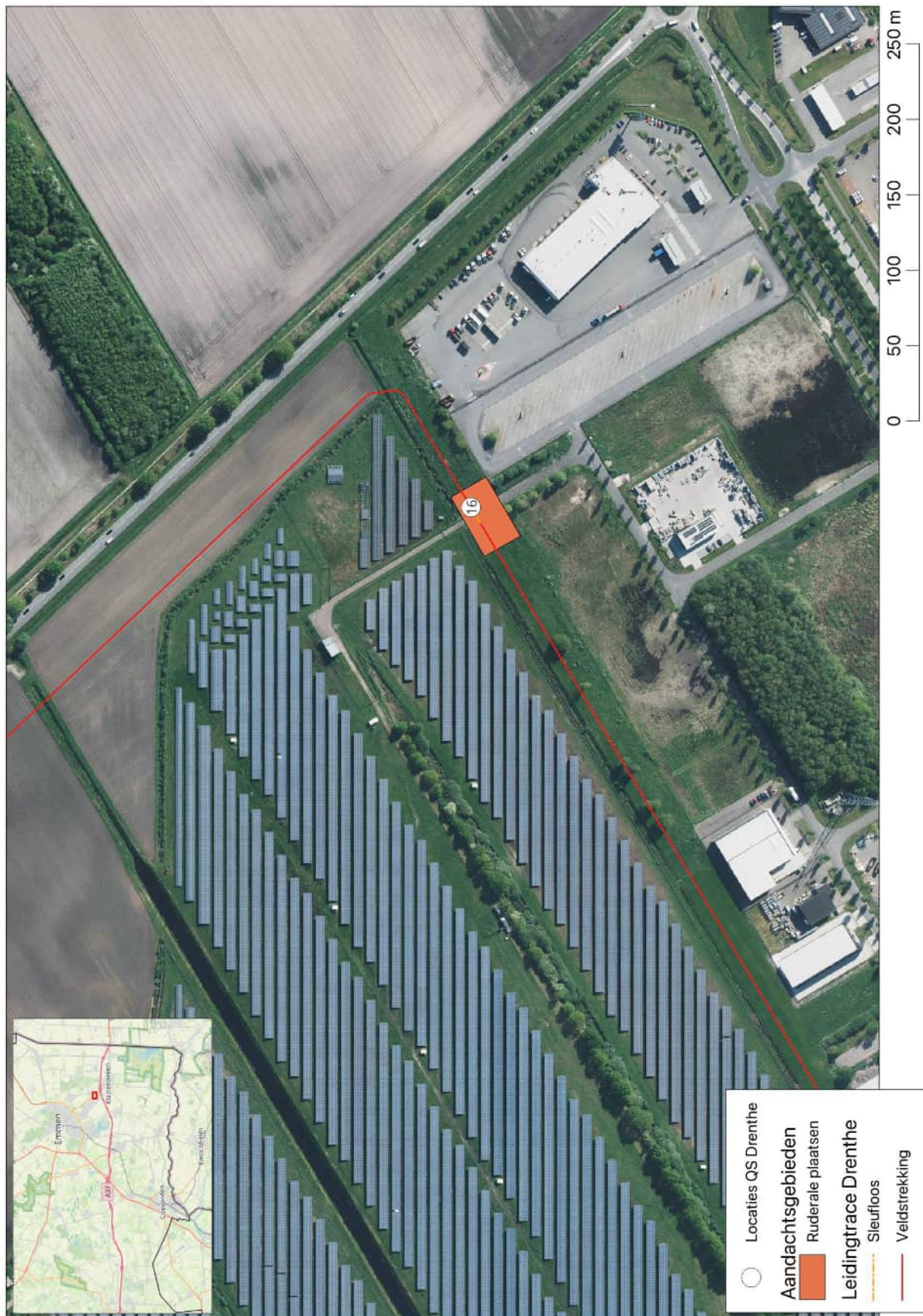
Figuur 6-1 Bossen op industrieterrein ten zuiden van Emmen zijn mogelijk essentieel leefgebied voor boommarter, steenmarter, das, eekhoorn en grote vos. Ook zijn hier mogelijk boomholtes geschikt voor vleermuizen die bij eventuele kap van bomen worden vernietigd. Bossen die met een boring worden gepasseerd zijn niet in de afbeelding opgenomen.

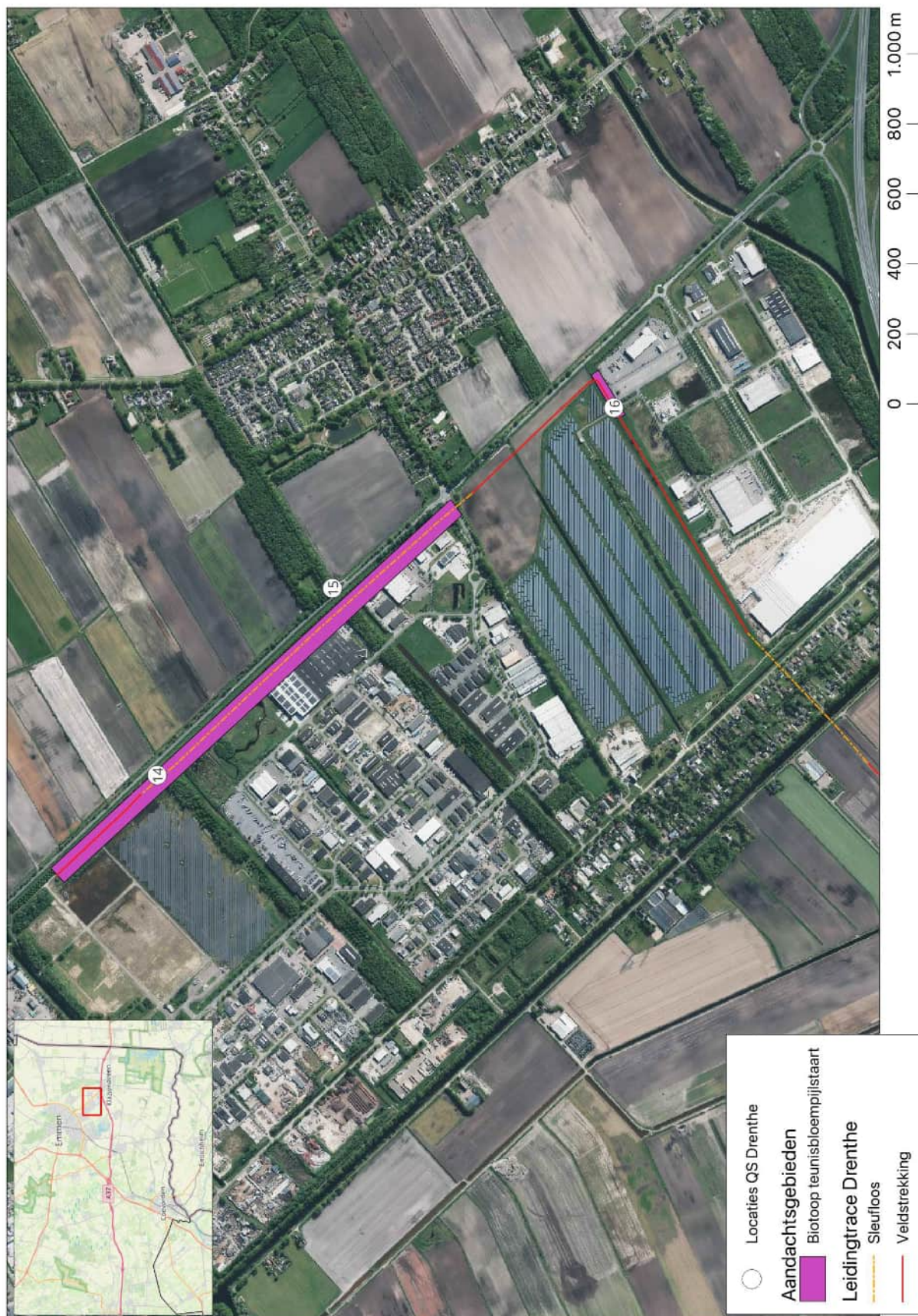
Figuur 6-2 Bossen ten hoogte van Schoonebeek zijn mogelijk essentieel leefgebied voor boommarter, steenmarter, das, eekhoorn, levendbarende hagedis en grote vos. Ook zijn hier mogelijk boomholtes geschikt voor vleermuizen die bij eventuele kap van bomen worden vernietigd. Bossen die met een boring worden gepasseerd zijn niet in de afbeelding opgenomen.

Figuur 6-3 Ruige berm langs N862 ten zuiden van Emmen is mogelijk essentieel leefgebied voor veldspitsmuis.

Figuur 6-4 Ruderaal plaatsen ten zuiden van Emmen met mogelijke groeiplaatsen van kluwenklokje.

Figuur 6-5 Mogelijk leefgebied teunisbloempijlstaart vanwege aanwezige waardplanten (grote teunisbloem, wilgenroosje) ten zuiden van Emmen.

BIJLAGE D Impressie projectgebied

Figuur 6-6 locatie 14

Figuur 6-7 locatie 15 en 16

Figuur 6-8 locatie 17 en 18

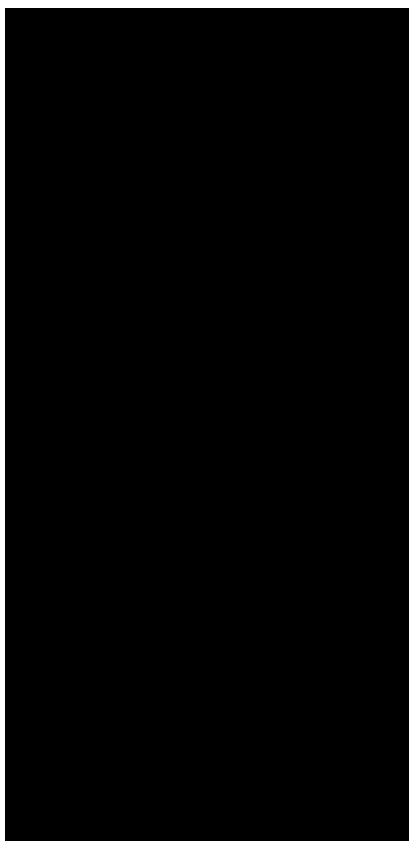
Figuur 6-9 locatie 19 en 20

Figuur 6-10 locatie 21

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING WATERSTOFNETWERK NOORD-NEDERLAND
TRACÉDEEL EEMSHAVEN-DELFZIJL-EMMEN-SCHOONEBEEK

Over Arcadis

Arcadis is dé wereldwijde partner die vooraan staat bij de meest impactvolle projecten van onze tijd. We helpen onze klanten duurzame keuzes te maken via de combinatie van digitale innovatie, expertise en toekomstgerichte vaardigheden in onder meer milieu, energie, water, gebouwen, transport en infrastructuur. Wij zetten die extra stap om onze klanten op maat gemaakte oplossingen te bieden voor ontwerp, engineering en advies. Door data-gedreven inzichten in te zetten geven we de natuurlijke en gebouwde omgeving samen vorm. Met meer dan 35.000 mensen bundelen we wereldwijde expertise en pakken we samen uitdagingen als klimaat, betaalbare energie en leefbare steden aan. We verbeteren de levenskwaliteit door onze aanwezigheid in meer dan 30 landen. In 2024 behaalden we een bruto-omzet van €5,0 miljard.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[Arcadis](https://www.arcadis.com)